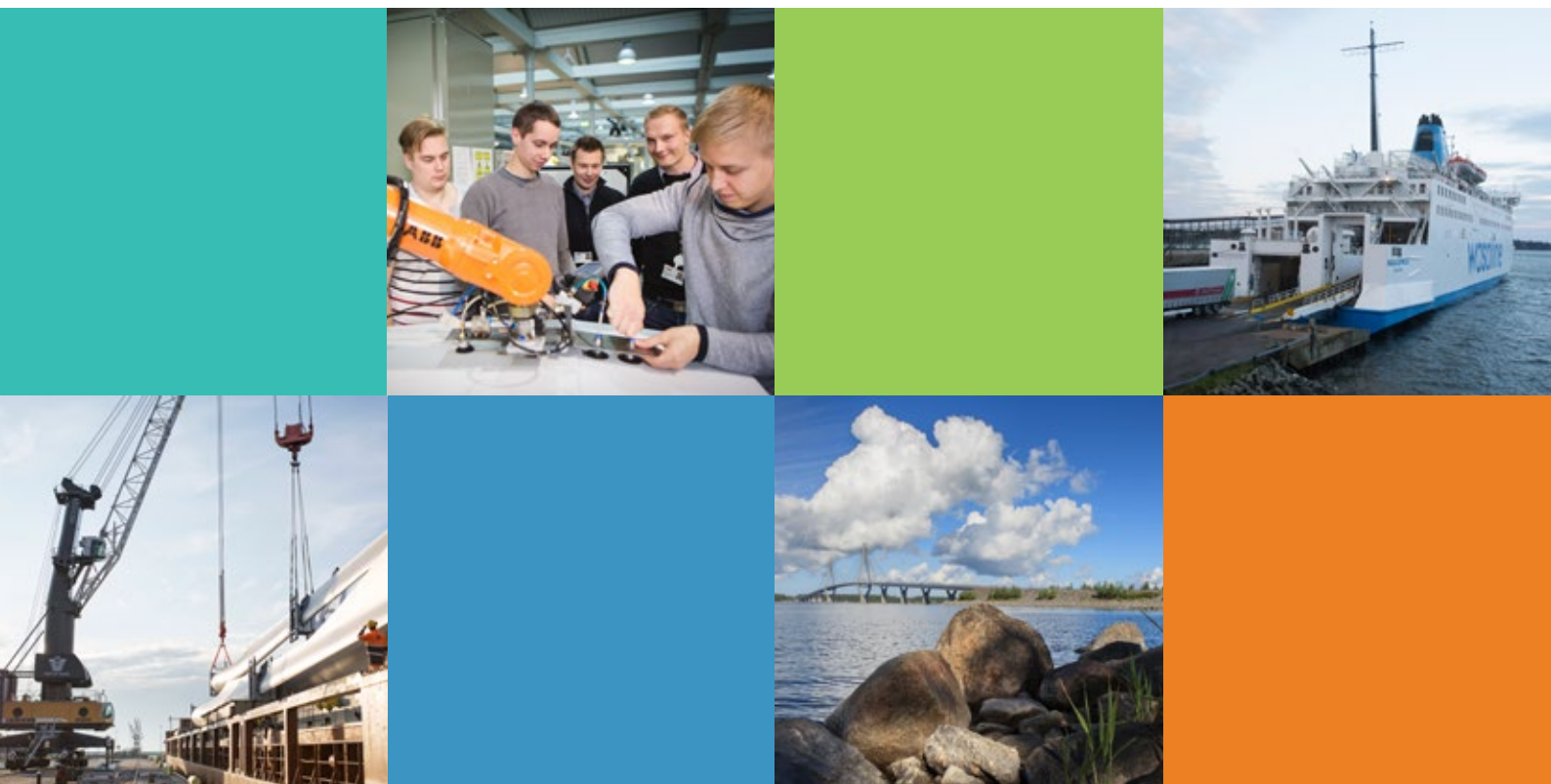

LIVSKRAFTSSTRATEGI 2016-2020

VASAREGIONEN

ENERGISKA VASAREGIONEN ÄR EN BETYDANDE SKAPARE
AV MERVÄRDE FÖR FINLAND OCH INTERNATIONELLT

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	INLEDNING	4
1.1	Arbetets mål	4
1.2	Arbetets bakgrund, genomförande och organisation	6
2.	TRENDER SOM PÅVERKAR NÄRINGSPOLITIKEN	7
2.1	Megatrender och näringspolitik	7
2.2	Megatrender och deras konsekvenser för Vasaregionen	10
3.	VASAREGIONENS LIVSKRAFT I NULÄGET	12
3.1	Livskraft och konkurrenskraft	13
3.2	Befolkningsutveckling	14
3.3	Arbetsplatsutveckling	21
3.4	Arbetsplatsutvecklingen enligt näringsgren	25
3.4.1	Energiklustret	27
3.4.2	Övriga industriföretag	27
3.4.3	Övriga arbetsplatser inom den privata sektorn	29
3.5	Innovationsförmåga	30
3.6	Infrastruktur och logistik	32
3.7	Markanvändning och markpolitik	36
3.8	Utbildning och forskning	37
3.9	Stadspolitik i form av tillväxtavtal	42
3.10	Vasaregionens innovationssystem	43
3.11	Närings- och regionutvecklingsverksamhet i regionen	44
4.	VISION OCH STRATEGISKA FOKUSOMRÅDEN	47
4.1	Internationellt konkurrenskraftiga företag	48
4.2	Globalt kunnande	50
4.3	Livskraftig verksamhetsmiljö	52
4.4	Fungerande, attraktiv service	54
5.	OFFENTLIGA FINANSIERINGSMÖJLIGHETER VID SIDAN AV KOMMUNERNA	56
5.1	EU-finansieringsmöjligheter	56
5.2	Nordiskt samarbete och Botnia-Atlantica	57
5.3	Nationella finansieringsmöjligheter	58
6.	GENOMFÖRANDE AV STRATEGIN OCH ÅTGÄRDSPROGRAMMET	59
7.	VILJEYTTRING OCH UNDERSKRIFTER	60

BILAGOR

REFERENSER	62
KOMMUNALA AKTÖRER SOM DELTAGIT I LIVSKRAFTSSTRATEGIARBETET	63
PROCESSBESKRIVNING FÖR VASAREGIONENS LIVSKRAFTSSTRATEGI	64
ÅTGÄRDSPROGRAM FÖR VASAREGIONENS LIVSKRAFTSSTRATEGI	66

Syftet med livskraftsstrategin är att ytterligare stärka regionens konkurrenskraft och livskraft.

1. INLEDNING

1.1 Arbetets mål

Vasaregionen är Finlands mest framgångsrika stadsregion mätt i livskraft och konkurrenskraft^[1]. Med sina drygt 114 000 lyckliga invånare, globala företag, högskolor och fungerande infrastruktur har regionen [Vasa, Korsholm, Vörå, Laihela, Malax, Korsnäs, Storkyro] stor potential inför framtiden. Regionen har dessutom lyckats förbättra sin ställning betydligt under 2000-talet. Bakom framgången finns bl.a. Nordens största företagskluster inom energibranschen, vars totala omsättning årligen är cirka 4,4 miljarder euro. Exportens andel är cirka 80 % av områdets produktion. Energiklustrets betydelse är med tanke på hela landets exportinkomster mycket stor – andelen av landets energiteknologiexport är 30 % och andelen av landets teknologiexport 12 %.

Den privata sektorn inom energiklustret satsar 164 miljoner euro per år på forskning och produktutveckling. Satsningarna har nästan tredubblats sedan år 2005 och är så stora att regionen urskiljer sig som ett av landets viktigaste områden för forsknings- och utvecklingsarbete. Det är ytterst viktigt att trygga energiklustrets utveckling, inte bara för Vasaregionen utan för hela landet.

Regionen har långsiktigt satsat på logistik och internationella trafikförbindelser. Förutom fungerande logistikförbindelser har regionen ett brett högskole- och utbildningsnätverk som stärker näringslivets konkurrenskraft och förutsättningar genom och att producera kunnig arbetskraft.

Vasaregionen är känd för sin starka två- och flerspråkighet samt sina nordiska band och internationella omgivning. I Vasaregionen representerar invånarna över 100 olika nationaliteter. Den internationella miljön främjar regionens affärsverksamhet och underlättar exportinriktade företags etableringar till regionen.

Syftet med livskraftsstrategin är att ytterligare stärka regionens konkurrenskraft och livskraft. Ett framgångsrikt utvecklingsarbete är en fortgående process. Vasaregionen konkurrerar om kunnig arbetskraft och innovationer med den övriga världen. Regionens kommuner bör ha en stark gemensam vision om hur Vasaregionen ska utvecklas i framtiden och handlingsförmåga därtill. Kommunernas strategiskt viktiga partner är förutom näringslivet även högskolorna, andra

stadiets utbildningar, utvecklingsbolagen, handelskammaren, olika finansiärer, företagen och regionens intressebevakning i Bryssel. Med gemensamma krafter säkerställer vi regionens livskraft nu och i framtiden. I den här livskraftsstrategin för Vasaregionen fastställs tyngdpunkterna för utvecklingen av området och de åtgärder som behövs. Avsikten är att utveckla regionen till en attraktiv verksamhetsmiljö för näringslivet samt till en trivsamt, välmående och lycklig livsmiljö för invånarna. Målet är att göra regionen än mer dragningskraftig som lockar kunnig, iderik arbetskraft från det egna landet och från olika delar av världen.

” Bakom framgången finns bl.a. Nordens största företagskluster inom energibranschen, vars totala omsättning årligen är cirka 4,4 miljarder euro.

Närheten till havet ökar regionens attraktivitet och trivsel. Dessutom erbjuds mångsidiga möjligheter till boende och fritidsaktiviteter. I strategins åtgärdsprogram har man fastställt de aktiviteter, tidsramar och ansvarsorganisationer som ska förbättra regionens livskraft framöver.

Kommunförbundet har undersökt den traditionella näringslivspolitikens förändring till livskraftspolitik. Livskraften anses jämfört med den traditionella näringslivspolitikerna vara en mera omfattande helhet, där det utöver stöddandet av regionens företag anses viktigt att locka både nya företag och människor till orten. Där människorna trivs, där trivs också företagen och spiralen som framkallar livskraft stärks. Enligt Kommunförbundet kan en kommun stärka livskraften t.ex. genom att säkerställa nåbarheten, locka kunnig arbetskraft, stöda företagsamhet samt fungera som en allmän utvecklingsplattform. Kommunerna har en mångfasetterad roll i livskraftsarbetet: utvecklare, uppbyggare av verksamhetsmiljön, kund, myndighet och serviceanordnare.^[2]

Livskraftsstrategiarbetet i Vasaregionen behandlas ur följande synvinklar: internationellt konkurrenskraftiga företag, globalt kunnande, livskraftig verksamhetsmiljö och fungerande, attraktiv service.

I livskraftsstrategin behandlas inte kommunal service, t.ex. tjänster inom bildningsväsendet eller social- och hälsovården. Antalet privata arbetsplatser ökar dock kraftigt i synnerhet inom social- och hälsovården, varför de behandlas i det här arbetet under punkt 3.4.3 ”Övriga arbetsplatser inom den privata sektorn”.

BILD 1. Från näringslivspolitik till livskraftspolitik, Kommunförbundet, Jarkko Huovinen

I arbetet med livskraftsstrategin har man beaktat bl.a. följande strategier och åtgärdsprogram för Österbotten och Vasaregionen: Österbottens landskapsstrategi 2014–2017, Strukturmodell för Vasaregionen 2040, Tillväxtavtal för Vasa

stadsregion ”Energin som väggkost för tillväxt” 2013–2015 samt Vasaregionens innovationsklusters INKA-program 2014–2020, där Vasa har det nationella ledaransvaret i temat ”Hållbara energilösningar”.

1.2 Arbetets bakgrund, genomförande och organisation

Kommundirektörerna i Vasa, Korsholm, Vörå, Malax, Korsnäs, Laihela och Storkyro beslöt i slutet av år 2013 om uppgörande av en livskraftsstrategi för Vasaregionen, eftersom kommunernas samarbete för stärkande av konkurrenskraften är av största vikt för regionen. Arbetet med livskraftsstrategin inföll under en period, då man på kommunal nivå gjorde och fortfarande gör stora nationella förändringar, vilka delvis påverkade arbetets framskridande. Vår regions rykte som en framgångsrik region har både nationellt och internationellt stigit till en ny nivå. Även den nuvarande regeringens stadspolitiska linjedragning påverkade Vasaregionen positivt. Våren 2016 valdes Vasa som en av de sex stadsregioner som i tillägg till metropolområdet togs med i regeringens tillväxtavtal för åren 2016-2018.

Under livskraftsstrategins arbetsprocess har man år 2014 ordnat seminarier/workshopar, i vilka representanter deltagit på bred bas från olika intressegrupper, bl.a. förtroendevalda, kommunernas tjänstemän, representanter för utvecklings-

organisationer, näringslivet och utbildnings-/forskningsbranschen. Samma år utfördes en analys av Vasaregionens innovationssystem, från vilken de viktigaste slutsatserna ingår i denna strategi. Man har också hört de unga genom att ordna tillställningar riktade till regionens ungdomsfullmäktige och högskolornas studerandeföreningar. Våren 2015 höll styrgruppen och arbetsteamet för livskraftsstrategiarbetet en visionsworkshopdag. Hösten samma år skickades strategin ut på remiss till regionens kommuner och ett stort antal intressegrupper, vilka gav sina kommentarer till strategin och åtgärdsprogrammet. Efter remissrundan behandlades strategin vid kommundirektörmötet och framlades 7.12.2015 för godkännande i Vasaregionens samarbetsdelegation. Strategin har slutgiltigt godkänts i Vasaregionens alla kommuner våren 2016. I slutet av strategin finns åtgärdsprogrammet, som uppdateras och behandlas årligen. Det bifogade åtgärdsprogrammet är i den form det hade vid tidpunkten för godkännandet av strategin.

Organisation för Vasaregionens livskraftsstrategi

Strategin har godkänts i Vasaregionens samarbetsdelegation samt i kommunernas beslutande organ.

Arbetet har utformats och bearbetats i följande grupper:

Styrgrupp

Kommundirektörmötet^[3]

Kommundirektörmötet

Representanter för Vasaregionens kommuner och VASEK.

Arbetsgruppen har regelbundet rapporterat till styrgruppen om hur arbetet framskrider.

Arbeteam

Susanna Slotte-Kock och Nina Hautio [Vasa stad/stadsutvecklingen], Stefan Råback [VASEK]

2. TRENDER SOM PÅVERKAR NÄRINGSPOLITIKEN

2.1 Megatrender och näringspolitik

Med megatrend avses ett enskilt fenomen eller en grupp av fenomen eller trender som på ett dominerande sätt bestämmer framtidsinriktningen eller helhetskvaliteten på lång sikt. Nedan ges en beskrivning av trender som påverkar vår region.

Globalisering och kommersialisering

Globaliseringen djupnar över hela linjen. Den globala arbetsfördelningen förändras och arbetskraftens, varornas samt tjänsternas rörlighet fortsätter att öka. Teknologierna utvecklas och sprids snabbt. Globaliseringen framträder t.ex. inom information, teknik, ekonomi och ekologi samt informations- och teknologiutbyte. Globaliseringen leder till att den internationella handeln ökar, till större investeringar och snabbare kapitalströmmar samt snabbare resande. Också e-handeln fortsätter sin kraftiga tillväxt, vilket har stora inverknings på den traditionella handeln. Framtidens varuhus är kanske enbart "showrooms" och själva inköpet görs via nätet. Webbhandelns inverkan syns t.ex. i form av billigare priser, större marknader samt ökad konkurrenskraft. På så sätt ökar de globala logistikdjornas betydelse. Välfärd och en växande individualism

accelererar även kommersialiseringen då konsumenterna har mera pengar och kräver fler individuellt utformade produkter och tjänster. I och med detta kommer specialiseringen att tillta i företagen och på arbetsmarknaden. ^[4]

Inom information, teknik och ekonomi vinner globalt fungerande system och nätverk terräng. Internet, internationellt kunskapsutbyte, företag som riktar sig direkt mot världsmarknaden och deras multinationella produktutvecklings- och produktionssystem är exempel på den här utvecklingen. Företag flyttar produktion till länder, där produktionskostnaderna, t.ex. arbetskraftskostnaderna, är lägre och transporttiderna kortare och transportkostnaderna billigare, vilka påverkar företagens beslut om flyttning av produktionen. Det finns emellertid tecken på att produktionen delvis håller på att flytta tillbaka till Europa. Världen har krympt, då snabba datatrafikförbindelser har revolutionerat informationsförmedlingen. Arbetskraft och varor flyttar sig snabbare än någonsin förut. För att vara framgångsrik även i framtiden ska regionen vara anpassningsbar och utveckla redskap för snabbt agerande i den globala konkurrensen.

Digitalisering och teknologisk utveckling

Nu pågår de digitala tjänsternas genombrott. Digitaliseringen förändrar fundamentalt såväl människornas liv som företagets verksamhet samt hur arbetet utförs. Teknologin blir allt mer mobil, integrerad och användarcentrerad. Inom den industriella produktionen möjliggör detta nya sätt för planering och produktion av produkter. Produktionsprocessen kan spjälkas upp i mindre delar och flyttas till ställen där varorna produceras billigare. Arbeta kan utföras oberoende av var man befinner sig, med den påföljden att i synnerhet småföretagens antal förutspås växa. Digitaliseringen minskar även behovet av att förflytta sig bl.a. genom utökade möjligheter till distansarbete och videoförhandlingar, vilket sparar energi och minskar utsläppen. Digitaliseringen har också gjort det möjligt att göra tredimensionella utskrift. Inom 3D-utskriftsbranschen är den viktigaste trenden komponenttillverkning för slutprodukterna. Företag som inte kan utnyttja den föränderliga konkurrenssituationen står i framtiden inför stora utmaningar.

I Finland är kunskapsintensiva tillväxtbranscher viktiga sysselsättare och exportfrämjare. Finland steg i millennieskiftet till mönsterland för informationssamhällesutvecklingen, men har nu fallit efter i utvecklingen. På annat håll börjar man redan gå över till digitaliseringens andra skede. För att Finland ska klara sig i fortsättningen, behövs ett ordentligt produktionskliv både inom den offentliga och privata sektorn. Digitaliseringen kan möjliggöra detta. Med hjälp av den kan företagets produktivitet och konkurrenskraft förbättras, nya marknader öppnas och fler möjligheter till affärsverksamhet hittas. Inom den offentliga sektorn sker en omvandling inom bl.a. hälso- och sjukvården i och med den nya hälsoteknologin och de elektroniska tjänsterna.

Finland har i den globala ekonomin specialiserat sig på uppgifter som kräver hög utbildning framför allt i början och i slutet av värdekedjan. Upprätthållandet och utvecklandet av kunskapsunderlaget och innovationsverksamheten sätter emellertid press på utbildningsstrukturerna. I Finland anses ett framtidsområde för närvarande vara programvarubranschen och i synnerhet spel- och dataskyddsproduktion. Programvarubranschen har redan i cirka 30 år varit en av de snabbast växande branscherna och tillväxten förutspås fortsätta kraftigt^[5].

Klimatförändring och Cleantech

Klimatförändringen är här och man satsar nu allt mer på att stävja den. Klimatet blir varmare och de extrema väderfenomenen ökar med stor sannolikhet. Också tillgången till naturresurser minskar. Enligt prognoser syns konsekvenserna av klimatförändringen i bland annat matproduktion, väder och livsviktiga ekosystemtjänster under åren 2040-2050.^[6] De indirekta konsekvenserna av klimatförändringen och naturens övriga ekosystemförändringar är enorma. Många av förändringarna kan också utlösas snabbt i och med att ekosystemets bärkraft rubbas. Till följd av klimatförändringen är det möjligt

att lantbruket i södra Europa utarmas, vilket har en direkt och betydande inverkan för Finland.^[7]

För att vi ska få ett hållbart samhälle, bör vi fundera på vilka teknologier som ska utvecklas, hur man ska samarbeta samt hur städerna borde svara på klimatförändringens utmaningar. Det finns ett behov av att förändra de ekonomiska strukturerna och att beakta gröna värden i beslutsfattandet. En gemensam politik och gemensamma mål för utveckling av innovationer bör skapas.^[8]

På klimatförändringens utmaningar svarar man bäst genom att skapa innovativ teknologi inom energisektorn. Exempel på förbättrande av energieffektiviteten är utveckling av energiteknologi och lagrande av energi, utveckling av förnybar energi, informationsteknologi och hållbara trafiklösningar.

Bioekonomi

Med bioekonomi avses sådan produktion som utnyttjar förnybara naturresurser samt utvecklar och tar i bruk till dem anslutna innovationer och teknologier. Målet med bioekonomi är att minska beroendet av fossila naturresurser, att motverka utarmning av ekosystemen, att främja den ekonomiska utvecklingen samt att skapa nya arbetsplatser i enlighet med principerna om en hållbar utveckling. Dessutom avses med bioekonomi utnyttjande av biomassa (enligt hållbar utveckling) från skogar, åkrar, jordmån och vattendrag utan att förglömma sötvattnets betydelse i framtiden. Som begrepp är bioekonomi omfattande. Det täcker bland annat skogs-, livsmedels- och läkemedelsindustrin och den kemiska industrin samt fiskeri- och lantbruksnäringen. Med hjälp av bioekonomi kan landsbygden utvecklas. Också naturturismen kan räknas som en del av bioekonomin. Finland har alla förutsättningar att bli ett modelland för bioekonomi, men detta förutsätter samförstånd och åtgärder både av den offentliga och privata sektorn.

Individualisering och acceleration

Individualisering innebär en övergång från kollektivistiska samhällsnormer till individualism. Individerna vill utmärka sig från mängden och därigenom nå en högre position i den sociala hierarkin. Som kunder kommer människor allt mer att förvänta sig individuella och unika produkter.

Idag finns det mer kunskap för individen att ta hänsyn till, mer att producera och konsumera, mer att kasta bort, mer att kommunicera, transportera och många fler människor att interagera med. Förändringar påverkar oss på flera nivåer och vi byter jobb, bostad, kunskap, nyheter och idéer snabbare än någonsin tidigare. Informationen är inte bara mer tillgänglig idag, nya produkter lanseras i allt högre takt på marknaden. Den moderna människan gör långt fler dagliga val idag än tidigare och vår nyfikenhet och strävan efter utveckling, ny kunskap och förbättring kommer att vara de krafter som ökar förändringstakten ytterligare i framtiden, inte minst inom nya teknologier såsom nano- och bioteknik. Förändringstakten

ställer redan nu höga krav på företags och organisationers förmåga att omorganisera. För att försvara sin konkurrenskraft räcker det inte enbart att vara förändringsberedd utan det behövs också förändringsorientering.^[9]

Urbanisering

Av världens befolkning bor något över hälften i urbana samhällen. Under historiens gång har olika samhällen gått igenom en förändring från primärproduktionsintensivt till industriellt och vidare till serviceintensivt samhälle. Under processens gång har respektive länders inkomstnivå stigit, produktionen koncentrerats och områdesstrukturen urbaniserats. I Finland började urbaniseringen rätt sent, men efter starten har den fortskridit snabbt. Då det gäller urbanisering släpar Finland fortfarande efter de övriga nordiska länderna. Under de senaste 30 åren har ökningen av folkmängden i Finland kraftigast koncentrerats till de största städerna vilka även är högskolestäder.

Finland håller på att polariseras i stora och medelstora regioner som klarar sig bra och i regioner med små tätorter och landsbygdsområden som kämpar med bl.a. befolkningsproblem och arbetslöshet. Tillväxtregionerna lockar allt fler, i synnerhet ungdomar. Även invandringen är en betydande faktor som ökar folkmängden förutom den naturliga befolkningsökningen [födda – döda]. Invandringen förutspås fortsätta och eventuellt rent av öka, för i Finland bor det för närvarande färre utlänningar i förhållande till folkmängden än i något annat EU-land. Det kraftiga inträdet av asylsökande till Finland sommaren 2015 ställer utmaningar på integrationen samt på regionens näringsliv. Utmaningen kan också omvandlas till en resurs, om vi kan utnyttja utlänningarnas kompetensbakgrund. Om detta lyckas, kan det vara en möjlighet till förnyad ökning av livskraften.

Den viktigaste faktorn som påverkar befolkningsutvecklingen i regionerna är den ekonomiska utvecklingen. Arbetsplatserna lockar kunnig arbetskraft och med dem följer också övriga familjemedlemmar. Utvecklingen visar att det kring de växande städerna också finns växande landsbygdskommuner, vars befolkningsökning kan vara mycket stor. Tillsammans med centralstaden bildar dessa kommuner en fungerande stadsregion eller ett pendlingsområde. Den viktigaste orsaken till kranskommunernas befolkningstillväxt är de attraktiva bostadsplatserna nära stora arbetsplatscentrum^[10].

Den åldrande befolkningen

Den åldrande befolkningen är en global utmaning. Den äldre befolkningen i OECD-länderna ökade över en och en halv gång snabbare än hela befolkningen under åren 1995–2008. Åldreförsörjningskvoten (över 64-åringarna i förhållande till befolkningen i arbetsför ålder) ökar snabbt i alla EU-länder. Enligt EU:s statistikmyndighet Eurostats prognos kommer åldreförsörjningskvoten nästan att fördubblas från år 2010 till år 2060. Finland hör då det gäller åldreförsörjningskvoten till de

tio sämsta bland EU-länderna. Enligt prognosen kommer alla öst- och sydeuropeiska länder under det kommande halvsekle att gå förbi Finland och de belastas i fortsättningen av den sämsta åldreförsörjningskvoten.

I Finland är de viktigaste trenderna för befolkningsstrukturen pensioneringarna i de stora åldersklasserna, åldrebefolkningens växande andel samt den krympande andelen personer i arbetsför ålder och ungdomar. Förändringarna leder till en arbetskraftsbrist, som inte kan lösas utan invandring. Enligt statistikcentralens befolkningsprognos fortsätter Finlands folkmängd att växa och sexmiljonersstreckets överskrids runt år 2040. Över 65-åringarnas andel av befolkningen uppskattas stiga från nuvarande cirka 17 % till cirka 27 % fram till år 2040. Andelen personer i arbetsför ålder [15–64-åringar] av befolkningen minskar från nuvarande cirka 66 % till cirka 58 % fram till år 2040. Den demografiska försörjningskvoten försämrats också. I slutet av år 2008 var den cirka 50 % och den förutspås vara cirka 71 % år 2026. Över 75-åringarnas andel av befolkningen fördubblas på 30 år från 8 % till 16 % och orsakar ett stort behov av att förnya servicestrukturen och -processerna. Behovet av omsorgstjänster ökar kraftigt och det finns en stor beställning på nya innovationer inom hälsovården. Det växande antalet aktiva pensionärer ökar behovet av tjänster och aktiviteter inom tredje sektorn. T.ex. efterfrågan på fritids- och kulturservice ökar och detta gagnar i synnerhet regioner, som klarar av att erbjuda sådana tjänster och att beakta äldres behov. I Vasaregionen visar statistiken att de flesta seniorer stannar kvar i regionen, d.v.s. de är en viktig och växande lokal konsumentgrupp^[11].

Välfärd

Eftersom majoriteten av OECD-ländernas befolkning och stora grupper i tidigare utvecklingsländer får det allt bättre ställt blir även välfärden en megatrend. Den ekonomiska tillväxten kommer att leda till en förändrad efterfrågan på nya typer av produkter, vilket leder till en ny branschstruktur. Den ökade välfärden förändrar vår konsumtion av traditionella produkter såsom mat, eftersom konsumenterna fokuserar mera på hälsa, kvalitet och etik, ursprung, djurskydd o.s.v. Även mer immateriella saker såsom underhållning och olika former av upplevelser efterfrågas allt mer. Därmed kommer mycket av värdet i framtiden inte att finnas i produktionskostnaderna utan i kunskapen bakom produkten, d.v.s. produkt- och materialutveckling, marknadsföring, etik, distribution etc., vilket kräver att företagen är ännu mera flexibla, förändringsorienterade och innovativa.^[12]

2.2 Megatrender och deras konsekvenser för Vasaregionen

Nedan exempel på trender som har en direkt inverkan på Vasaregionen:

Globalisering och kommersialisering

- ▶ Idéer sprids över hela världen och kunskapen ökar, men de fördelas och försvagas också snabbare.
- ▶ Det blir allt viktigare att företagets forsknings- och produktutvecklingsverksamhet hålls i regionen.
- ▶ Samarbetet mellan företag och forskningsenheter blir tätare.
- ▶ Flerfalden av olika nationaliteter ökar.
- ▶ Arbete inom tjänstesektorn låter man utföra i andra länder än där konsumenterna finns, t.ex. företag som erbjuder telefonstöd kan anställa arbetstagare som svarar på samtal från kunder som ringer från ett annat land [t.ex. i Vasa fungerar bankernas contact center samt hälsorådgivning som ges per telefon till Sverige].
- ▶ Internationalism och globalisering gör att människor och företag allt mera söker sig till utlandet. Den kulturella mångfalden och de välkända internationella företagen i regionen ökar möjligheterna att få internationella företag att etablera sig på området.

Digitalisering

Energiklustrets aktörer och universiteten behöver nya innovationsplattformar samt testmiljöer. Nedan ges exempel på plattformar som är under utveckling:

- ▶ Vasaregionens aktörer inom energibranschen ABB, Vasa Elektriska-koncernen, Anvia samt Vasa universitet börjar testa och pilotera smart elnätsteknologi i Sundom by. Målet för det även globalt sett unika smartnätspilotprojektet är att förbättra tillförlitligheten för eldistributionen samt att skapa förutsättningar för utnyttjande av vind- och solkraft i hushållen i området.
- ▶ I Vasa har man inom ramen för DEMVE-projektet i Vasa universitets, Vasa yrkeshögskolas och Yrkeshögskolan Novias gemensamma forskningscentral Technobothnia byggt en ny och unik laboratoriemiljö för elteknik, som är baserad på IEC 61850-standarden och där man testar smarta skydds- och styranordningar för elnät. I laboratoriet som byggs samlar man olika leverantörers skyddsanordningar och man undersöker kommunikationen mellan dem och i synnerhet kommunikationen enligt den globala datakommunikationsstandarden. Utbildningshelheterna som utvecklas och provkörs under projektet fortsätter efter projektet som serviceverksamhet inom Vasa energiinstitut [VEI].
- ▶ Det medicinska området står inför en stor brytning, då digitaliseringen och teknologiutvecklingen börjar utnyttjas på bred bas inom hälso- och sjukvården. T.ex. mobila lösningar och elektroniska tjänster kan tas i bruk på helt nya sätt inom regionen.

Klimatförändring och Cleantech

- Vasaregionen är i nyckelställning då Finland lyfts fram som ett toppland inom cleantech i enlighet med regeringens målsättningar. I Vasa finns redan i dag Nordens största energiteknologikluster, som sysselsätter 11 000 personer. Vasas mål är att öka antalet arbetsplatser avsevärt fram till år 2020, vilket skulle vara en anmärkningsvärd del av hela Finlands cleantech-mål. Cirka 80 procent av energiklustrets produkter och tjänster exporteras. Med tanke på en global efterfrågan har Vasa alla expensionsmöjligheter i och med den målmedvetna utvecklingen av energiklustret.
- Enligt målen för Österbottens energisjälvförsörjning [Österbottens energistrategi] bedriver man energiskt samarbete i Österbotten samt fattar djärva och långsiktiga beslut. Våra samhällen har en hållbar struktur och goda livsmiljöer för ökande invånarmängder. Därtill är vårt landskap självförsörjande i fråga om energi då all energi produceras ur förnybara energikällor. Även vårt kunnande då det gäller närmät, energi, cleantech och avfallshantering utnyttjas såväl internationellt som nationellt.

Bioekonomi

- I Österbotten och särskilt i Vasaregionen är möjligheterna goda att regionbaserat utveckla produktionen och användningen av förnybara och decentraliserade energiformer. Målet är att öka användningen av förnybar energi och bioenergi genom att utnyttja lokala energiresurser, öka energisjälvförsörjningen och förbättra energieffektiviteten. Eftersom Vasaregionen bland annat är föregångare inom bioenergi, har bioenergin stor betydelse för regionens ekonomi. Även utnyttjandet av skogsenergi och skogsresurser är viktigt för området och områdets företagare. ^[13]

- I regionen finns tiotals flisvärmecentraler, vilka levererar värme till offentliga byggnader och industribyggnader (Finlands skogscentral, Kustens skogsprogram 2012-2015). Detta minskar användningen av fossila bränslen betydligt, höjer nivån för skogsvården och skogarnas produktivitet samt skapar en stor mängd lokala arbetstillfällen och skatteinkomster.
- Österbottens område är ett viktigt och starkt område för lantbruk, trädgårdsproduktion, skogshushållning, pålsdjursproduktion och fiske, där ett mera omfattande utnyttjande och kartläggning av möjligheterna då det gäller bioekonomi skulle öppna möjligheter för lantbruksföretagare samt möjliggöra grundande av nya arbetsplatser på landsbygden.

Urbanisering

- Vasaregionen har lyckats öka sin folkmängd betydligt på 2000-talet och hör till de stadsregioner som klarar sig bäst mätt med alla mätare.
- Efterfrågan på mångsidig bostadsproduktion och service ökar.

Befolkningens åldrande

- Vasaregionens försörjningskvot hör till landets lägsta och enligt Statistikcentralens prognos kommer den i framtiden att försvagas mindre än på annat håll. Den viktigaste orsaken är att regionen har lyckats locka en stor mängd ungdomar. Utvecklingen förutspås också fortsätta, vilket påverkar försörjningskvoten positivt.

3. VASAREGIONENS LIVSKRAFT I NULÄGET

I det följande beskrivs Vasaregionens nuläge enligt de viktigaste statistikindikatorerna. Dessa är livskraft och konkurrenskraft, befolknings- och arbetsplatsutveckling samt innovationsförmåga. Vid beskrivningen av arbetsplatsutvecklingen ligger fokus på arbetsplatser inom den privata sektorn. I all statistik har de senaste tillgängliga uppgifterna använts. För att man ska få en så bra bild som möjligt över vart utvecklingen är på väg så har man strävat till att beskriva utvecklingen under hela 2000-talet. För all statistik finns dock inte uppgifter för hela 2000-talet och av den orsaken beskriver en del av statistiken t.ex. utvecklingen fr.o.m. år 2005. I statistiken har stadsregi-

ons- eller pendlingsområdesindelningen använts alltid när det är möjligt. För all statistik finns inte denna områdesindelning och därför har ekonomiska regioner eller städer använts i en del av statistiken. Efter statistikdelen följer en beskrivning av infrastrukturen och logistiken, markanvändningen och markpolitiken, utbildningen och forskningen samt energiklustrets utveckling, tillväxtavtalet och INKA-programmet samt det kommande AIKO-programmet. I slutet av kapitlet beskrivs regionens innovationssystem samt närings- och regionutvecklingsverksamhet, såsom den är organiserad idag.

3.1 Livskraft och konkurrenskraft

Vasaregionen och Vasa stad hör till de mest livskraftiga och konkurrenskraftiga i landet. Vasa ekonomiska region^[14] har avancerat till första plats i en jämförelse gällande konkurrenskraften mellan de ekonomiska regionerna i Finland^[15]. Jämförelsen gäller år 2013 och den har gjorts av Björneborgsenheten vid Åbo Universitets handelshögskola. Vasaregionens styrkor är innovationsförmågan, arbetsproduktiviteten, sysselsättningsgraden och utbildningsnivån. Mätaruppsättningen bildades av sex faktorer: arbetsproduktivitet, sysselsättningsgrad, innovationsförmåga, utbildningsnivå, företagsdynamik och industridominans. De finländska ekonomiska regionernas konkurrenskraft har följts upp vid Björneborgsenheten vid Åbo Universitet under hela 2000-talet.

Politics doktor Timo Aro har granskat den absoluta och relativa livskraften i de 26 största städerna i Finland med hjälp av 5 teman och 40 variabler åren 2005–2013^[16]. Gällande den absoluta livskraften placerade sig Esbo, Vanda och Helsingfors först medan Vasa placerade sig på fjärde plats. En bra placering i den absoluta livskraften baserar sig på en långvarig positiv utveckling speciellt vad gäller regionalekonomi,

arbetsplatsutveckling, kompetens och dragningskraft. Relativ livskraft igen visar vilka städer som bäst har kunnat förbättra sin ställning och konkurrenskraft genom tiden. Bäst placerar sig Seinäjoki, Vasa och Karleby. När Vasas ypperliga placeringar i absolut och relativ livskraft räknas ihop, är staden Finlandas livskraftigaste.

” Vasaregionens styrkor är innovationsförmågan, arbetsproduktiviteten, sysselsättningsgraden och utbildningsnivån.

Aro har också granskat Finlands största stadsregioners livskraft och konkurrenskraft åren 2000–2012. Även i den här undersökningen utnyttjade han en omfattande uppsättning mätare. Granskningen visade att Vasas ekonomiska region är den mest konkurrenskraftiga i hela landet. Undersökningen visade också att Vasa ekonomiska region har lyckats förbättra sin ställning betydande jämfört med början av 2000-talet.

3.2 Befolkningsutveckling

Vasaregionens folkmängd ökade med 8 666 invånare 31.12.1999–31.12.2015. Regionen växer sjätte snabbast bland Finlands 37 pendlingsområden^[17] (2005–2015). I sin storleksklass är ökningen av regionens folkmängd störst. Regionen är det tionde största pendlingsområdet i landet med sina 114 256 invånare. Regionens befolkningstillväxt har tilltagit avsevärt

sedan de första åren av 2000-talet. Befolkningsutvecklingen är mycket olika i de olika kommunerna i regionen. Under 2000-talet har regionens befolkningstillväxt koncentrerats till Vasa [+6 155], Korsholm [+2 781] och Laihela [+641]. I regionens övriga kommuner har befolkningen minskat; Korsnäs [-65], Malax [-116], Vörå [-308] och Storkyro [-422].

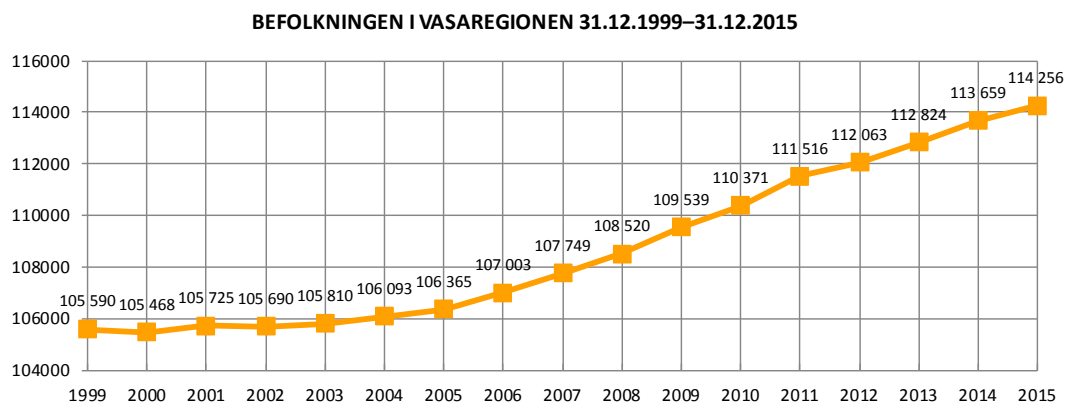
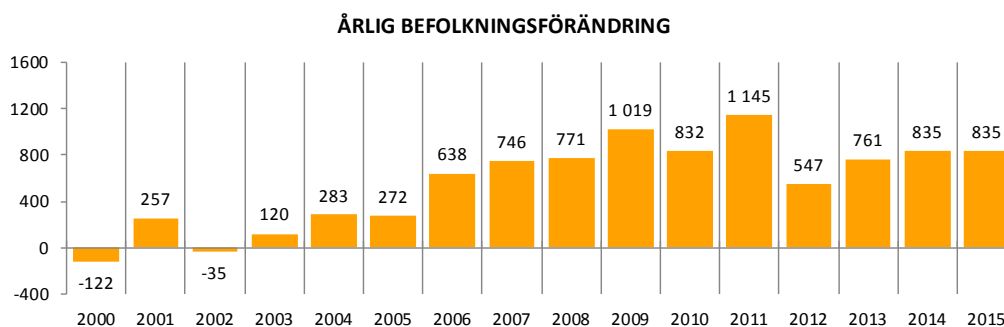
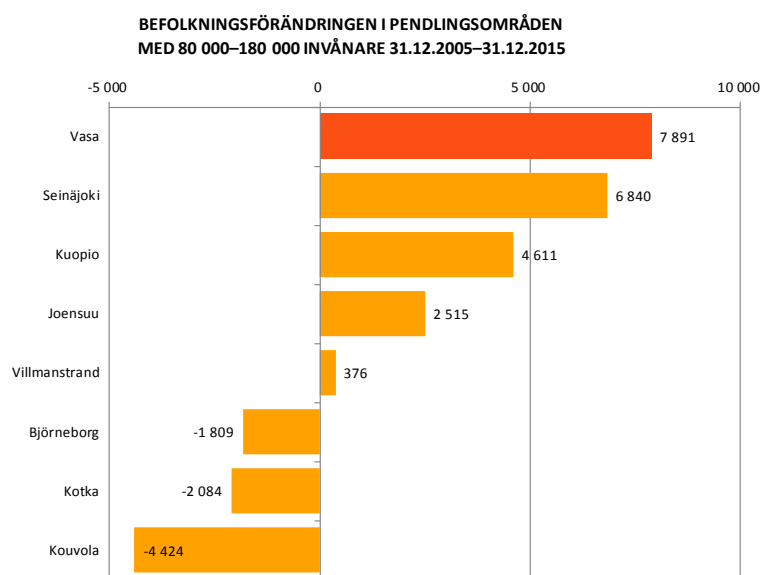

BILD 2. Befolkningsutvecklingen i Vasaregionen på 2000-talet.

KÄLLA: STATISTIKCENTRALEN

KÄLLA: STATISTIKCENTRALEN

BILD 3. Befolkningsförändringen i pendlingsområden med 80 000–180 000 invånare 2005–2015.

Flyttningsrörelse och födelseöverskott

Vasaregionens befolkningstillväxt baserar sig speciellt på invandring och nativitet, vilka bägge har ökat kännbart jämfört med de första åren under 2000-talet. De senaste årens befolkningstillväxt (ca +860 invånare/år 2009-2014) fördelas enligt följande:

- ▶ invandring^[18], nettoinflyttningsöverskott i medeltal ca +510 invånare per år
- ▶ flyttning mellan kommuner, nettoinflyttningsöverskott i medeltal ca +20 invånare per år
- ▶ födelseöverskott (födda - döda), i genomsnitt ca +330 invånare per år

I fråga om flyttningen mellan kommuner har regionen orsak till förbättringar, fastän det där också har skett betydande förändringar till det bättre. Åren 2009-2014 blev det i flyttningen mellan kommunerna ett inflyttningsöverskott på i genomsnitt 20 invånare per år, då regionen förlorade ca 270 invånare per år åren 2000-2005 (totalt ca -1 600 invånare). Förändringen mot det bättre förklaras speciellt med den kraftiga ökningen av antalet arbetsplatser i regionen. Arbetsplatser lockar kunig arbetskraft. Samtidigt har regionen lyckats locka betydligt mycket mer utländsk arbetskraft än de flesta andra regioner av motsvarande storlek. Detta har i huvudsak skett tack vare regionens internationella företag, högskolor och kulturella mångfald. Inom landet lockar den tvåspråkiga arbetskraften bl.a. contact center och andra serviceföretag.

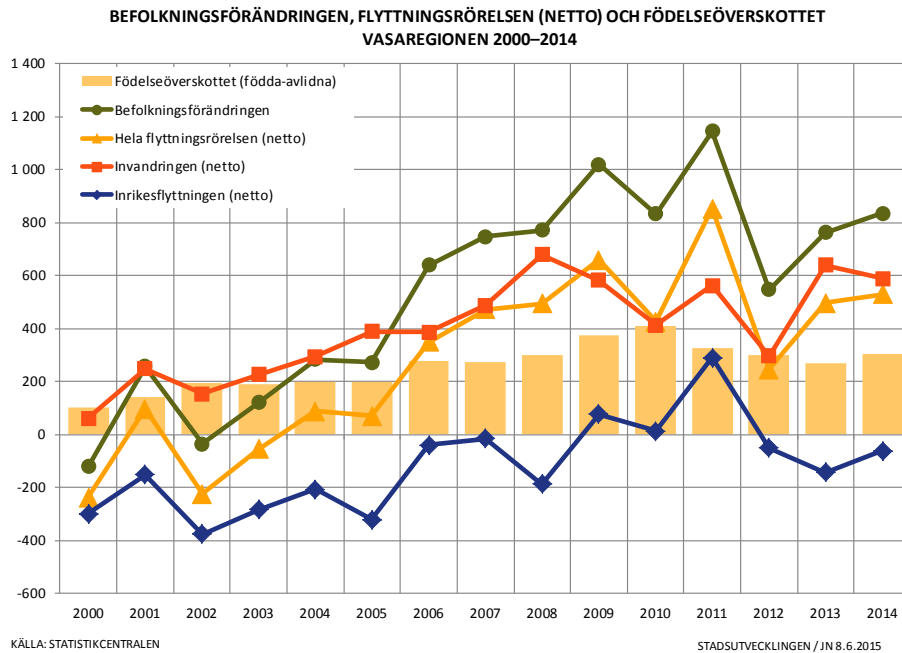

BILD 4. Befolkningsförändringen, flyttningsrörelsen och födelseöverskottet (födda-avlidna) i Vasaregionen på 2000-talet.

Lockande av återflyttare och nya inflyttare

I en undersökning^[19] om flyttningsrörelsen i Seinäjoki och Vasa ekonomiska regioner konstaterades att återflyttarna var en betydande inflyttargrupp, eftersom ett återvändande till rötterna är ett viktigt motiv för flyttning. Det är mycket lättare att locka personer som känner till området sedan tidigare än sådana, för vilka området är okänt. Enligt resultaten av undersökningsenkäten var nästan hälften av inflyttarna återflyttare. De kommer också för att stanna. Återflyttarna är oftast unga i ålder att bilda familj. Deras främsta motiv för flyttning är arbete, boende och uppväxtmiljön för barn. Det framkom också att svenskspråkiga mer sannolikt flyttar tillbaka till Vasas ekonomiska region, eftersom landskapsidentiteten och rötterna verkar vara speciellt viktiga. Lockande av nya inflyttare är också viktigt, även om det är en större utmaning. Metoder för det är speciellt information och marknadsföring, med hjälp av vilka man kan förbättra bilden och öka den positiva bild som man förknippar med området. Undersökningen gällde enbart flyttning inom landet.

Befolkningsutveckling enligt språk

Alla språkgrupper växer i Vasaregionen. Antalet personer med övriga språk som modersmål har ökat kraftigt under hela 2000-talet. Deras antal ökade med 4 023 personer under åren 2005–2015 (51 % av regionens befolkningsökning). Antalet finskspråkiga ökade måttligt åren 2000–2005, men från år 2005 har deras antal ökat med 2 674 personer (34 % av regionens befolkningsökning). Antalet svenskspråkiga minskade de första åren under 2000-talet, men började öka från år 2005 och har sedermera ökat med ca 1 194 personer (15 % av regionens befolkningsökning). Folkmängden i Vasaregionen (114 256) enligt språk 31.12.2015:

- ▶ 66 630 finskspråkiga (58,3 %)
- ▶ 40 830 svenskspråkiga (35,7 %)
- ▶ 6 796 med annat modersmål (5,9 %)

BEFOLKNINGSFÖRÄNDRINGEN ENLIGT SPRÅK I VASAREGIONEN 31.12.1999–31.12.2015

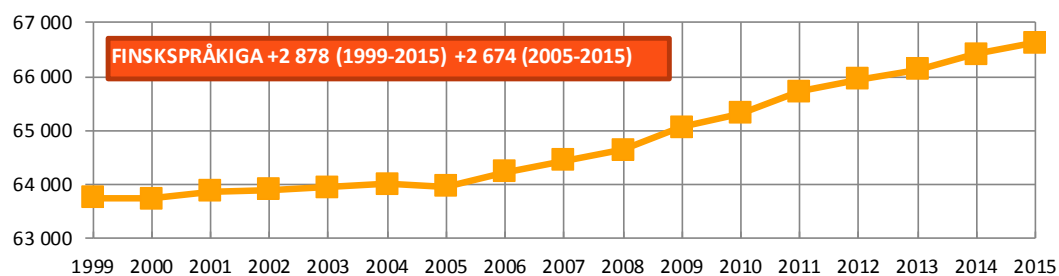
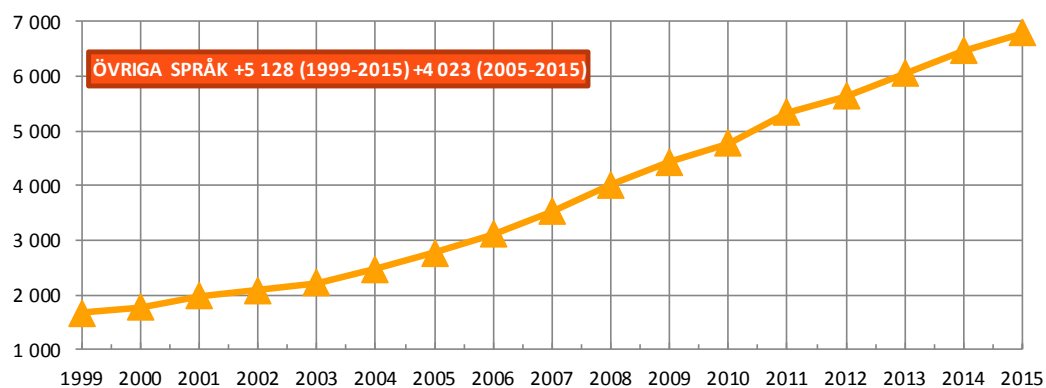
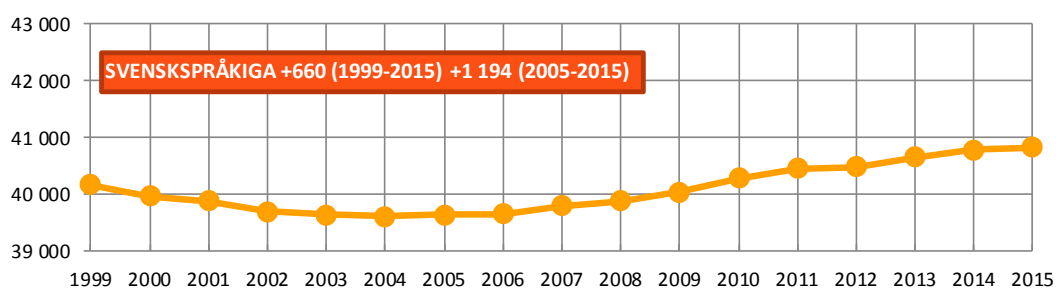

BILD 5. Befolkningsförändring enligt språk i Vasaregionen på 2000-talet.

KÄLLA: STATISTIKCENTRALEN

STADSUTVECKLINGEN / TS 5.4.2016

Vasaregionen hör till landets mest internationella pendlingsområden. Det finns sju mest utländska medborgare bland befolkningen (5 379 personer 31.12.2015). Andelen utländska medborgare av befolkningen är 4,7 %, dvs. ca en procentenhet lägre än andelen befolkning med övriga språk. Det finns nästan lika mycket utländska medborgare som i Uleåborgsregionen, vilken till folkmängden är ca tre gånger större. Vasaregionens utländska medborgare representerar ca 120 nationaliteter och i regionen talas ca 100 olika språk.

I Vasas tre största företags lokala enheter arbetar sammanlagt ca 200 utländska medborgare. Det att regionen är så internationell främjar lokala företags affärsverksamhet och underlättar såväl nya inhemska exportinriktade företags som utländska företags etablering i regionen. Uppkomsten av en internationell atmosfär har främjats av det exportinriktade näringslivet men även av läroanstalterna, som har en stor mängd utländska studerande. Engelskspråkiga daghemsgupper, språkbadsundervisningen i daghemmen och inom den grundläggande utbildningen, IB-gymnasiet som förbereder för en internationell studentexamen samt utbildningsprogrammen på främ-

mande språk vid högskolorna och universiteten är de bästa formerna av praktisk internationaliseringsfostran.

Befolkningsutveckling enligt åldersgrupp

En granskning åldersgruppsvis av regionens befolkningsutveckling åren 2002–2015 avslöjar att ökningen har varit störst i åldersgruppen 65+ (+5 191) och 20–34-åringar (+3 141). Även antalet 0–6-åringar (+1 313) och 50–64-åringar (+485) har ökat. De övriga åldersgrupperna (7–19- och 35–49-åringar) har minskat. I antalet 7–19-åringar kommer det dock att ske en ökning under de kommande åren, då 0–6-åringarna blir äldre. Även 35–49-åringarnas antal kommer att öka då 20–34-åringarna blir äldre. Ökningen i antalet unga vuxna är en mycket positiv sak med tanke på regionens arbetskraftsbehov. Det märks också som en babyboom. 0-åringarna var i medeltal 1 319 per år åren 2008–2014, medan de var i genomsnitt 1 160 per år åren 2000–2005. 0-åringarna var 1 256 år 2015.

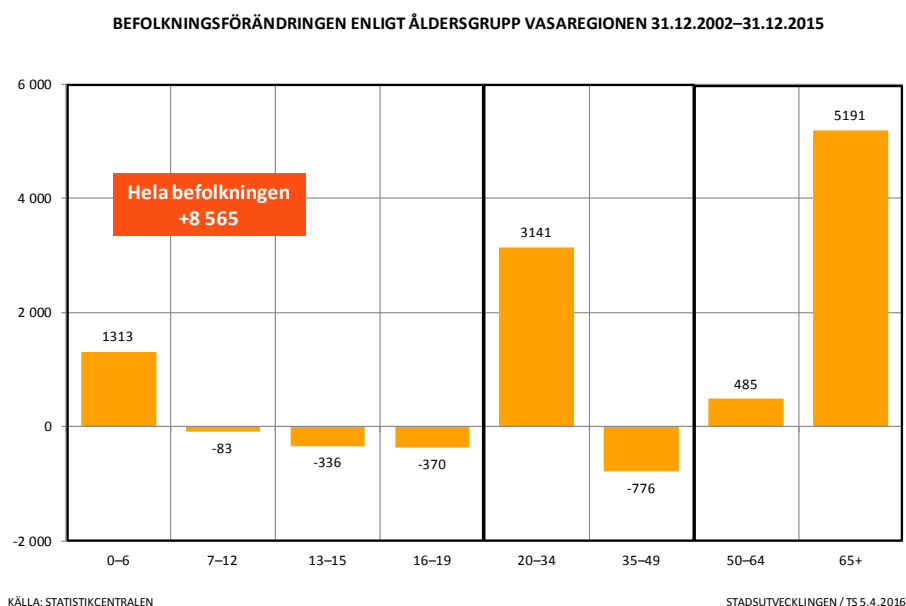

BILD 6. Befolkningsförändringen enligt åldersgrupp i Vasaregionen 2002–2015.

Befolkningsprognoser

Regionens ekonomiska utveckling har den största inverkan på den kommande befolkningsutvecklingen. De senaste årens goda utveckling har synts som en kraftig befolkningsökning. Om regionens nuvarande befolkningstillväxt (ca 810 invånare per år) fortsätter lika kraftigt, ökar invånarantalet med ca 4 000 invånare fram till år 2020, med ca 12 000 invånare fram till år 2030 och med ca 20 000 invånare fram till år 2040. I regionens strukturmodellarbete, som utfördes under åren 2012–

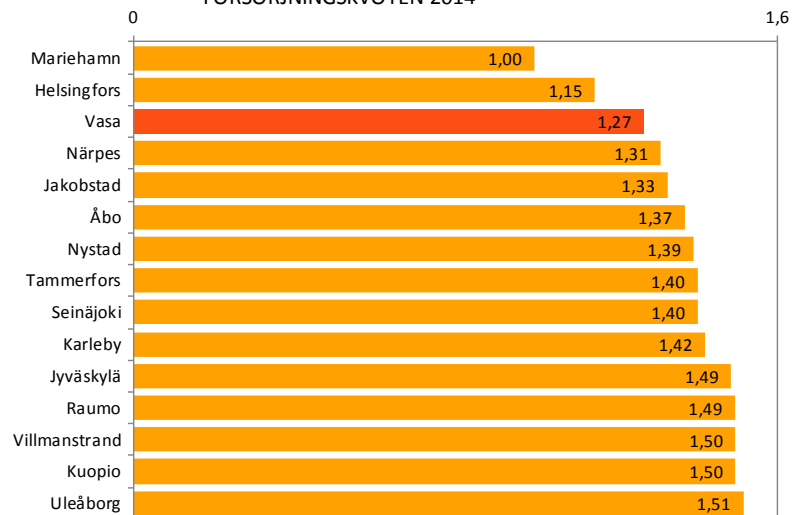
2014, sattes ett mer ambitiöst befolkningsmål; 30 000–50 000 invånare fram till år 2040. Målet innebär ca +1 000–1 800 nya invånare/år. Genomförande av en så här stor befolkningstillväxt förutsätter att regionens arbetsplatsutveckling stärks betydligt.

Försörjningskvot (ekonomisk)

Vasaregionen hade den tredje fördelaktigaste ekonomiska försörjningskvoten bland landets 37 pendlingsområden år 2014. Den är fördelaktigare bara i Helsingfors och Mariehamns pendlingsområden. Den ekonomiska försörjningskvoten är fördelaktig också i alla Vasas grannområden, dvs. Närpes, Jakobstads, Seinäjoki och Karlebyns pendlingsområden. Den ekonomiska

försörjningskvoten visar hur många personer utanför arbetskraften (dvs. bl.a. 0-14-åringar, studerande, beväringar och pensionärer) och arbetslösa det finns per en sysselsatt. I Vasaregionen finns per en sysselsatt 1,27 som är utanför arbetslivet.

15 PENDLINGSOMRÅDEN MED DEN FÖRDELAKTIGASTE EKONOMISKA FÖRSÖRJNINGSKVOTEN 2014

KÄLLA: STATISTIKCENTRALEN

STADSUTVECKLINGEN / TS 5.4.2016

BILD 7. Femton pendlingsområden med den fördelaktigaste ekonomiska försörjningskvoten 2014.

Tillgång till arbetskraft

Speciellt tillgången på kompetent arbetskraft försämras inom den närmaste framtiden i hela Finland. Som en följd av detta tillspetsas konkurrensen mellan regionerna om kompetent arbetskraft. De regioner som kan locka speciellt unga experter är vinnare. Regionens högskolor och näringsliv har den största betydelsen här. Väsentligast är ett omfattande utbud av lockande arbets- och studieplatser. Regionens storlek har en ytterst stor betydelse här. I större regioner finns det ett mer omfattande spektrum av studieplatser och arbetsplatser inom olika branscher. I flera regioner har invandrarna en mycket viktig roll vid tryggandet av kunnig arbetskraft. I Finland har stadsregionerna lyckats locka invandrare med varierande framgång.

Vasaregionens arbetskraft ökade med 3 785 personer åren 2006–2015 (7,3 %), då arbetsplatsernas antal ökade med 2 007 (4,1 %) åren 2006–2013. I förhållande till det stora behovet av ny arbetskraft har regionens utveckling varit god. Enligt Österbottens NTM-centrals beräkningar^[20] avgår av arbetskraften^[21] ca 3 100 personer i Vasa stad och ca 4 700 personer i Vasa ekonomiska region^[22] åren 2013–2017. Största orsaken är pensionering. Antalet arbetslösa ökade med 1881 (44,9 %) i Vasaregionen 1/2006–1/2016. Trots det hör regionens arbetslöshetsgrad fortsättningsvis till landets lägsta. Regionens arbetslöshetsgrad var i genomsnitt 9,4 % i år 2015.

ARBETSKRAFT, ARBETSPLATSER OCH ARBETSLÖSA I VASAREGIONEN 2006–2016

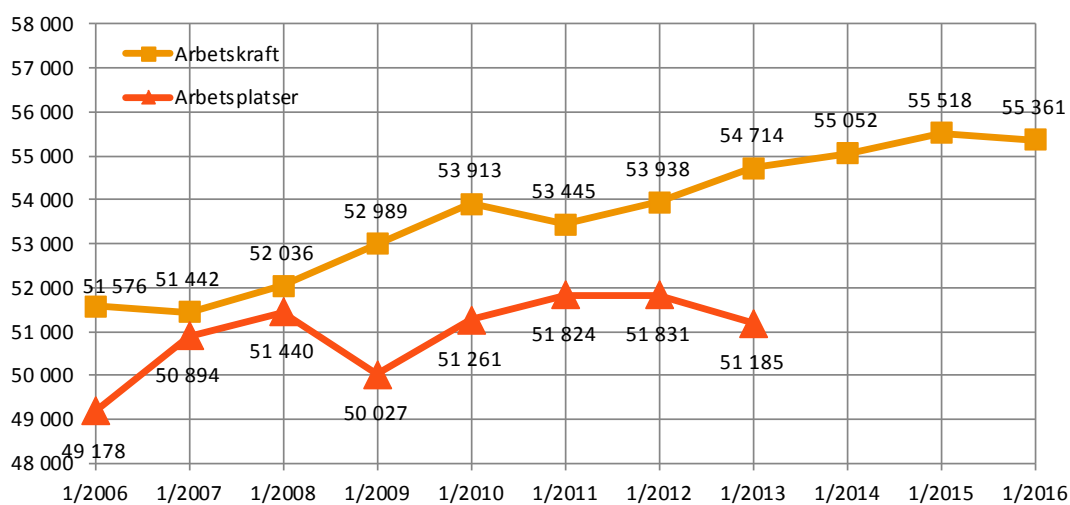
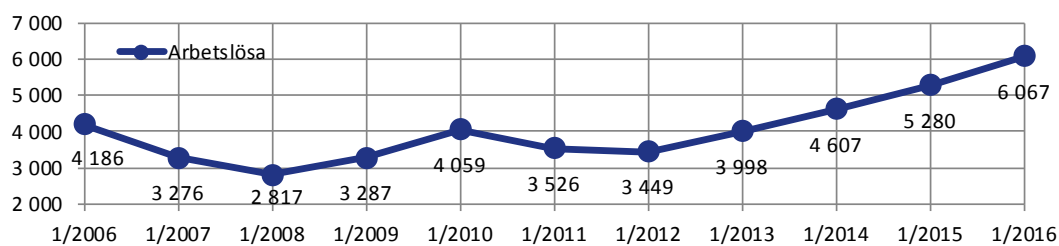

BILD 8. Arbetskraft, arbetsplatser och arbetslösa i Vasaregionen 2006–2016. Den senaste arbetslöshetsuppgiften är 1/2016, den senaste arbetskraftsuppgiften 1/2016 och den senaste arbetsplatsuppgiften 1/2013.

KÄLLA: ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET, TOIMIALA ONLINE & STATISTIKCENTRALEN

STADSUTVECKLINGEN / TS 5.4.2016

3.3 Arbetsplatsutveckling

Arbetsplatsutveckling på 2000-talet

Vasaregionens arbetsplatsutveckling har varit mycket gynnsam under 2000-talet. Antalet arbetsplatser ökade med 5 546 åren 2000-2013. Utöver Vasa hade Korsholm en betydande ökning [+703]. Regionen hade 51 185 arbetsplatser i slutet

av år 2013 och Vasas andel av dem var 74 % [37 837 arbetsplatser]. Med tanke på utvecklingen på lång sikt är det viktigt att nya arbetsplatser uppkommer också i Vasas övriga grannkommuner.

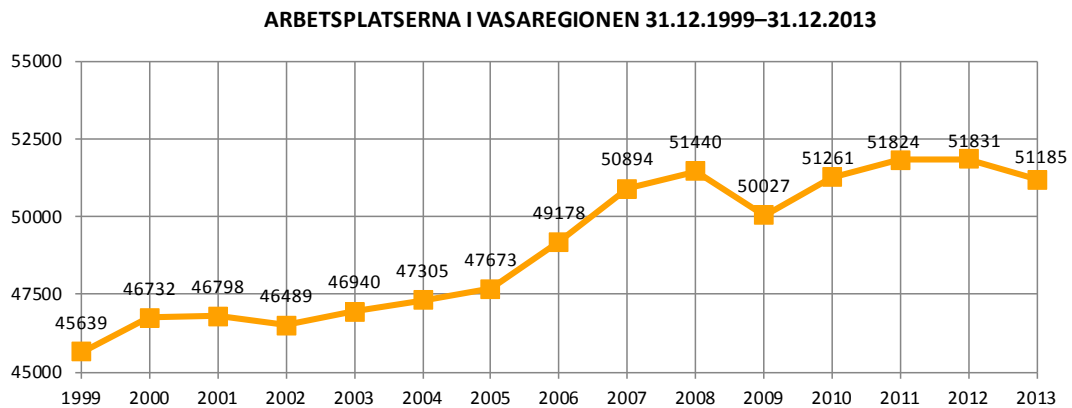
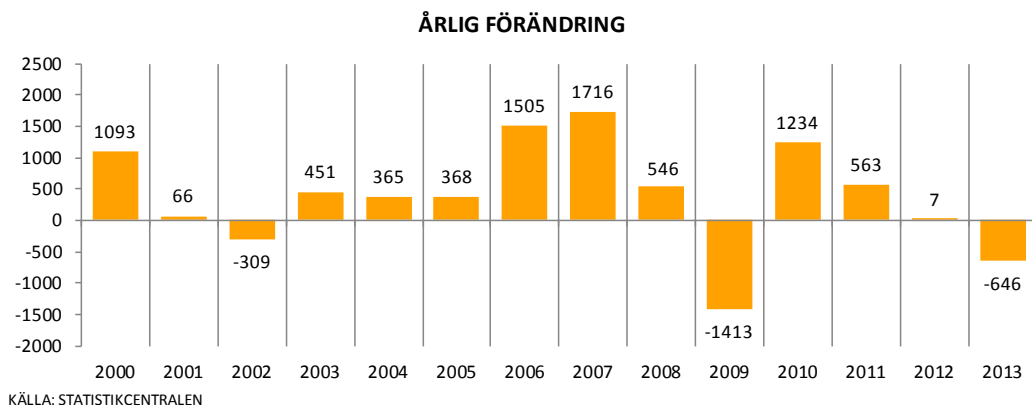

BILD 9. Arbetsplatsutvecklingen i Vasaregionen på 2000-talet.

I fråga om arbetsplatsutvecklingen klarar sig Vasaregionen utmärkt jämfört med övriga pendlingsområden i vårt land. Ökningen i antalet arbetsplatser i regionen var sjunde största

bland vårt lands 37 pendlingsområden åren 2005-2013. Bland pendlingsområdena i samma storleksklass var ökningen av antalet arbetsplatser andra störst i Vasaregionen.

**FÖRÄNDRINGEN I ANTALET ARBETSPLATSER I PENDLINGSOMRÅDEN
MED 80 000–160 000 INVÅNARE 31.12.2005–31.12.2013**

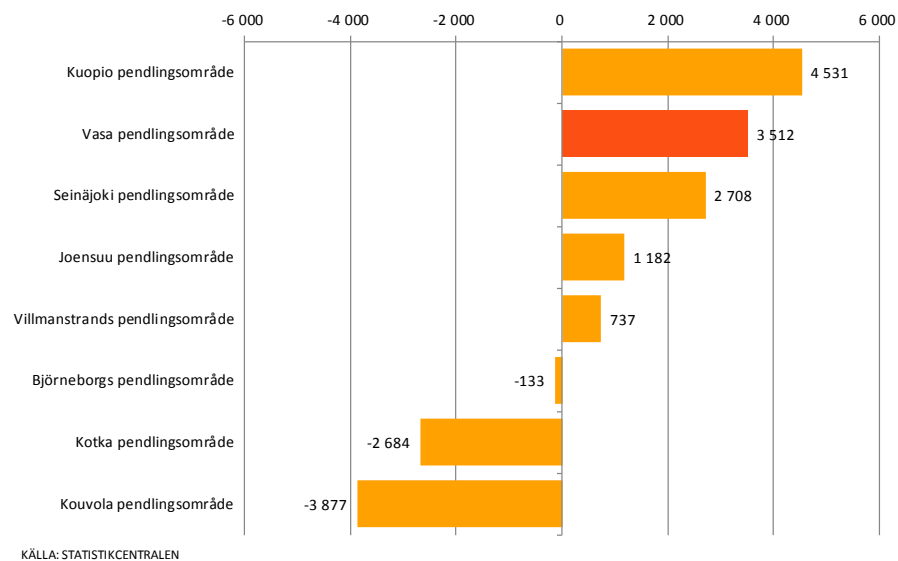

BILD 10. Förändringen i antalet arbetsplatser i pendlingsområden med 80 000–160 000 invånare 2005–2013.

I Vasa stad finns sjunde mest industriarbetsplatser, fastän staden är femtonde störst till befolkningen. Ökningen av antalet arbetsplatser i staden var överlägset störst bland de 25

största städerna åren 2006–2013. Industriarbetsplatsernas antal minskade i de flesta städer medan de ökade med över 1 400 i Vasa.

**INDUSTRIPERSONALEN 2013
DE 25 STÖRSTA STÄDERNA**

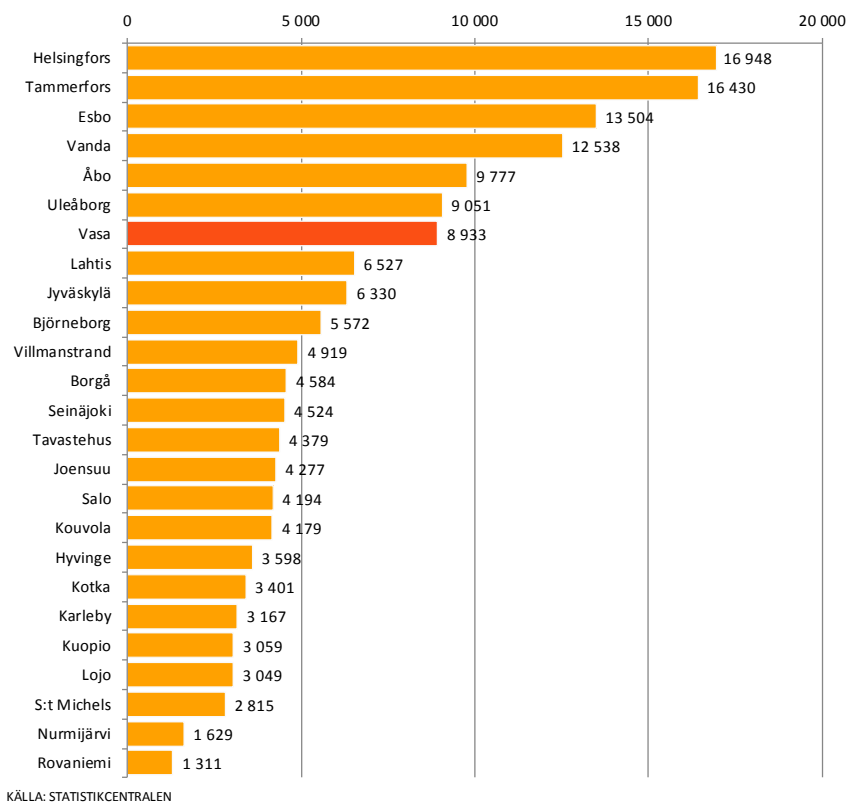
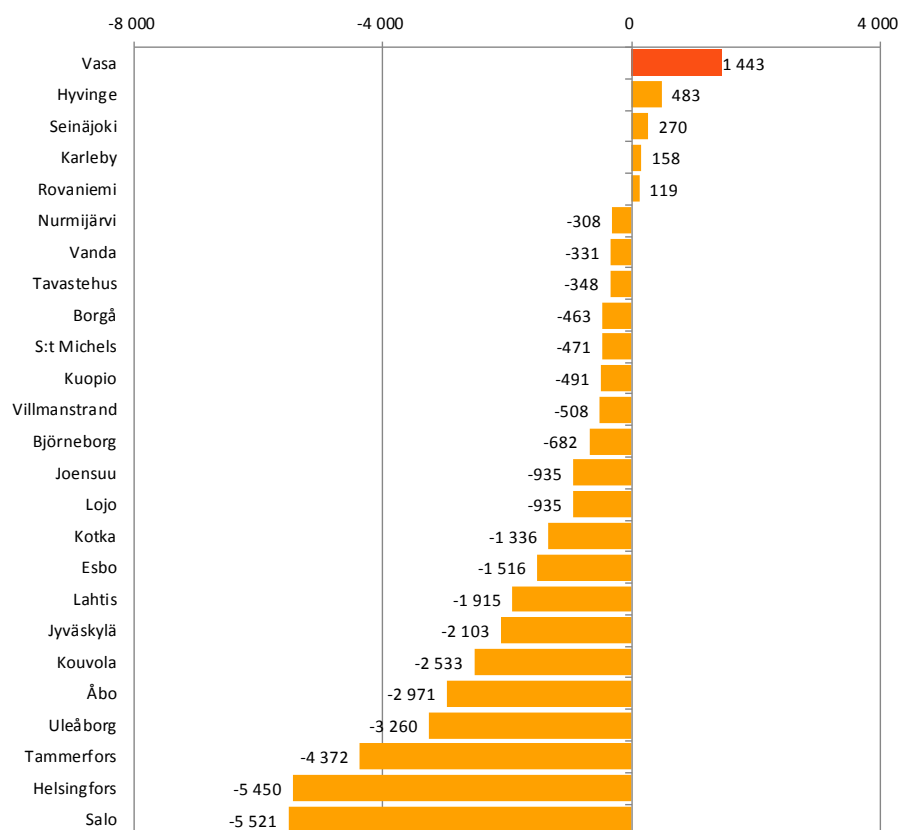

BILD 11. Industripersonalen 2013 och förändringen 2006–2013 i de 25 största städerna.

FÖRÄNDRINGEN I INDUSTRIPERSONALEN 2006–2013 DE 25 STÖRSTA STÄDERNA

KÄLLA: STATISTIKCENTRALEN

Utvecklingen av antalet företag

Antalet företag ökar i jämn takt i Vasaregionen. Nettoökningen [nya - nedlagda företag] var 223 företag Q1/2013–Q2/2015. Regionens företagsstock har ökat under en längre tid^[23]. De flesta nya företag är småföretag.

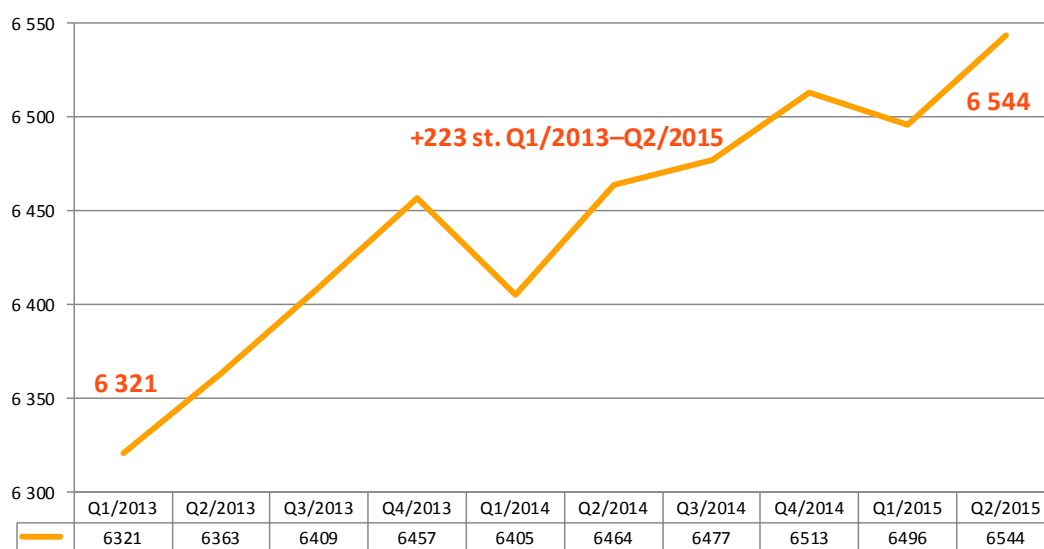
Enligt Timo Aros undersökning^[24] ökade företagsgrundandet [nya - nedlagda företag] bara i städerna Vasa [5,4 %] och Kotka [2,9 %] åren 2010–2013 i förhållande till den tidigare utvecklingen [2005–2009]. Företagsgrundandet minskade i 24 städer. I målgruppen för undersökningen ingick alla stora och medelstora städer och åtminstone centralstaden från varje landskap. Totalt var städerna 26 st. Företagsgrundandet i förhållande till den existerande företagsstocken var som livligast i Esbo [30,3 promille] Jyväskylä [28,1 promille] och i Uleåborg

[27,4 promille] åren 2010–2013. Här är Vasa på 13:e plats [20,0 promille].

Med EK:s Kuntaranking 2015-undersökning^[25] utreddes hur attraktiva Finlands ekonomiska regioner är som etableringsplatser för företag. I undersökningen granskades 25 ekonomiska regioner. Vasa ekonomiska region placerade sig på tredje plats. I den föregående undersökningen från år 2012 var Vasa på nionde plats. I undersökningen utnyttjades två typer av material: regionvis kommunalekonomi- och företags-samhetsstatistik samt en enkät som riktats till företagsledare, på vilken totalt ca 2 000 företagsledare från olika delar av Finland svarade.

FÖRETAGSSTOCKEN KVARTALSVIS I VASAREGIONEN 2013–2015

KÄLLA: STATISTIKCENTRALEN

STADSUTVECKLINGEN / TS 5.4.2016

BILD 12. Företagsstocken kvartalsvis i Vasaregionen Q1/2013–Q2/2015.

Arbetsplatsprognos

I Vasaregionen ökade antalet arbetsplatser i genomsnitt med 396 per år under åren 2000–2013 och om samma utveckling fortsätter uppkommer i regionen ca 2 800 nya arbetsplatser fram till 2020 eller ca 6 700 nya arbetsplatser fram till år 2030. Det arbetsplatsmål som satts i det regionala strukturmodells-

arbetet är 15 000–25 000 arbetsplatser fram till år 2040. Ny arbetskraft behövs för tillsättande av nya arbetsplatser samt för ersättande av den arbetskraft som går i pension. Behovet av ny arbetskraft är mycket stort och regionernas kamp om yrkeskunnig arbetskraft torde tillta ytterligare.

3.4 Arbetsplatsutvecklingen enligt näringsgren

Inom privata sektorn finns 29 122 arbetsplatser i Vasaregionen, dvs. 56,9 % av regionens 51 185 arbetsplatser. Antalet arbetsplatser inom privata sektorn har ökat mest från slutet av år 2005 (+2 692 / 10,2 %). Antalet kommunala arbetsplatser har ökat med 1 587 (13,2 %). Den relativa ökningen inom den kommunala sektorn har alltså varit större. Inom den kommu-

nala sektorn finns 13 585 arbetsplatser i regionen. Antalet arbetsplatser hos företagare har minskat med 366 (-7,1 %) och antalet arbetsplatser hos staten med 420 (-12,4 %). Antalet arbetsplatser inom aktiebolag med statlig majoritet har däremot ökat (+28 / 3,9 %).

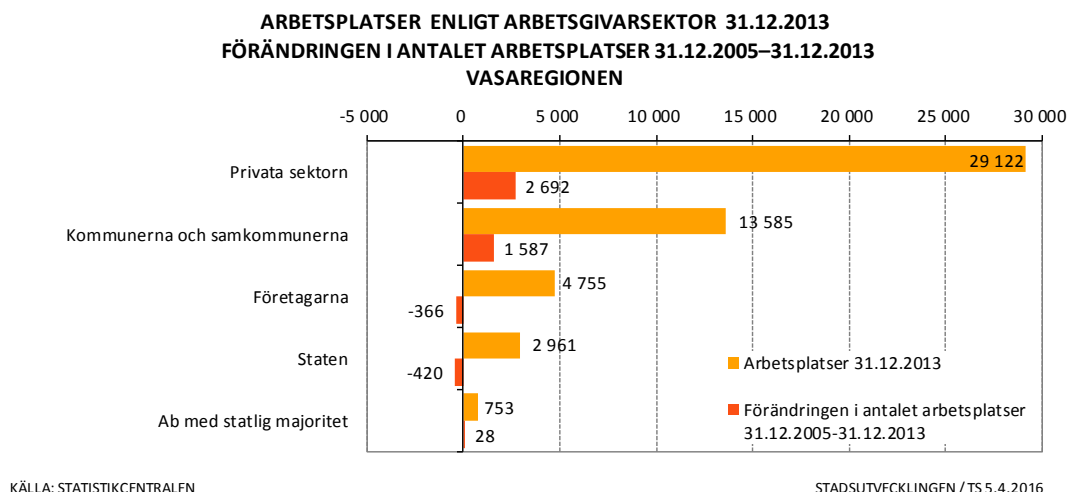

BILD 13. Arbetsplatser enligt arbetsgivarsektor i Vasaregionen 2013 och förändringen i antalet arbetsplatser 2005–2013.

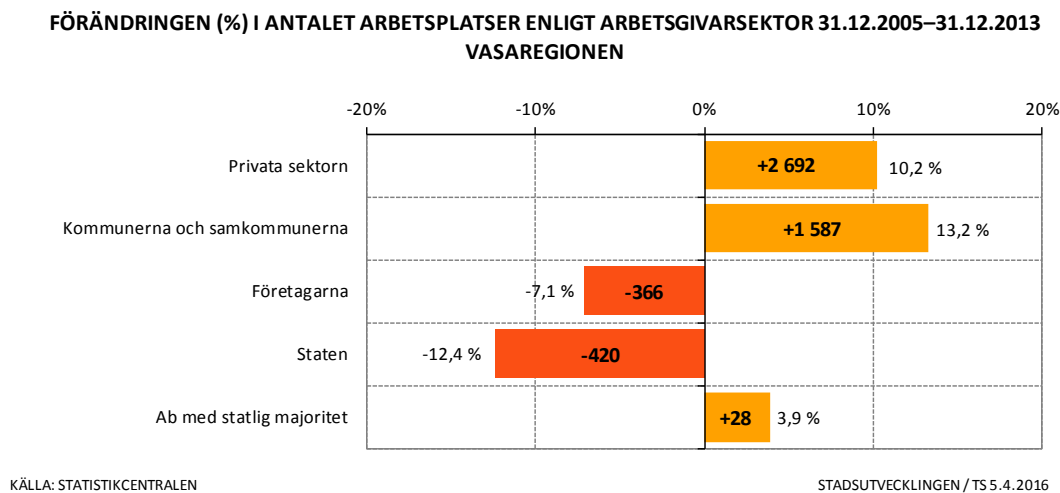
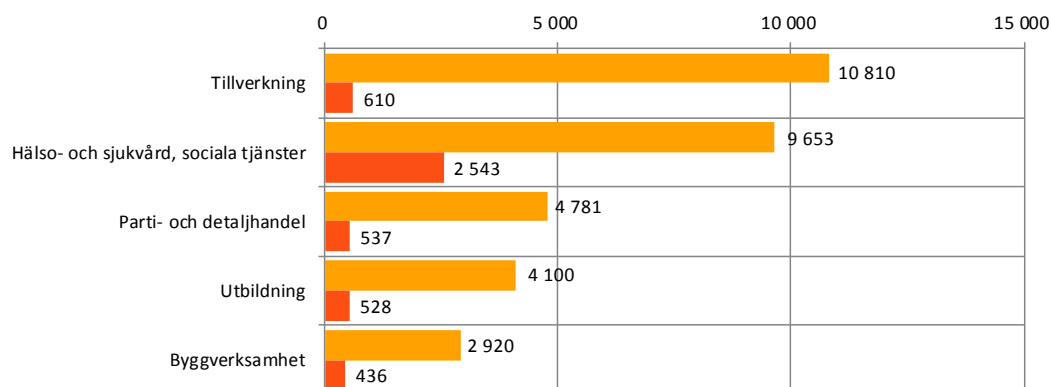

BILD 14. Förändringen [%] i antalet arbetsplatser enligt arbetsgivarsektor i Vasaregionen 2005–2013.

Granskat enligt näringsgren har ökningen i antalet arbetsplatser varit störst inom de största näringsgrenarna. Tillverkningen är den största näringsgrenen med 10 810 arbetsplatser. Ökningen av antalet arbetsplatser inom tillverkningen är den näst största (+630) åren 2000–2013. En del av FoU-arbetsplatserna inom tillverkningen finns inom näringsgrenen verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik (beskrivs nedan), där både privata och offentliga sektorns

FoU-arbetsplatser finns. Ökningen av antalet arbetsplatser var störst inom vård och omsorg samt sociala tjänster (+2 543). Ökningen av arbetsplatserna inom vård och omsorg har alltså varit mycket betydande, och den kraftiga ökningen torde fortsätta. Antalet arbetsplatser inom handeln ökade med +537, utbildning med +528, och byggverksamhet med +436. De fem största näringsgrenarnas andel av ökningen av antalet arbetsplatser i hela regionen var ca 84 % åren 2000–2013.

**DE FEM STÖRSTA NÄRINGSGRENNARNAS ARBETSPLATSER 31.12.2013
FÖRÄNDRINGEN I ANTALET ARBETSPLATSER 31.12.1999–31.12.2013
VASAREGIONEN**

KÄLLA: STATISTIKCENTRALEN

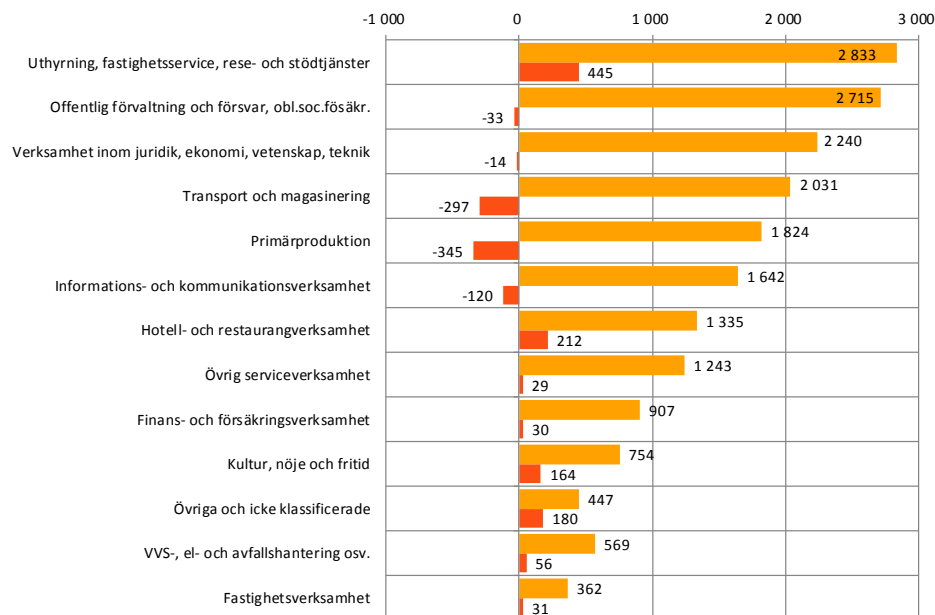
STADSUTVECKLINGEN / TS 5.4.2016

BILD 15. De fem största näringsgrenarnas arbetsplatser i Vasaregionen 2013 och förändringen i arbetsplatsernas antal 1999–2013.

Nedan har beskrivits andra, mindre näringsgrenars arbetsplatsantal år 2013 och ändringen i antalet arbetsplatser 31.12.2007–31.12.2013^[26]. Av dessa näringsgrenar ökade förvaltnings- och stödserviceverksamheten mest [+445 arbets-

platser] under i frågavarande tidsperiod. Antalet arbetsplatser minskade mest inom primärproduktionen [-345] samt transport och magasinering [-297]

**ÖVRIGA NÄRINGSGRENNARNAS ARBETSPLATSER 31.12.2013
FÖRÄNDRINGEN I ANTALET ARBETSPLATSER 31.12.2007–31.12.2013
VASAREGIONEN**

KÄLLA: STATISTIKCENTRALEN

STADSUTVECKLINGEN / TS 5.4.2016

BILD 16. Arbetsplatser inom andra näringsgrenar 2013 och förändringen i antalet arbetsplatser 2007–2013.

3.4.1 Energiklustret

Vasaregionens energikluster är det största i Norden. Det sysselsätter ca 11 000 personer. Inom klustret finns ca 140 företag, vilkas sammanräknade omsättning är ca 4,4 miljarder euro [2013]. Av omsättningen kommer ca 80 % från exporten. Energi- och miljöteknologin kommer att bli ett nytt lokomotiv för Finlands export. I Vasaregionen finns ett mångsidigt kunnande och starka resurser för att svara på utmaningarna i branschen.

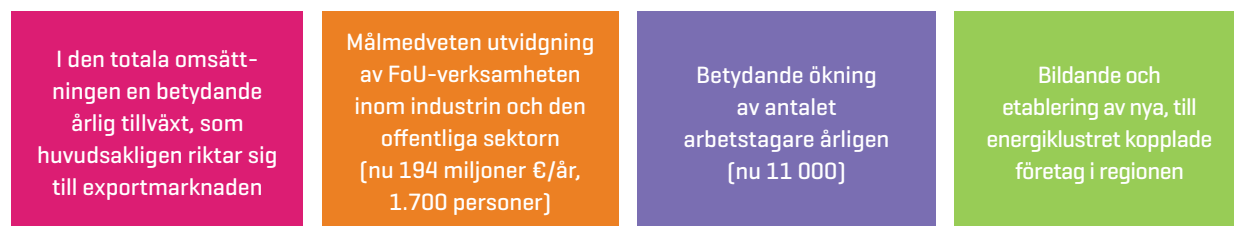
Energiklustrets betydelse med tanke på hela Finlands exportinkomster är mycket betydande. Klustrets andel av värdet på landets energiteknologiexport är ca 30 % och andelen av värdet på landets teknologiexport ca 12 %. Vasaregionens andel av hela landets befolkning är endast ca 2 %.

Vasaregionens stora internationella energiteknologiföretag har beräknats generera minst en arbetsplats i regionens olika underleverantörsföretag per varje egen arbetstagare. I Österbotten finns över 120 sm-företag, vilka verkar som

underleverantörer till företag i toppklass inom energiteknologin. En förutsättning för utläggande av funktioner är att underleverantören har ett djupare specialkunnande och till exempel en bättre maskinpark för utförande av ett arbete som utläggs än vad huvudleverantören har. Branschens lokomotiv uppmuntrar också sina underleverantörer att utveckla sin verksamhet samt att knyta nya affärskontakter för att dela upp de företagsekonomiska riskerna, säkerställa flexibilitet och utveckla kompetensen.

Ett underleverantörsföretag i toppklass visar vilja och mod att satsa på utvecklande av verksamheten, eftersom fortgående förnyelse är viktigt för att upprätthålla konkurrenskraften. De viktigaste underleverantörerna är strategiska kompanjoner för sina huvudmän. Sakkunniga underleverantörsföretag skapar en bra grund också för etablering av nya företag och stärker energiklustrets position ytterligare. Regionen har även inom olika projekt aktivt strävat till att förbättra underleverantörernas konkurrensförmåga.

VASAREGIONEN (ENERGY VAASA) EFTERSTRÄVAR PÅ LÅNG SIKT

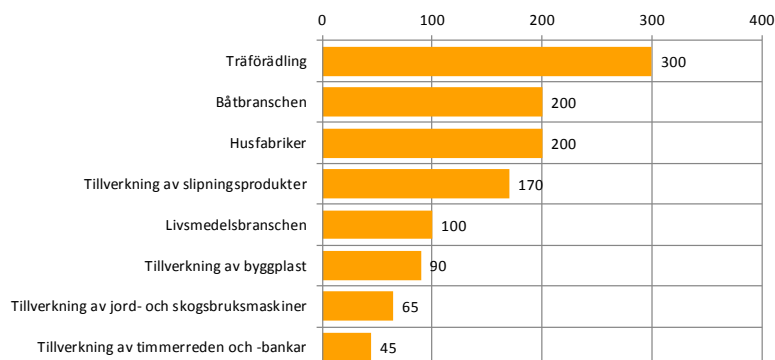

3.4.2 Övriga industriföretag

I Vasaregionen finns uppskattningsvis ca 1 200 industriarbetsplatser i industriföretag utanför energiklustret. Nedan finns en framställning om arbetsplatserna enligt näringsgren inom företagen som sysselsätter åtminstone ca 40 personer. Ett

undantag utgör den mekaniska träförädlingen, där företagen är små men där det sammanräknade antalet arbetstagare är ganska stort.

ARBETSPLATSER ENLIGT NÄRINGSGREN INOM INDUSTRIFÖRETAG UTANFÖR ENERGIKLUSTRET
VASAREGIONEN 2013/2014
FÖRETAG SOM SYSSELSÄTTER ÖVER 40 PERSONER

KÄLLA: FÖRETAGEN, TALOUSSANOMAT (YRITYSHAKU) OCH SKOGSCENTRALEN

STADSUTVECKLINGEN / JN 16.1.2015

BILD 17. Arbetsplatser enligt näringsgren inom industriföretag utanför energiklustret som sysselsätter minst 40 anställda i Vasaregionen 2013/2014.
Källa: företagen, Taloussanomat och Skogscentralen [träförädling].

	ANSTÄLLDA	OMSÄTTNING [MILJ. €]	EXPORTENS ANDEL AV OMSÄTTNINGEN	ANTAL FÖRETAG	ANNAT
Träförädling	250–300	inga uppgifter	inga uppgifter	ca 70	Såg- och hyvlingsverksamhet, byggnadssnickarprodukter, inrednings-/möbeltillverkning, träförpackningar m.m.
Husfabriker	150–200	25–35	Exportens andel är liten i de flesta företagen. I ett företag var exporten emellertid ca 50 % för några år sedan.	4	Inom den konjunkturkänsliga branschen varierar personalmängden och omsättningen mycket från år till år.
Båtbranschen	160–200	23–30	70–85 %	Ett stort företag och tre små företag med färre än fem anställda.	Antalet företag inom båtbranschen gäller bara egentliga båttillverkare, d.v.s. båtbranschens komponenttillverkare, tjänster och handel ingår inte här.
Tillverkning av slipningsprodukter	170	135 [moderföretaget]	95 % [moderföretaget]	1	Moderföretagets produktionsenhet.
Livsmedelsbranschen	100	34	inga uppgifter	2	Inom livsmedelsbranschen fungerar inga betydande företag i Vasaregionen. Utvecklingen har under en längre tid varit negativ frånsett några undantag och mindre företag. Här har inte kartlagts de små företagen inom denna bransch.
Tillverkning av byggplast	90	15	40 %	1	Företaget tillverkar produkter för infästningar och specialtak.
Tillverkning av jord- och skogsbruksmaskiner	65	23,4	80 %	1	
Tillverkning av timmerreden och -bankar	45	14	65–70 %	1	Företagets personalmängd mer än fördubblades och omsättningen nästan tredubblades under åren 2009–2013.

TABELL 1. Arbetsplatser enligt näringsgren inom industriföretag utanför energiklustret som sysselsätter minst 40 anställda i Vasaregionen 2013/2014. Källa: företagen, Taloussanomat och Skogscentralen [träförädling].

3.4.3 Övriga arbetsplatser inom den privata sektorn

I det följande beskrivs näringsgrenar, där det i huvudsak är undantag. De är närmast vård och omsorg; sociala tjänster, fråga om arbetsplatser inom privata sektorn förutom ett par kultur, nöje och fritid samt VVS, el och avfallshantering m.m.

	ARBETSPLATSER TOTALT 31.12.2012	FÖRÄNDRING 31.12.2007- 31.12.2012	FÖRÄNDRING 31.12.1999- 31.12.2012	ANNAT
Hälsa- och socialvårdsservice	9 751	1 299	2 641	Enligt THL:s uppskattning är de privata arbetsplatsernas andel av arbetsplatserna inom hälso- och socialservicen numera cirka 15-20 %. I Vasaregionen innebär detta cirka 1 400-2 000 arbetsplatser. Såväl den offentliga som den privata sektorns tillväxt har varit betydande under 2000-talet.
Parti- och detaljhandel	4 811	-59	567	Arbetsplatsernas antal ökade i genomsnitt med 78/år under åren 2000-2007. Antalet arbetsplatser har sedermera minskat med 12/år.
►Detaljhandel	2 783	174	inga uppgifter	Omsättningen inom detaljhandeln ökade med 158 milj. € under åren 2007-2012. Omsättningen var totalt 984 milj. € år 2012. Den var nästan lika stor som i Seinäjokiregionen (990 milj. €), som med avseende på befolkningen är av nästan samma storlek som Vasaregionen. Inom detaljhandeln arbetar 2 960 personer i Seinäjokiregionen d.v.s. 177 flera än i Vasaregionen.
►Partihandel	2 082	-233		Antalet arbetsplatser inom partihandeln minskade åren 2007-2012.
Byggnad	2 897	-337	413	De senaste årens dåliga utveckling beror till stor del på den avsevärda minskningen i antalet arbetsplatser under åren 2008-2009 (ca -500). Sedermera har antalet arbetsplatser ökat med ca 150. Ökningen i omsättningstrenden inom byggnad var näst störst i Österbotten Q3/2013-Q3/2014 (+2,9 %). Ökningen var en aning större bara i Nyland (+3,1 %). I 15 landskap utvecklades omsättningstrenden inom byggnad negativt (-0,2 %...-10,9 %). Granskningar på längre sikt visar att omsättningstrenden inom byggandet i Österbotten har utvecklats betydligt bättre än i övriga landet sedan år 2011.
Förvaltning och stödserviceverksamhet	2 833	574	inga uppgifter	Antalet arbetsplatser inom förvaltning och stödserviceverksamhet ökade kraftigt under åren 2007-2012. Av arbetsplatserna finns 40 % inom fastighetsservice samt skötsel och underhåll av grönytor, 31 % inom arbetsförmedling, bemanning och andra personalrelaterade tjänster, 15 % inom kontorstjänster och andra företagstjänster, 6 % inom säkerhets- och bevakningstjänster, 5 % inom uthyrning och leasing och 3 % inom turism (se arbetsplatser i hotell och restauranger nedan).
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	2 240	-83	inga uppgifter	En anmärkningsvärd del av arbetsplatserna utgörs av FoU-arbetsplatser inom den privata och den offentliga sektorn. Utvecklingen för FoU-personalens antal beskrivs ovan i punkten FoU-satsningar. Till verksamhetsområdet hör också juridisk och ekonomisk konsultverksamhet, verksamheter som utövas av huvudkontor, konsulttjänster till företag, arkitekt- och teknisk konsultverksamhet, teknisk testning och analys, vetenskaplig forskning och utveckling, reklamverksamhet och marknadsundersökning, annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik samt övrig specialiserad service för affärslivet och veterinärverksamhet.
Transport och magasinering	2 031	-258	inga uppgifter	Antalet arbetsplatser inom transport och magasinering minskade med ca 200 under åren 2009-2010. Sedermera har arbetsplatsernas antal minskat med ca 60.

	ARBETSPLATSER TOTALT 31.12.2012	FÖRÄNDRING 31.12.2007- 31.12.2012	FÖRÄNDRING 31.12.1999- 31.12.2012	ANNAT
Primärproduktion	1 824	-359	-1 005	Antalet arbetsplatser minskade med i genomsnitt 81 per år under åren 2000-2007 och har senare minskat med i genomsnitt 72 per år. Primärproduktionen indelas i följande underområden: Jordbruk och djuruppfödning, jakt samt service i anslutning här till, skogsbruk, fiske och vattenbruk samt utvinning av mineral. Till primärproduktionen hör också pålsnärningen, som är en mycket viktig näringsgren i Österbotten. I Vasaregionen finns ca 200 aktiva farmar (i Österbotten är antalet ca 500). Vasaregionens farmers försäljning uppgår till ca 35 milj. € (i Österbotten ca 130 milj. €).
Information och kommunikation	1 642	-100	inga uppgifter	Antalet arbetsplatser ökade med 65 år 2012.
Hotell och restauranger	1 335	167	inga uppgifter	Merparten av arbetsplatser finns inom restaurangbranschen.
Annan serviceverksamhet	1 243	46	inga uppgifter	Till verksamhetsområdet hör bl.a. intressebevakning och föreningsverksamhet, reparation av datorer, hushållsartiklar och personliga artiklar och andra konsumenttjänster.
Finans- och försäkringsverksamh.	907	49	inga uppgifter	Ca 80 % av arbetsplatserna finns i Vasa stad.
Kultur, nöje och fritid	754	74	inga uppgifter	Ca 90 % av arbetsplatserna finns i Vasa stad.
VVS-, el- och avfallshantering m.m.	569	80	inga uppgifter	Det är fråga om arbetsplatser inom bl.a. vattenförsörjning, avloppsrening, avfallshantering och sanering samt försörjning av el, gas, värme och kyla.
Fastighetsverksamhet	362	25	inga uppgifter	Ca 80 % av arbetsplatserna finns i Vasa stad.

TABELL 2. Näringsgrenar, där det i huvudsak är fråga om arbetsplatser inom privata sektorn. Uppgifter för hela 2000-talet finns endast för några näringsgrenars del. Källa: Statistikcentralen och Institutet för hälsa och välfärd.

3.5 Innovationsförmåga

Satsningar inom forskning och utveckling (FoU)

Vasa ekonomiska regions sammanlagda FoU-satsningar var 194,3 miljoner € år 2014 [6:e störst bland de ekonomiska regionerna]. Företagens andel av satsningarna är 161,2 miljoner € [83 %]. Företagens satsningar ökade 98,6 miljoner € [157,5 %] åren 2005-2014. Ökningen är den näst största i landet och endast Helsingfors ekonomiska region ligger framför Vasa. Vasa ekonomiska region är till folkmängden landets 11:e största ekonomiska region. Dess andel av hela Österbottens FoU-satsningar är ca 92 %.

I Vasa ekonomiska region ökade den offentliga sektorn FoU-satsningar också åren 2005-2014 (+20,0 miljoner € / 152,7 %). Högskolorna svarar för så gott som alla satsningar inom offentliga sektorn i Vasa ekonomiska region. Trots ökningen är

den offentliga sektorns FoU-satsningar dock fortsättningsvis jämförelsevis små [33,1 miljoner € / 7:e störst]. Inom andra regioner av motsvarande storlek är offentliga sektorns FoU-satsningar märkbart större: Joensuu 65,8 miljoner € och Jyväskylä 123,1 miljoner €.

I Vasa ekonomiska region arbetar 1 707 personer inom FoU-verksamhet [7:e störst bland de ekonomiska regionerna]. Hela FoU-personalen ökade med 682 personer åren 2005-2014, vilket var den näst största ökningen bland de 20 största ekonomiska regionerna. Offentliga sektorns FoU-personal ökade med 416 personer [151,3 %] och företagens FoU-personal med 266 personer [35,5 %]. I högskolorna finns närapå hela offentliga sektorns FoU-personal i Vasa ekonomiska region.

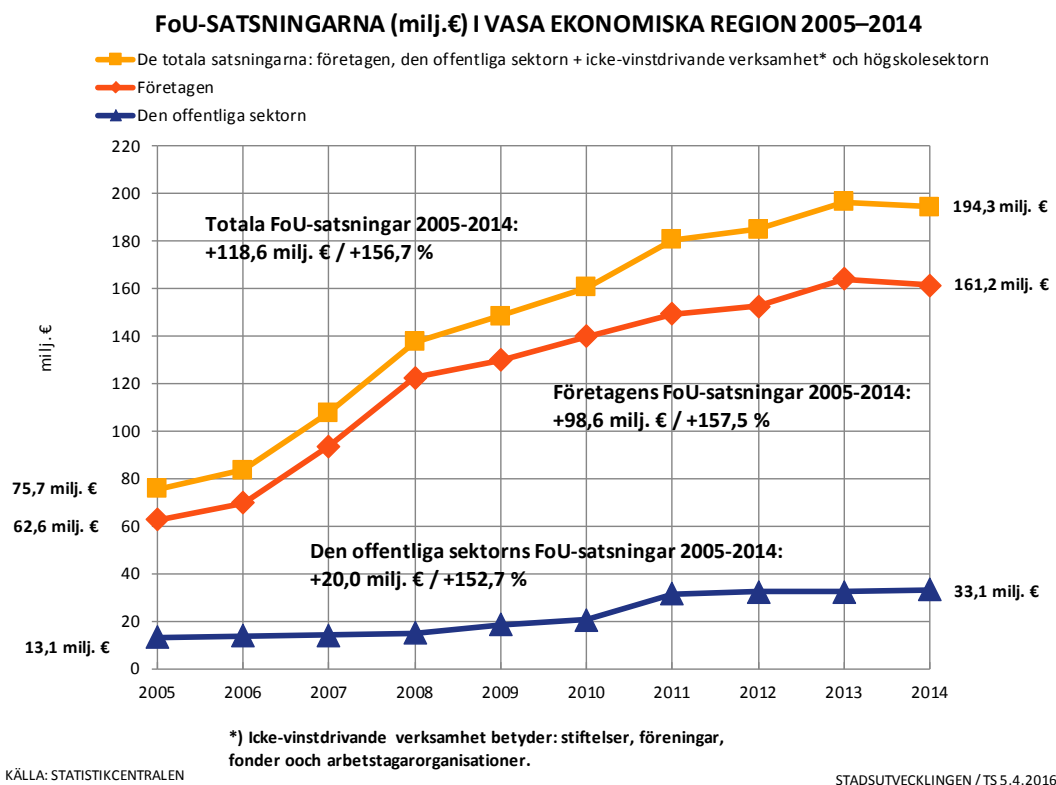

BILD 18. FoU-satsningarna i Vasa ekonomiska region 2005–2014.

Patentansökningar

Vasaregionens starka och mångsidiga näringsliv syns också i statistiken över patentansökningar. Det sammanräknade

antalet ansökningar om patent i Vasa ekonomiska region var 7:e störst åren 2005–2013.

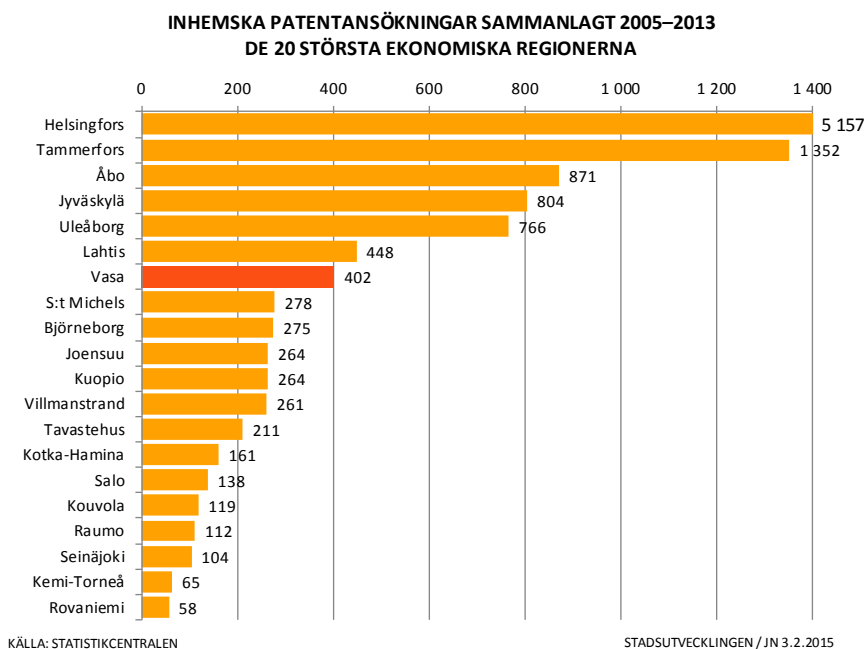

BILD 19. Inhemsk patentansökningar sammanlagt 2005–2013.

3.6 Infrastruktur och logistik

I Vasaregionen satsar man på utveckling av en logistikhelhet som skapar en stark logistisk verksamhetsmiljö för regionens näringsliv. Den stöder redan existerande funktioners konkurrenskraft och ger förutsättningar för utveckling av verksamheten och tillväxt. Den ökar också avsevärt regionens attraktivitet för nya etableringar. Vasa stad har i samarbete med Umeå redan i ett tidigt skede beaktat de skärpta utsläppskraven och på ett framgångsrikt sätt satsat på en infrastruktur som stöder miljövänliga transportkedjor. I och med utvecklingskorridoren Vasa-Seinäjoki utvecklas samarbetet med grannkommunerna fortgående. I fråga om utvecklingskorridoren Vasa-Seinäjoki är det fråga om utveckling av trafikförbindelsen totalt [väg och järnväg], gällande tågtrafiken är målet att öka hastigheten mellan Vasa och Seinäjoki. En ny utmaning är också de av VR i september 2015 meddelade betydande nedskärningarna i spårförbindelserna i landsorten, vilka också gäller avsnittet Vasa-Seinäjoki. Flygplatsen i Vasa är i jämförelse med hela landet den femte största landskapsflygplatsen, vars inrikes- och utrikestrafik har en stor betydelse i de österbottniska landskapen. Målet är dessutom att skapa en sådan knutpunkt för internationella varuströmmar som skapar mervärde också för logistikaktörerna så, att branschens kunskapsnivå, konkurrenskraft och sysselsättning utvecklas.

Nedan presenteras exempel på aktuella projekt eller nyligen utförda åtgärder, vilka alla strävar till att förbättra regionens tillgänglighet.

Midway Alignment of the Bothnian Corridor

Syftet med projektet Midway Alignment of the Bothnian Corridor är att förbättra transportkorridorens transportrutter från Norge, via Sverige och Finland till Ryssland. Målet är att skapa en fungerande multimodal transportkorridor, som är kopplad till det befintliga TEN-T-nätet, där synergi mellan olika transportformer förenas [hav, landsväg, järnväg]. Bättre förbindelser skapar också förutsättningar för ekonomisk tillväxt och för samarbete mellan regionerna. Med andra ord skapar Midway Alignment en säker, miljövänlig och ekonomiskt lönsam transportrutt för passagerare och fraktdogs som passerar genom Bottniska korridoren. Rutten kombinerar tre strategiskt sett viktiga europeiska huvudleder: E12, E4 och E8 samt Botniabanan-huvudspårnätet. Från Vasabanan finns förbindelse till Finlands huvudbana, som är en del av EU:s core network.

För linjen Vasa-Umeå planeras ett nytt fartyg som samtidigt är tänkt att fungera som en innovationsplattform för sjöfarts-

BILD 20. Wärtsilä har planerat en innovativ och miljövänlig färja för trafiken i Bottniska viken. Bild: Wärtsilä [artistiskt utkast].

innovationer. Fartyget är en del av projektet Midway Alignment of the Bothnian Corridor som kommer att förbättra transportrutten över Kvarken, med målsättningen att uppfylla nationella och internationella krav på ett hållbart transportsystem, både med tanke på miljön och på ekonomin. Det nya fartyget beaktar Kvarkens isförhållanden, det grunda vattnet i området och naturen. Fartyget kommer troligtvis att använda flytande naturgas (LNG) som bränsle. Lokala företag inom branschen deltar i inledningsskedet med en produktutvecklingsinsats och då fartyget blir färdigt kan företagen använda det som skyltfönster för sitt kunnande. Målet är även att skapa förutsättningar för att öka multimodaliteten och garantera en trygg och kontinuerlig trafik. Kommunala, regionala och nationella finansierare från Finland och Sverige samt privata företag och EU:s TEN-T-fond finansierar projektet Midway Alignment of the Bothnian Corridor. Projektet omfattar i första skedet 18 partner, huvudansvaret vilar på städerna Vasa och Umeå.

För projektet Midway Alignment har år 2013 beviljats i första skedet 6,1 miljoner euro i EU-stöd för tiden 2012-2015, projektets budget är totalt 20,7 miljoner euro. Den erhållna finansieringen har använts till förutredningar, förberedande

investeringar samt planering av fartyget. I följande skede koncentreras arbetet på ordnandet av EU:s, Finlands och Sveriges nationella samt Vasa- och Umeåregionernas regionala finansiering för genomförandet av fartygs- och hamninvesteringarna.

NLC Ferry

Sträckan Vasa-Umeå är den kortaste sjövägen mellan Finland och Sverige. Trafiken mellan länderna är världens nordligaste internationella fartygslinje som trafikerar året runt. Rederiet NLC Ferry Ab Oy, som grundades år 2012 ägs av Vasa stad och Umeå stad. Rederiet trafikerar mellan städerna med färjan M/S Wasa Express. Wasaline sköter frakt- och passagerartrafiken. Fartygsrutten är viktig med tanke på exporten, eftersom det från Umeå är möjligt att till exempel föra fraktgodis via järnvägstrafik till Mellaneuropa. Hamnarna i södra Sverige och speciellt mellersta Norge erbjuder en direkt oceanförbindelse för både finländska och längre österifrån kommande produkter. Sedan Wasa Express började trafikera rutten har framför allt passagerarantalet men även fraktvolymerna ökat markant.

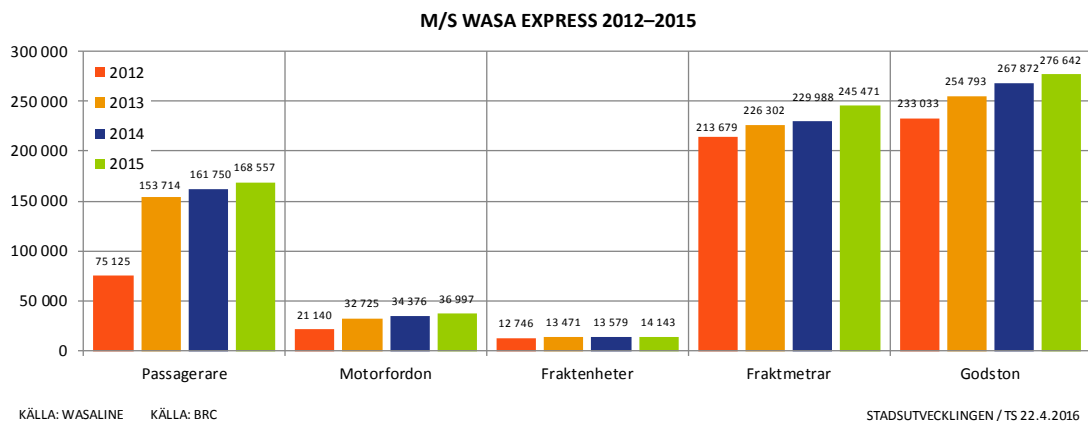

BILD 21. M/S Wasa Express transporter åren 2012-2015.

Merenkurkun Satamat Oy / Kvarkenhamnar Ab / Kvarken Ports Ltd.

Hamnen i Vasa möjliggör Finlands nordligaste och Österbottens enda passagerarfärjeförbindelse året runt mellan Vasa och Umeå. Hamntrafiken främjas i och med att förbindelserna till Umeå utvecklas. Att koncentrera materialströmmarna för regionens företag till området ökar behovet av lagrings- och godshanteringsfunktioner, vilket beaktas i planeringen av hamnen och logistikområdet. Förutsättningarna för en ny LNG-terminal i Vasa hamn utreds. LNG behövs inte enbart för den nya planerade färjan utan tillgängligheten av LNG gynnar även fler av regionens företag.

Vasa stad och Umeå stad har grundat det gemensamma nya hamnbolaget Kvarkenhamnar Ab, vilket inledde sin verksamhet

1.1.2015. Målet med förenandet av hamnfunktionerna är att skapa effektiva, högklassiga och miljövänliga lösningar samt stärka områdets transportrutten. Det är andra gången i världen och första gången i Finland som en hamn bolagiseras till ett hamnbolag som ägs av två städer och är verksamt i två länder. Vasa stad och det av Umeå kommun ägda Umeå Kommunföretag äger båda 50 procent av bolaget, vars hemort är Umeå. Syftet är att fortgående utveckla hamnarna, förbättra servicen och stärka samarbetet mellan alla Kvarkenområdets logistikaktörer.

Umeå hamn är en livlig exporthamn för skogsindustrin med containertrafik till Mellaneuropa varje vecka. Vasa hamn är Österbottens enda passagerarhamn. I hamnen har omfattande investeringar gjorts, bl.a. har RoRo-rampen förnyats, lyftkapaciteten höjts betydligt och hamnområdets lagrings-

möjligheter har gjorts mångsidigare och utökats. Regionen och olika intressentgrupper har också investerat systematiskt

i hamnens närhet med tanke på väg- och järnvägsarrangemang samt logistiska helhetslösningar.

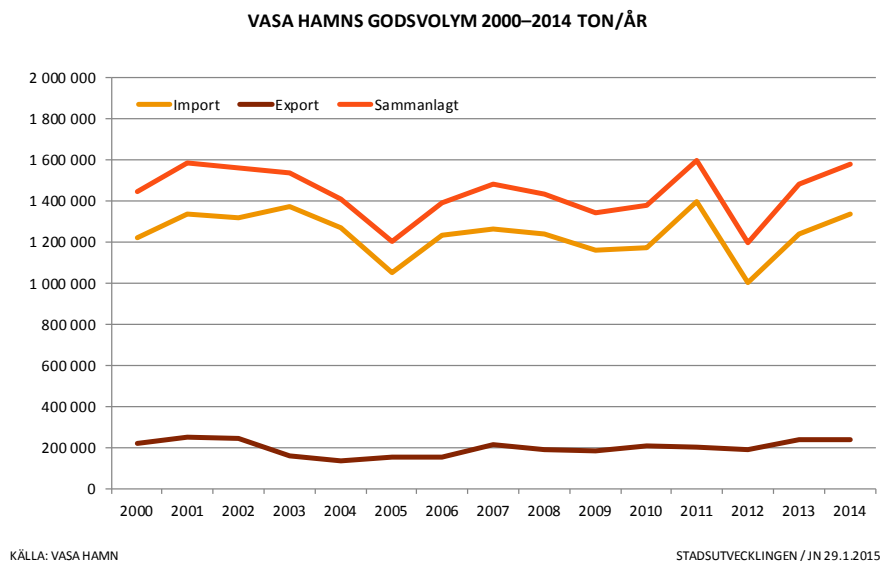

BILD 22. Godsvolymen i Vasa hamn åren 2000–2014.

Vasaregionens logistikområde NLC Vaasa

Den totala arealen för Vasaregionens logistikområde, som anläggs vid gränsen mellan Vasa stad och Korsholms kommun och nära flygfältet, kommer att vara ca 400 hektar och fördelas på en logistikföretagspark, ett järnvägsterminalområde samt områden för tillverkningsindustri. Storleken på tomterna kan anpassas efter företagets behov tack vare de riktgivande tomtgränserna i kvarteren. Vid byggandet av infrastrukturen har man förberett sig på att tomterna kan vara stora, t.o.m. upp till ca 10 hektar. Till logistikområdet koncentreras på kort sikt regionens logistik för landtrafik. Målet är att regionens logistik för landtrafik på kort eller medellång sikt koncentreras till NLC Vaasa-logistikområdet, vilket minskar mängden tung trafik som kör genom Vasa stads centrum.

Detaljplanen för det första skedet [totalareal 70 ha] blev färdig år 2012 och logistikområdets infrastruktur år 2013. Planläggningsprocesserna gällande andra och tredje skedena inleds enligt behov och för dem planeras både ett järnvägsterminalområde och områden reserverade för produktionsverksamhet, vilka erbjuder tomtalternativ som logistiskt sett är av toppklass.

På det kommande järnvägsterminalområdet är det möjligt att vid sidan om en kombiterminal för långtradare och tåg placera bl.a. järnvägsterminalsfunktioner som betjänar projekt och bulkvarutransporter. Också funktioner som stöder hamnen,

såsom lagrings- och containerområden är möjliga. Skedena 1 och 2 genomförs enligt företagets behov under en tidsperiod som varar minst 5–10 år. Genom att utveckla logistikområdet både stärker man regionens existerande industris konkurrenskraft och skapar ett attraktivt område för nya etableringar inom produktionsindustrin. I framtiden utvecklas hamnområdet och transporter rationaliseras i syfte att ytterligare minska den tunga trafiken i stadens centrum. Alternativa transportrut till hamnen utreds.

NLC Vaasa hör tillsammans med Kvarken Ports och NLC Ferry till transportkorridoren Nordic Logistic Corridor, vars syfte är att förbättra de östvästliga transportförbindelserna för både fraktgods och resenärer.

Bolaget KovaLogin Ab Oy/NLC Vaasa, som grundades 2012 och som ägs av Vasa och Korsholm, har av kommunerna köpt markområdena för logistikområdets första skede efter att första skedets detaljplaner som kommunerna utarbetat vann laga kraft våren 2012. Bolaget har byggt planvägar och kommunalteknik åren 2013–2014. KovaLogin Ab Oy antingen arrenderar eller, i specialfall, säljer tomter i första hand till logistikföretag. Oy Vaasa Parks Ab har skött områdets tomtmarknadsföring samt förhandlingar med logistikföretagen. VASEK har deltagit i områdets marknadsföring och planeringen av konceptet.

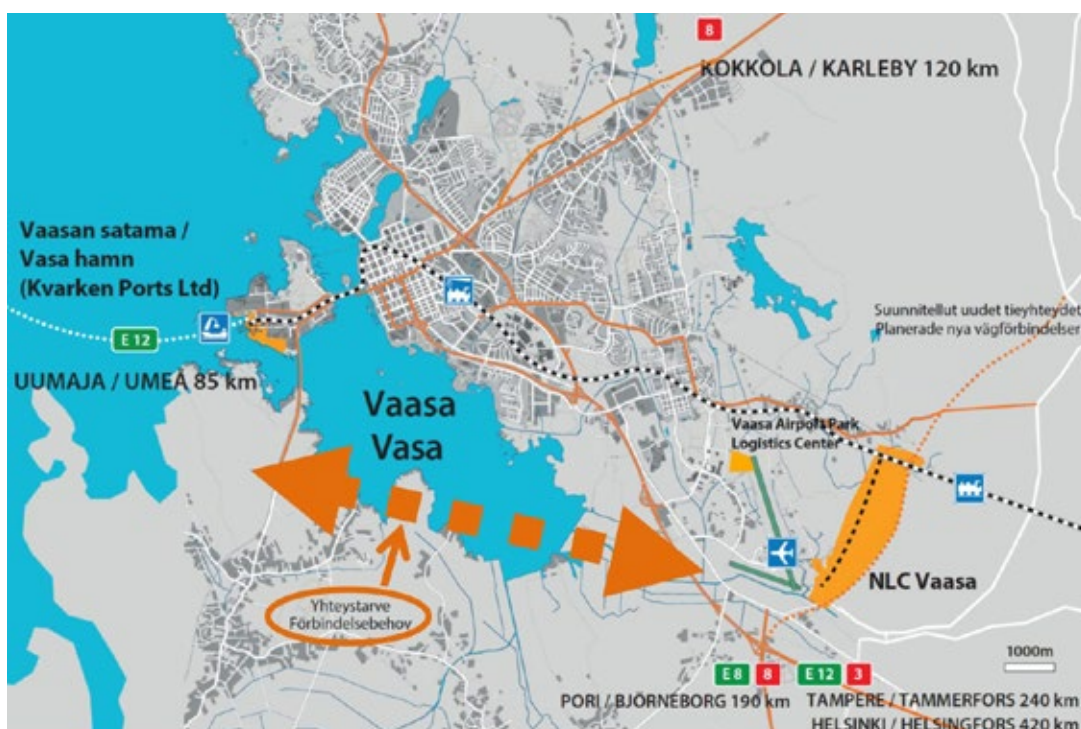

BILD 23. Kartbilden visar flygplatsens, hamnens, NLC Vaasas och Airport Logistics Centers läge samt behovet av en ny hamnvägsförbindelse.

Företagsparken Vaasa Airport Parks mångfunktionsterminal Vaasa Airport Logistics Center

Vasa stad har tillsammans med Finavia bildat bolaget Cargo Apron Vaasa Ltd år 2008, som fick i uppgift att förverkliga en stationsplatta och en taxningsbana på området i anslutning till flyglogistikcentret. Oy Vaasa Parks Ab gavs i uppgift att låta bygga en terminal för flera användare. Vasaregionens flygfraktsmarknad genomgick emellertid i början av 2010-talet stora förändringsprocesser och en stor del av den tidigare flygfraktsströmmen försvann i och med att Wärtsilås reservdelsfunktioner flyttades till Holland. Ungefär samtidigt togs möjligheterna till frakttransporter för flygplan som startar från Vasas flygfält bort och på grund av kostnadskonkurrenskraftiga direkta landsvägstransporter t.o.m. till Mellan-Europa började varutransporterna nästan helt att skötas "på gummihjul".

Projektet genomförs på kort sikt som ett logistikterminals- och produktionslokalsprojekt för flera användare, så att flygfraktsfunktionerna är möjliga via en vägförbindelse. I planeringen av byggnaderna har man dock beaktat en möjlighet att på lång sikt förverkliga stationsplattan och taxibanaförbindelsen och inleda mera omfattande flygfraktsfunktioner. Läget mellan flygfältet och företagsparken Vaasa Airport Park möjliggör i framtiden flygfraktsleveranser för energiteknikföretagen i Vasa och närområdet samt de mest brådskande transportbehoven i västra Finland. Projektet har planerats lämpa sig speciellt för logistik-integrationstjänster och 3-4 PL-tjänster.

Vasa flygplats

Vasa flygplats är den femte största flygplatsen i Finland och via den reser årligen över 330 000 passagerare. Vasa flygplats stöder sig kraftigt på affärsresenärer, och från fältet sköts dagligen sex Finnair-flyg till Helsingfors samt fyra SAS-flyg till Stockholm som betjänar regionens internationella företags anställda och deras gäster. Smidiga flygresor till Helsingfors och Stockholm erbjuder båda passagerargrupperna ett brett utbud av anslutningar såväl till Mellaneuropa som till andra delar av världen.

År 2014 förnyades flygterminalen och passagerarservicen förbättrades. Flygplatsens två caféer betjänar passagerare, och speciellt affärsresenärernas trivsel har beaktats både med tanke på väntsalens inredning, laddningsmöjligheterna för mobila enheter och i caféernas produktsortiment. Förbättringarna fortsätter ytterligare och i det årliga strategiarbetet för utvecklandet av flygstationen beaktas starkt rese- närrernas önskemål och behov. Under år 2015 fick startbanan en ny beläggning och också andra funktionella förbättringar gjordes.

För utvecklande av verksamheten vid Vasa flygplats deltar man aktivt i det nationella flygstrategiarbetet och förhandlingar förs kontinuerligt med flygoperatörerna om nationella och internationella förbindelser.

3.7 Markanvändning och markpolitik

En stadsregions samhällsstruktur och tillgänglighet har en betydande inverkan på regionalekonomin och därigenom på livskraften. I Finland har beroendet mellan produktionsutveckling och bostads- och arbetsmarknadens funktionalitet enligt Heikki A. Loikkanen^[27] fått för liten uppmärksamhet. Enligt Loikkanen ökar en stor befolkning, mångsidiga sektorer, närheten till företag inom samma bransch samt en stor arbetsplats- och invånartäthet den privata och offentliga sektorers produktivitet. Konkurrenskraften stärks genom "ackumulationsfördelar" vilka är:

- ▶ skalfördelar (stordriftsfördelar),
- ▶ lokaliseringsfördelar (lärdom och nytta av andra företag, samarbete, konkurrens),
- ▶ urbaniseringsfördelar (funktionell mångsidighet).

Vasaregionens kommuner (Vasa, Korsholm, Vörå, Malax, Korsnäs, Laihela och Storkyro) har i samarbete utarbetat en strukturmodell för Vasaregionen under åren 2013–2014. Planen är en långsiktig strategisk plan för markanvändningen fram till år 2040. Dess mål har varit att skapa en gemensam syn på huvudlinjerna för stadsregionens samhällsstruktur.

Med hjälp av den utarbetade strukturmodellen kan också livskraftsstrategins tyngdpunkter förverkligas i fråga om markanvändningen. Strukturmodellen för markanvändningen har skapats genom alternativa modeller och därtill anknutna konsekvensbedömningar. Som resultat av processen har man utformat "Solmodellen 2040". Med den eftersträvar man +30 000–50 000 nya invånare och +15 000–25 000 nya arbetsplatser fram till år 2040. I modellen betonas Vasaregionens ledande ställning i Finland som internationellt område inom energikunnande. Vasaregionen profilerar sig som en havsnära stadsregion med fokus på rekreation, högklassigt boende och turismutveckling. Viktigt är att stärka regionens identitet och särdrag, vilket ökar regionens dragningskraft."

"Solmodellen 2040" har beskrivits genom fyra teman:

Boende: I strukturmodellen sker största delen av befolkningsökningen i den nuvarande samhällsstrukturen eller i anknytning till den. Största delen av befolkningsökningen koncentreras dock fortfarande till regionens största boendecentrum som finns i Vasa, Korsholm och Laihela.

Näringar, logistik och trafik: Från Vasaregionen skapas fungerande logistiska förbindelser som tjänar näringslivet och turismen. Utvecklingszonen för näringslivet som omfattar betydande arbetsplatskoncentrationer sträcker sig från Storkyro till Replot och från Oravais till Korsnäs. Flygplatsen, hamnen, banförbindelsen och dess stationsregioner samt riksvägsförbindelserna utvecklas som

knutpunkter som tjänar näringsverksamhet. I stadscentrumområdet utvecklas arbetsplatsområdet i Vasa centrum, NLC Vasa [Vasaregionens logistikområde], Strömberg Park [ABB förbereder utveckling och nybyggande i Strömberg Park], Vasa Airport Park, Science Park och Smedsby/Fågelberget som näringslivets "Hotspot"-områden.

Service: Servicen utvecklas som centrum på tre nivåer [stadscentrum, lokalcentrum och närservicecentrum] utifrån befolkningsunderlag, kundpotential och servicekriterier. Strävan är att bevara när servicen [dvs. dagvård, grundskola, service för äldre, barnrådgivning] i bostadsområdena och tätorterna, medan service som används mera sällan koncentreras till större centrum. I centrumen utvecklas promenadzoner för att förbättra tillgängligheten till service och cykelzoner kring dem.

Regional identitet och attraktivitet: Stadsregionen utvecklas som ett särpräglad område med ett stort kulturellt, socialt och ekonomiskt kapital som även är bundet till dess fysiska strukturer. Markanvändningen framhäver bl.a. Vasas karaktäristiska rutplanecentrum, värdefulla naturobjekt som bör vårdas, världsarvet Kvarkens skärgård, skärgårdsbyarna i Kvarken, de historiska landskapen längs älven och åarna på landsbygden samt övriga kulturmiljöer.

"Solmodellen 2040" främjar en enhetligare och fungerande region- och samhällsstruktur samt uppnåendet av mål som berör konkurrensförmåga och image. Genomförandet av strukturmodellen förutsätter, även den, konkreta åtgärder, gemensam organisering och resursfördelning i kommunerna.

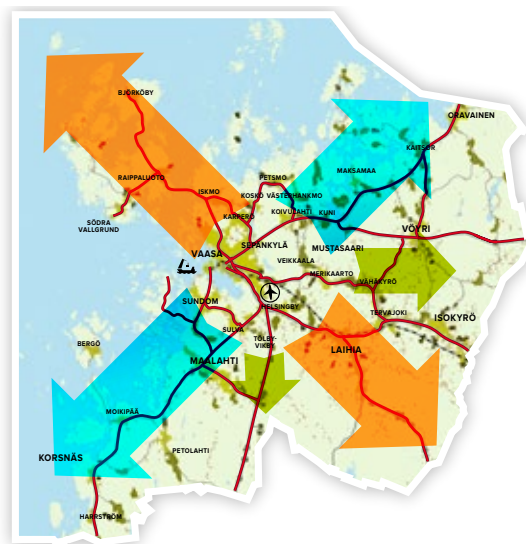

BILD 24. Vasaregionens strukturmodell "Solmodellen 2040" och dess strålar som visar utvecklingsområden och -riktningar som förstärker näringslivet samt regionens havsnära läge.

3.8 Utbildning och forskning

Vasa är Finlands största studiestad i förhållande till folkmängden. I Vasa finns Vasa universitet, Åbo Akademi, Hanken - Svenska Handelshögskolan och Helsingfors universitet och två yrkeshögskolor Vasa yrkeshögskola och yrkeshögskolan Novia. Högskolorna erbjuder utbildning inom områdena teknik, ekonomi, språk, pedagogik, media och kommunikation samt välfärdstjänster. Utbildning erbjuds på finska, svenska och engelska. Vasa högskolekonsortium är ett samarbetsorgan för de högskoleenheter som verkar i Vasa. I Vasa finns 13 000 högskolestuderande. I Vasa finns tre yrkesläroanstalter, Vasa yrkesinstitut, Vasa vuxenutbildningscenter och Yrkesakademien i Österbotten, med totalt ca 5 200 studerande. Högskolorna bedriver ett unikt samarbete över språk-, forsknings- och organisationsgränserna. Också samarbetet med näringslivet är aktivt och målinriktat. Det finns även god tillgång till praktikplatser. Internationellt studentutbyte och arbetspraktik utomlands har blivit allt populärare och t.ex. vid Hanken är det obligatoriskt för studerande att vistas utomlands minst en termin. Vasaregionens internationella företag erbjuder också möjligheter till arbetspraktik utomlands. Efter examen får studerande som varit på arbetspraktik ofta anställning i dessa företag.

Alla högskolor strävar efter att få internationellt erkännande genom högklassiga forskningspublikationer. En del högskolor strävar också efter att bli internationellt erkända genom

kvalitetscertifiering. För att effektivisera sin verksamhet satsar högskolorna ännu mera på samarbete. Vasa universitet [VY] är en aktiv aktör i Seinäjoki universitetscenter. Vasa universitet har fyra professorer i Seinäjoki (EPANET-professorerna) och erbjuder utbildning inom ledarskap, handelsrätt, social- och hälsoadministration och offentligt ledarskap. Detta är exempel på samarbete mellan landskapen.

Utöver ovan nämnda fungerar i Vasa följande högskolor: Åbo universitet (grundutbildning i medicin tillsammans med Vasa centralsjukhus), Svenska social- och kommunalhögskolan/Helsingfors universitet och Karleby universitetscenter Chydenius.

Starka forskningsområden inom Vasas högskolor är:

- ▶ Vasa universitet: finansiering, ledarskap, energi och flerspråkighet
- ▶ Helsingfors universitet: tvåspråkig juridisk undervisning och forskning, juridik inom energibranschen
- ▶ Åbo Akademi: demokrati, välfärd, konflikthantering, forskning i skolutveckling och språkdidaktik.
- ▶ Hanken: forskning i resultatstyrning, affärskunnande, tjänsteutveckling och innovationer samt finansiell ekonomi.

Tekniksektorn

Regionens teknikcampus utgörs av Vasa universitets, Vasa yrkeshögskolas, Åbo Akademis och Yrkeshögskolan Novias teknikenheter. På campus studerar 2 700 teknikstuderande, vilket innebär att var fjärde studerande som kommer emot på campus är teknolog eller ingenjörstuderande. Beträffande antalet ingenjörstuderande är campus det femte största i Finland. Årligen utexamineras närmare 400 ingenjörer eller diplomingenjörer. Forskningscentret Technobothnia är kompanjonernas gemensamma forsknings- och undervisningslaboratorium, där de studerande får möjlighet att tillämpa i teorin inlärda metoder i en kontrollerad miljö som motsvarar industrimiljö.

Även verksamheten vid Vasa Energiinstitut (VEI) baserar sig på de ovan nämnda högskolornas samarbete. VEI är en samlingsorganisation för kunskande inom energibranschen som Vasa universitets handelsvetenskapliga fakultet, tekniska fakultet och Levón-institutet har grundat tillsammans med Vasa yrkeshögskola och Yrkeshögskolan Nova. VEI erbjuder

forsknings- och utvecklingstjänster, utbildning och konsultation framför allt då det gäller att främja användningen av förnybara energikällor. I synnerhet biobränslen, förbränningsmotorer, vindenergi, smarta elnät, geoenergi och energieffektivitet är föremål för forskningen.

Utvecklande av utbildningen inom social- och hälsovårdssektorn

Huvudmännen för Medibothnia-projektet, d.v.s. Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur, Vasa stad och Vasa sjukvårdsdistrikt, godkände Medibothnia-projektplanen år 2009. Målet för planen är att skapa modeller och förutsättningar för en regional utbildnings-, forsknings- och utvecklingsenhet inom social- och hälsovården på Vasas campusområde. Det primära målet är kvalitativt utvecklande av yrkeshögskoleutbildningen inom social- och hälsovården på så sätt att förutsättningar skapas för ett fysiskt och innehållsmässigt samarbete mellan utbildningarna som Vasa yrkeshögskola och Yrkeshögskolan Nova ordnar. Utvecklingsarbetet

sker delvis inom ramen för yrkeshögskolornas egen undervisnings- och forskningsverksamhet samt delvis genom utveckling av ett samarbetskoncept.

I landskapet Österbotten finns ingen högskoleenhet som ger utbildning i socialt arbete. Utbildning i socialt arbete har hittills ordnats med tillfällig finansiering så att en del av utbildningen har kunnat genomföras i Vasa. Inom projektet för Vasaregionens undervisnings- och forskningsklinik har man i det inledande skedet koncentrerat sig på utvecklandet av utbildning och forskning inom socialt arbete i Vasa, Korsholm och Malax. Syftet med projektet har varit att bl.a. hitta en samarbetsmodell och -struktur, med vilka utbildning, forskning och utveckling av socialt arbete kan genomföras varaktigt i Vasa i samarbete med Helsingfors universitet och Jyväskylä universitet. För den svenskspråkiga universitetsutbildningen i socialt arbete svarar i Finland Helsingfors universitets Social- och kommunalhögskola och den närmaste universitetsundervisningen i socialt arbete på finska ges i Mellersta Österbotten vid Karleby universitetscenter Chydenius [Jyväskylä universitet], med vilka båda Vasa stad för närvarande har avtal om genom-

förande av utbildning i socialt arbete och därtill anslutna magistersstudier. I projektet har också de lokala yrkeshögskolorna deltagit, eftersom man i det branschövergripande arbetet inom social- och hälsovården behöver också kunnande i klientarbete på socionomnivå [YH]. I Österbotten ges yh-utbildning för socionomer i Vasa vid Yrkeshögskolan Novia och Vasa yrkeshögskola.

Avsikten är att förena resurserna för centrala utbildningsenheter på högskolenivå inom social- och hälsovården, kompetenscentren inom det sociala området samt kommunernas sakkunniga till en ny typ av helhet och samtidigt få bort överlappningar mellan aktörerna inom utbildning, forskning och innovationsverksamhet. Det är meningen att den kvalitativa verksamheten ska locka studerande som framtida arbetstagare till Österbotten och att erbjuda dem som redan är yrkesverksamma möjligheter att utvecklas, även som en faktor som ökar trivseln i arbetet.

Målet för Vasa stad och landskapet Österbotten är att bibehålla den höga nivån inom hälsovården i framtiden. Därför

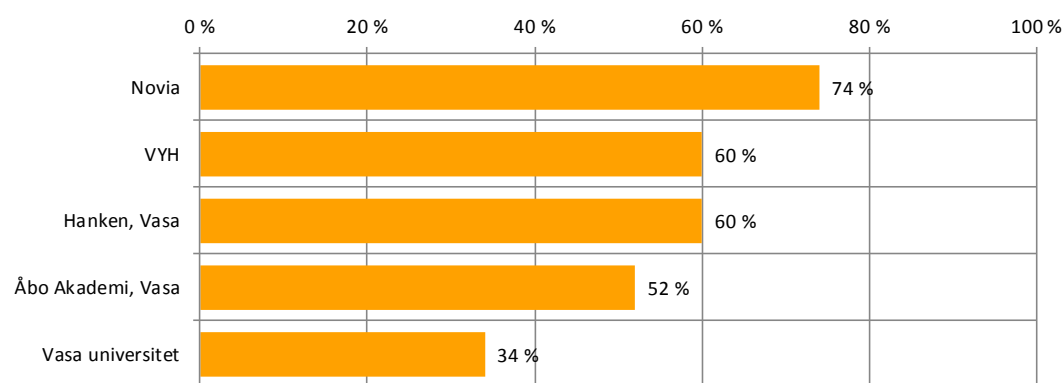
måste det säkerställas att kunnig hälsovårdspersonal fås till landskapet. Undervisningssamarbetet mellan Vasa stad och Åbo universitets odontologiska institution startade år 2008. Undervisningsavtalet mellan Åbo universitet, Vasa stad och Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt undertecknades våren 2012. Medicine studerande från Åbo universitet har gjort praktikperioder vid centralsjukhuset sedan år 2010. Motsvarande verksamhet inleddes vid Vasa hälsocentral, då undervisningsutrymmena blir färdiga i anslutning till den nya stora hälsostationen som ska byggas på sjukhusområdet i Sandviken. Multiprofessionalitet är den centrala verksamhetsidéen för praktikperioderna i anslutning till undervisningen i samarbetet med universiteten, yrkeshögskolorna och yrkesinstituten. Därför genomförde stadens social- och hälsovårdsverk projektet Vasa undervisningshälsocentral mellan oktober 2012 och september 2014. Under projektet färdigställdes planer gällande undervisning, utveckling och forskning tillsammans

med ovan nämnda samarbetsparter. Vid sidan av undervisningshälsocentralen kommer ett regionalt diabetescenter. Landskapets alla enheter inom social- och hälsovård är möjliga inlärningsmiljöer för studerande på olika nivåer nu och i framtiden.

Sysselsättning av högskolestuderande

De som utexaminerats från högskolorna i Vasa har sysselsatts bra i Österbotten. De olika högskolorna har via olika enkäter utrett studerandes placering i Österbotten vilket framgår ur följande tabell. Utöver dessa sysselsatts av dem som utexaminerats från Åbo Akademi Åboenhet ca 20 % i Österbotten. Procentandelarna är riktgivande. Tack vare den stora efterfrågan på kompetent arbetskraft i regionen är det av största vikt att studerande stannar kvar i regionen.

ANDELEN UTEXAMINERADE FRÅN VASAS HÖGSKOLOR SOM HAR SYSSELSATTS I ÖSTERBOTTEN UNDER DE SENASTE ÅREN

KÄLLA: HÖGSKOLORNA

STADSUTVECKLINGEN / JN 14.11.2014

BILD 25. Utexaminerade från Vasas högskolor som fått anställning i Österbotten.

Vaasa Energy Business Innovation Centre VEBIC och vetenskapsparkskvarteret

VEBIC är en forskningsplattform och laboreriehelhet i Brändö, som förverkligas som en gemensam forsknings-, produktutvecklings-, innovations- och utbildningssammanslutning för högskolorna, energiteknologiföretagen samt andra organisationer. För beredningen och byggherreskapet för fastighetsprojektet, vars första skede uppgår till ca 10,5 miljoner euro, svarar Oy Vasa Parks Ab för det bildade KOy Energy Lab Vasas räkning och det färdigställs sommaren 2016. De bränsle- och motorlaboratorier som kommer i VEBIC:s huvudanvändare Vasa universitets användning utgör en central del av Vaasa Energy Business Centre, dvs. VEBIC-forskningsplattformen. Universitetet kommer att utveckla en mångvetenskaplig energifärdighetsverksamhet och forskning i anslutning till innovationer så att alla fakulteter kan utnyttja forskningsplattformen. Mer omfattande kommer VEBIC att stöda verksamhetsförsöksutställningarna för globalt fungerande energiteknologiföretag i regionen och ute i världen samt att skapa ytterligare forskningssamarbete inom ramen för totalenergisystemen också mellan små och medelstora företag och högskolorna.

Med starkt forsknings- och utvecklingsarbete säkerställs att produkterna inom energiteknologiindustrin är i världsklass också i fortsättningen och att högskolorna kan locka till sig framstående forskare från hela världen. Vasa universitet gör under åren 2016-2017 stora satsningar på VEBIC-helheten, för vilken finansieringsförslaget inom ramen för Tekes INKA-program ledde till positiva beslut på ca 3 miljoner euro våren 2015. VEBIC / Energy Lab-öppningen och hela vetenskapsparkshelheten förväntas ha en positiv inverkan på hela regionens attraktionskraft, men speciellt kommer inverkan att synas i företagets samt universitetets och högskolornas vardag. Under de följande skedena utvidgas laboreriehelheten med enheter som är specialiserade på forskning inom bio-, geo- och förnybar energi, smarta elnät och eldistribution samt kommunikation mellan anordningar. Planeringen av det andra skedet, dvs. Smart Grid Vasa har inletts i januari 2016. I företagen och högskolorna finns över 1 700 personer som bedriver forsknings- och utvecklingsarbete.

VISION FÖR SMART SYSTEMS PLATFORM (KÄLLA VASA UNIVERSITET)

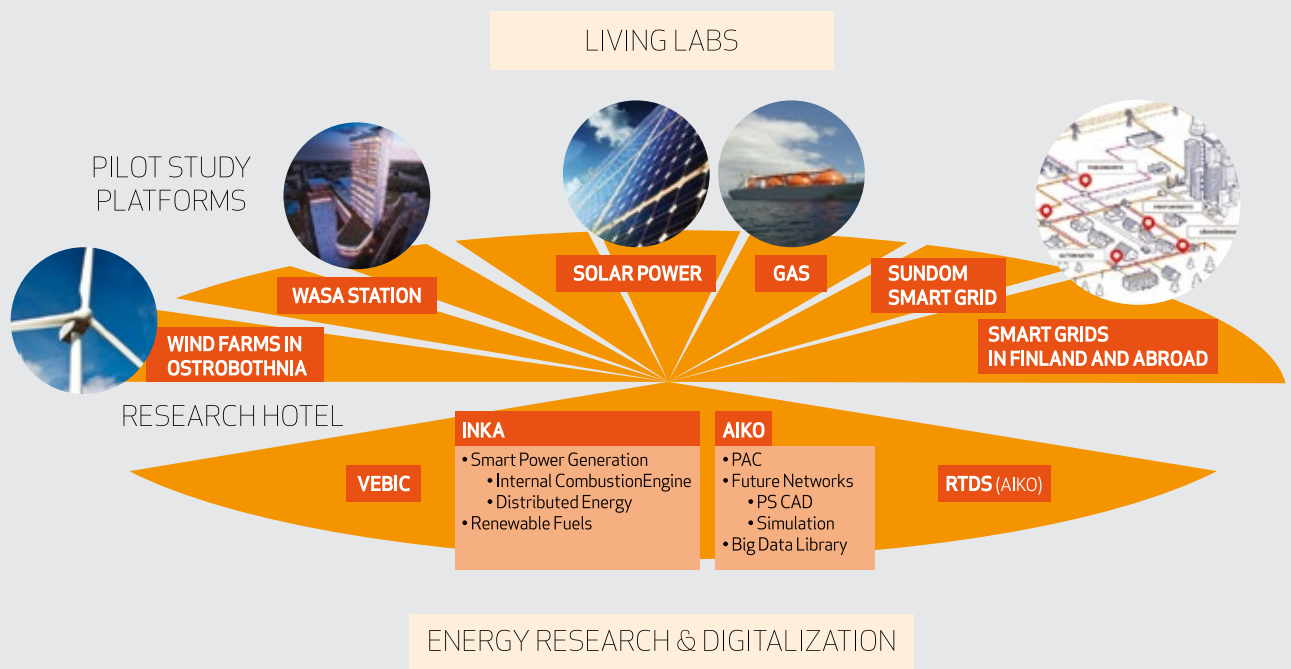

BILD 26. VEBIC / KDo Energy Lab

3.9 Stadspolitik i form av tillväxtavtal

Stadspolitikens centralaste mål är att stärka konkurrenskraften för olikartade och olika stora stadsregioner samt att främja livskraften, välfärden och samarbetet. Städerna är generatorer för den nationalekonomiska tillväxten samt en viktig del av regionutvecklingen och de fungerar i växelverkan med omgivande och större funktionella områden. Städernas styrkor bör utnyttjas för stärkande av regionutvecklingspolitikens verkningsfullhet. I Finland är förutsättningen för förnyelse att målen för stadsregionerna och staten inriktas åt samma håll. Detta kräver partnerskap och effektiv gemensam måluppställning.

Vasaregionens tillväxtavtal 2013-2015

Riktlinjerna för ingåendet av tillväxtavtal mellan staten och de stora stadsregionerna ingick i regeringsprogrammet och i de nationella regionutvecklingsmålen för åren 2012-2015 och linjedragningen fortsätter också i regeringens program åren 2016-2018. Den föregående regeringen bedrev en politik, som på ett nytt sätt strävade efter att stärka stadsregionerna som innehar en tydlig tillväxtpotential genom att skapa tillväxt i ekonomi och näringsliv. I det stadspolitiska programmet för åren 2013-2015 drogs vidare upp riktlinjer för utvidgning av intentions- och tillväxtavtalsförfarandet att gälla landets 12 största stadsregioner [Helsingfors, Tammerfors, Åbo, Uleåborg, Jyväskylä, Kuopio, Lahti, Björneborg, Vasa, Seinäjoki, Joensuu och Villmanstrand]. Tanken var att via tillväxtavtalen stärka de stora stadsregionernas internationella konkurrenskraft och roll som lokomotiv för sina regioners och Finlands ekonomi. Tillväxtavtalsförfarandet och Innovativa städer [INKA]-programmet kompletterade varandra, så att i tillväxtavtalen inbegreps också spetsområdena för strategisk kompetens som främjas i INKA-programmet. Syftet med Vasaregionens tillväxtavtal 2013-2015 var att stärka regionens konkurrenskraft i samarbete mellan staten, regionens kommuner och övriga aktörer. Dessutom hade tillväxtavtalet som mål att stöda det nationella målet och Vasaregionens mål att skapa Europas ledande energiteknologikluster i Finland före år 2030.

Arbets- och näringsministeriet gjorde år 2014 en utvärdering av genomförandet av tillväxtavtalsprocessen, dess inverknings och uppföljning på nationell nivå. Utvärderingen visade att tillväxtavtalsprocessen inte uppnådde de önskade resultaten under denna tidsperiod. Alla deltagande stadsregioner önskade emellertid att samarbetet med staten, d.v.s. ministerierna, fortsätter genom ytterligare fördjupning och resursering.

Innovativa städer [INKA]

Vasa var med i den föregående regeringens INKA-program, då Vasa valdes till INKA-stad år 2013. Vasaregionens INKA-tema var Hållbara energilösningar, som koncentrerades på teman som hållbar energi och reglerkraft som stöder den, smarta elnät och energieffektivitet. Målet för innovationsklustrets verksamhet var bl.a. ökning av exporten av energiteknologi, ökning av graden för inhemsk teknologi i investeringar för håll-

bar och förnybar energiproduktion som görs i Finland (vind-, sol-, våg-, avfallsförbrännings-, bio-, vatten-, geo- och reglerkraftverk), minskning av energiimport och förverkligande av EU:s 20/20/20-mål. I Vasa styrs koordineringen av INKA av en styrgrupp, som består av centrala aktörer i Vasaregionen. Teknologicentrum Merinova Ab ansvarar för koordineringen, genomförandet sker i samarbete med olika projektpartner. Inom sitt temaområde fungerar Vasaregionen i samarbete med bl.a. Villmanstrands- och Björneborgsregionerna. INKAs projektbestånd i Vasaregionen har bedömts vara nationellt mycket starkt och via programmet har till regionen beviljats ca 5,6 miljoner euro i Tekesfinansiering fram till utgången av år 2015. Utgångspunkt för det nuvarande regeringsprogrammet är emellertid kraftiga nedskärningar av de offentliga utgifterna och därför läggs INKA-programmet ned etappvis under åren 2016-2017, fastän programmets ursprungliga tidsplan täckte åren 2014-2020.

Regionala innovationer och försök [AIKO] och Vasaregionens tillväxtavtal 2016-2018

Inledandet av regionala innovationer och försök [AIKO] är en regional utvecklingsåtgärd som regeringen startade hösten 2015 och vars mål är att trygga hela Finlands konkurrenskraft, främja tillväxten och utnyttja resurser och kompetens i landets olika delar. AIKO är tillväxtavtalsperiodens finansieringsinstrument, inom vilket det finns till förfogande 15 miljoner euro, som huvudsakligen delas mellan de valda tillväxtavtalsstäderna. Näringsstrukturen stärks genom att förbättra företagsverksamhetens förutsättningar och regionernas förmåga till förnyelse.

AIKO innehåller fyra verktyg:

- 1) Åtgärder för en förutsedd strukturomvandling [ERM]
- 2) Tillväxtavtalen mellan staten och städerna
- 3) Byggnad av tillväxtzoner av riksomfattande betydelse
- 4) Temavisa stadsnätverk

Hanteringen av en **förutsedd strukturomvandling** innebär ett verksamhetssätt som aktivt förnyar näringarna. En central roll i detta innehas av förnyelse av näringar och företagsverksamhet, tillväxt och internationalisering samt försök som främjar sysselsättning och företagsverksamhet.

Syftet med **tillväxtzonerna** är att öka affärsverksamheten, få arbetskraften i rörelse och göra det smidigare att arbeta över kommungränserna. Därför är det viktigt att beakta, i enlighet med tillväxtzonsansökan, att s.k. Finlands tillväxtkorridor har flera riktningar för utvidgning, såsom Seinäjoki-Vasa/Umeå.

De **temavisa stadsnätverken** är av flera städer bildade temaspecifika nätverk för utveckling, som är nationellt betydande och främjar genomförandet av regeringens spetsprojekt.

STRUKTUR FÖR VASAREGIONENS FÖRSLAG TILL TILLVÄXTAVTAL

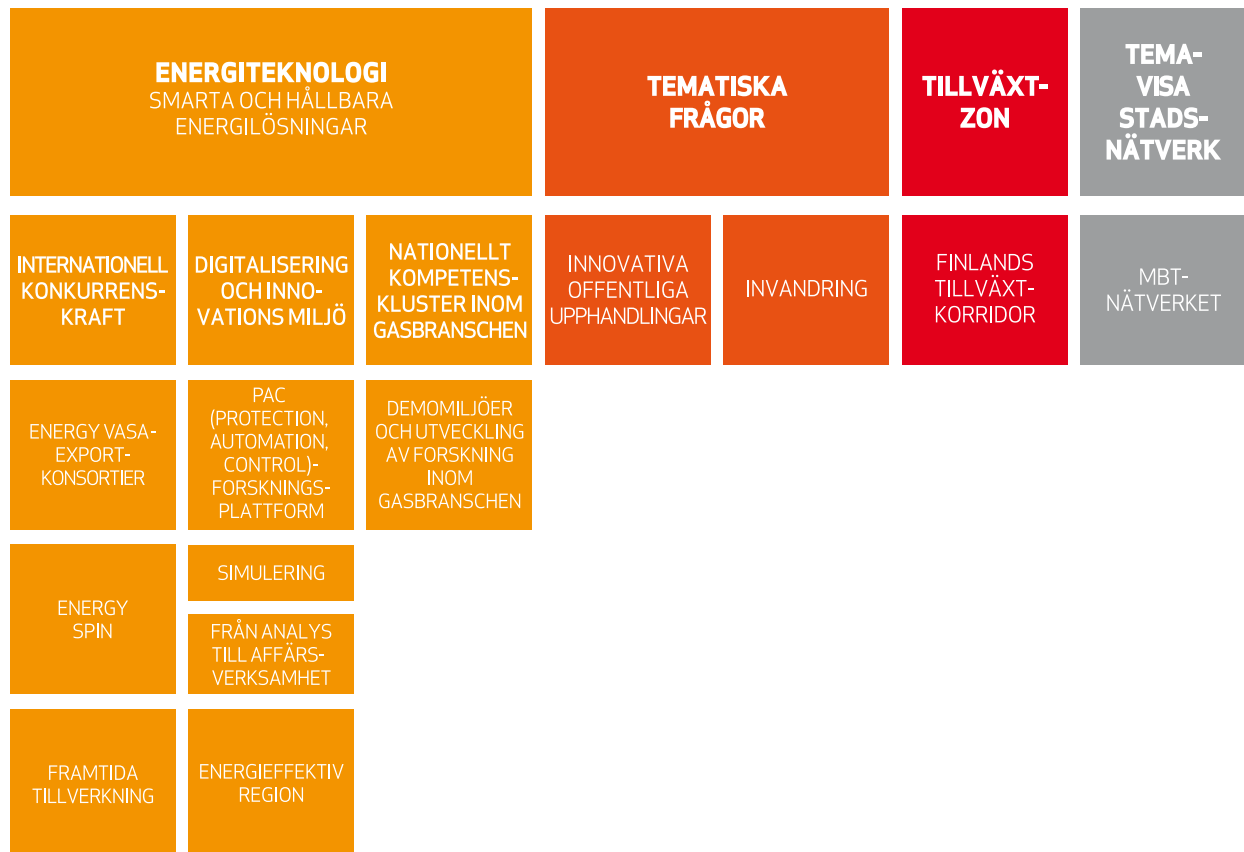

BILD 27. Struktur för Vasaregionens förslag till tillväxtavtal 2016-2018.

Såsom bilden visar, söker Vasa genom **MBT-nätverket** stöd för utveckling av en urban, vital, trygg och inbjudande stads- och verksamhetsmiljö. Under den nuvarande tillväxtavtalsperioden deltar Vasa stad i det nationella MBT-nätverkets verksamhet.

Genom tillväxtavtalen mellan staten och stadsregionerna förverkligas åtgärder i konkurrenskraftsspetsprojektet enligt det nuvarande regeringsprogrammet och dess verkställighetsplan i syfte att sätta i gång innovationer och försök. Tillväxtavtalen, vilka syftar till att stärka tillväxten och konkurrenskraften inom näringslivet, ingår för åren 2016-2018. Med tillväxtavtalen stöds genomförandet av regeringens spetsprojekt genom valda teman, innovativa offentliga upphandlingar samt invandring. För avtalsberedningen ansvarar arbets- och näringsministeriet (ANM) tillsammans med andra ministerier och regionala aktörer anknutna till avtalen.

Genom tillväxtavtalet främjas genomförandet av följande strategiska tyngdpunkter:

- ▶ Tillväxt och förnyelse i näringslivet
- ▶ Bildande av internationella affärsverksamhetsmöjligheter och referensområden på internationell nivå
- ▶ Partnerskap med näringslivet och läro- och forskningsanstalter
- ▶ Utnyttjande av innovativa offentliga upphandlingar
- ▶ Utnyttjande av invandrarnas kunskapspotential och mångsidigt främjande av delaktighet

I mars 2016 valdes Vasa som en av sex städer (Vasa, Villmanstrand-Imatra, Uleåborg, Tammerfors, Åbo och Joensuu) utöver metropolområdet, vilka får komma med i tillväxtavtalet som ingår i regeringsprogrammet. Vasas tillväxtavtal har tre teman, internationell konkurrenskraft, digitalisering och innovationsmiljöer samt som nytt tema nationellt kompetenskluster inom gasbranschen. Inom ramen för innovationsförsöken skapas förutsättningar för innovationsverksamhet, piloteringsmiljöer samt främjas FUI-verksamhet.

3.10 Vasaregionens innovationssystem

Nuläget och framtidsutsikterna för Vasas innovationskluster bedömdes år 2014.^[28] Innovationsprofilsarbetet, som Arbets- och näringslivsministeriet beställde och som Hubconcepts Oy förverkligade, anslöt sig både till INKA-programmet och till beredningen av Vasaregionens livskraftsstrategi 2016-2020.

Syftet var att utreda hur konkurrenskraftigt vår regions innovationskluster är jämfört med nationella och internationella kluster av liknande typ samt att lyfta fram utvecklingsbehov inom olika områden. Hubconcepts-utredningens viktigaste fokusområden var:

1. Vasaregionens förmåga att profilera sig som ett av landets mest dragningskraftiga innovationskluster bedömdes och de viktigaste elementen för utvecklingen av framtida innovationsmöjligheter identifierades.

2. Vasas styrkor och utmaningar för att fungera som verksamhetsmiljö för världens ledande forskningsgrupper och FUI-intensiva företag identifierades. Särskilt viktigt var att fastställa de centrala konkurrensfaktorer genom vilka Vasa i fortsättningen skiljer sig från andra nationella och internationella innovationskoncentrationer som verkar i samma storleksklass.

3. Som ett konkret mål skapades en gemensam vision och syn på regionala utvecklingsprogram som genomförs gemensamt och främjar Vasas attraktivitet som företags-, forsknings- och innovationsmiljö.

Bedömningarna och definitionerna gjordes utgående från ett omfattande skriftligt material och statistik över regionen och landskapet samt genom att intervjua representanter för nyckelföretag, högskolor och offentliga organisationer, utvecklingsföretag som deltar i närings- och innovationsverksamheten i Vasa samt Vasa stad och regionens övriga kommuner. Totalt utfördes intervjuer med 47 nyckelpersoner.

Resultat av utvärderingen

Utvärderingen visade att strategier och program för landskapet, Vasaregionen och olika verksamhetsområden stöder varandra och styr målinriktad den regionala utvecklingen i önskad riktning. En kultur med öppet informationsutbyte har möjliggjort gemensamma processer som lett till ett resultat inriktat och resultatrikt samarbete. Områdets starka, branschledande företag har förbundit sig till innovationssamarbetet och deltar

aktivt. I Vasa har innovationsverksamheten satts i centrum för områdets utveckling, vilket har medfört att områdets beslutsfattare har samlats för att besluta om riktlinjer och satsningar. Experter deltar i planeringen av utbildningshelheter, planeringen och förverkligandet av Vasas innovationsplattformar och utvecklingsarbetet gällande ny företagsverksamhet.

Som resultat framlades utvecklingsobjekt som prioriteras inom innovationsverksamheten såsom:

- ▶ befästande av styransvaret och -modellen för innovationsverksamheten (innovationsledarskap)
- ▶ utvecklande och utvidgande av företagsallianser i samarbete med företagsaktörerna
- ▶ uppbyggande av en förbindelse mellan infrastruktur och innovationsverksamhet (innovationsschema)
- ▶ målmedvetet genomförande av innovationsplattformar tillsammans med företagen
- ▶ tillämpande av factory-handlingsmodellen^[29] som utvecklings- och testningsmiljö för produkter/service
- ▶ stärkande av innovationsplattformarna på internationell nivå och främjande av deras placering i Vasa.
- ▶ strukturering av service inriktad på tillväxtföretag som en helhet
- ▶ uppbyggnad av förbindelser till nationella och globala företagsutvecklingsstigar [jfr Slush]
- ▶ 'soft landing'-service^[30] på internationell nivå för att främja företagsetableringar i Vasa
- ▶ kontroll och styrning av projektportföljen, bortgallring av överlappningar
- ▶ planering och genomförande av projekt på internationell nivå

Konkreta åtgärder vad gäller observerade utvecklingsbehov har inbegripits i bifogade åtgärdsprogram.

3.11 Närings- och regionutvecklingsverksamhet i regionen

Aktörer i kommunerna som främjar näringspolitiken

Vasaregionens Utveckling Ab VASEK

VASEK är ett regionalt utvecklings- och näringsbolag som grundades år 2003 och ägs av kommunerna i Vasaregionen. Till VASEKs kärnuppgifter hör koordinering av den regionala näringslivsrådgivningen och produktion av branschspecifika företagstjänster som täcker företagets hela livscykel, regionala program och utvecklingsprojekt som gäller näringsliv och företagande samt marknadsföring av regionen och koordinering och genomförande av regionkommunikationen. Bolaget verkar i nära samarbete med företag och företagare, aktörer inom utbildnings- och forskningssektorn samt kommuner och övriga aktörer. VASEK och Vasaregionens Nyföretagscentrum Startia, som finns i anslutning till VASEK, erbjuder täckande rådgivningstjänster vid grundandet av affärsverksamhet. På årsnivå bidrar man till att det grundas cirka 170-200 nya företag, och VASEKs övriga företagstjänster, utvecklingsprojekt och regionkommunikationsåtgärder

omfattar årligen cirka 1 500 olika företagskunder. Under de senaste åren har en betydande arbetsinsats inriktats också på stödande av företagets ägar- och generationsväxlingar, kundrelationer i anslutning till detta är ungefär 100 st. årligen. VASEK har under år 2014 gjort en strategiuppdatering, vilken inriktas både på bolagets egen verksamhet och tyngdpunkterna för regionens utveckling. Vad gäller VASEKs egen verksamhet är centrala mål bl.a:

- ▶ fortgående upprätthållande och utvecklande av Startias tjänster
- ▶ resursallokering som krävs för de kraftigt ökande ägar- och generationsväxlingsfallen.
- ▶ satsningar på stödande av tillväxt- och exportföretag, tyngdpunkten för exportunderstödsverksamheten är Norden
- ▶ främjande av export och investeringar i anslutning till förnybar energiproduktion

- ▶ ett intensivt samarbete inom ramen för FöretagsFinland, Regionala utvecklingsorganisationer rf SEKES, Team Finland, Invest in Finland och andra nationella nätverk, program och servicemodeller, på lokal nivå samarbete och koordinering av verksamhet mellan regionutveckling och företagsserviceaktörer.
- ▶ Vasaregionens tillväxtavtal och stärkande av innovationsklustret [INKA-programmet] med övriga aktörer
- ▶ effektivt utnyttjande av en ny programperiod 2014-2020 [nationellt och EU] i fråga om företags- och regionutveckling
- ▶ stärkande av företagets verksamhetsförutsättningar [utvecklande av logistiken, tryggnad av tillgången till arbetskraft, utvecklande av utbildningen]
- ▶ Vasaregionens ledningsansvar för kommunikationen, intensivt operativt samarbete mellan olika aktörer och företag
- ▶ varumärkesarbete [migration och immigration, studerande, Invest in], organisering av Energy Vaasa-konceptet och -arbetet tillsammans med Merinova samt samarbete med Visit Vasa inom turismmarknadsföringen.

Teknologicentrum Oy Merinova Ab

Oy Merinova Ab är ett teknologicentrum som grundats år 1989 och ägs av näringslivet, Vasaregionens kommuner och högskolor. Merinova producerar regionala, nationella och internationella utvecklingsprojekt och -program samt utvecklingstjänster i samarbete med samarbetsparter för företag och sammanslutningar. Merinovas spetskompetensområde är energiteknologi. Med projekt och tjänster stöds företagets utveckling, tillväxt och export speciellt ur teknologisk synvinkel. Merinova är en central aktör i Vasaregionens energikluster, vilken främjar samarbetet mellan regionens högskolor, offentliga aktörer och tjänste- och industriföretag. Merinova svarar för den nationella programledningen av INKA-programmets tema Hållbara energilösningar samt Vasaregionens teknologicentrumstjänster.

Viexpo

Viexpo är ett företag som fungerar på andelslagsbasis och ägare är kommuner, företag och samfund. Viexpo erbjuder små och medelstora företag tjänster som främjar internationalisering. Viexpots grundläggande uppgift är att ge råd till och betjäna företag inom alla branscher i frågor som gäller export och internationalisering. Viexpo erbjuder företag samexportprojekt och företagsspecifika tjänster som stöd i internationaliseringen. Till samexportprojekten hör gemensamma avdelningar på internationella mässor, exportnätverk samt marknadsundersökningsresor. De företagsspecifika tjänsterna består bland annat av marknadsundersökningar och språktjänster. Viexpo har kontor i Jakobstad, Vasa och Karleby. Viexpo har ett brett internationellt kontaktnät både i Finland och utomlands. Viexpo fungerar på ett unikt sätt även som Österbottens NTM-centrals internationaliseringsenhet.

Oy Vaasa Parks Ab

Oy Vaasa Parks Ab är ett företagslokalsföretag, som ägs av Vasa stad, teknologicentret Merinova samt kapitalplaceringbolaget Wedeco, var och en med en tredjedel. Bolaget

har på basis av serviceavtal som ingåtts mellan Vasa stad och Korsholms kommun utvecklat och marknadsfört Vasas företagsparker och Vasas och Korsholms logistikområden samt i enlighet med företagets behov förberett och låtit bygga nya företagslokalsbyggnader i större storleksklasser. Futura I-IV-teknologicerhusen har förverkligats i enlighet med Vasa stads näringspolitiska mål.

Brändö Företagscentrum Ab

Brändö Företagscentrum är ett bolag, som ägs i sin helhet av Vasa stad och hyr verksamhetslokal åt företag och läroanstalter samt erbjuder sina hyresgäster olika slag av kontors- och mötesrumstjänster. Dessutom sköter bolaget disponentskapet för andra fastighetsbolag. Bolagets grundidé är att betjäna näringslivet genom att erbjuda verksamhetslokaler och samtidigt upprätthålla och renovera kulturhistoriskt värdefulla fastigheter, skyddade byggnader och miljöer. Bolaget omvandlar gamla industrifastighetsområden till trivsamma verksamhetsomgivningar genom att utveckla olika lösningar i de gamla utrymmena, så att de lämpar sig för modern företags- eller utbildningsverksamhet och skapar trivsamhet på området, dock genom möjliggörande av en så effektiv återanvändning av byggnaden utan att glömma dess historia.

Vasaregionens Turism Ab

Vasaregionens Turism Ab grundades 31.10.2013 och bolaget inledde sin verksamhet i början av år 2014. Vasaregionens Turism Ab ägs av Vasa, Korsholm, Vörå, Malax, Korsnäs, Laihela, Storkyro och Närpes. Bolaget svarar bland annat för kommunikationen och sammarknadsföringen inom turismbranschen, turismrådgivningen samt försäljning och produktutveckling.

Samarbete mellan näringslivs- och regionutvecklingsaktörer i Vasaregionen som en del av den riksomfattande FöretagsFinland-helheten

I Vasaregionen finns för närvarande flera organisationer som sköter näringslivs- och områdesutveckling. Nationellt granskat baserar sig organiseringen av företagstjänster på den av Arbets- och näringsministeriet koordinerade verksamhetsmodellen för FöretagsFinland.^[31] Målet är att länka den nationella rådgivningsservicen och lokala parter till en enhetlig helhet över hela landet. Nationellt har många olika anvisningar och serviceformer samlats i en trespråkig portal enligt 24/7-principen. Därtill finns en riksomfattande trespråkig telefonrådgivningstjänst. Hela landet är täckt med 68 regionvisa avtal, inom vilka den lokala servicen har organiserats och anslutits som en del av den nationella plattformen. Vasaregionens samarbete koordineras av VASEK och i det regionala samarbetet deltar 17 avtalsparter. Vasaregionens regionala företagsservice betjänar sina kunder bl.a. i frågor som gäller omfattande allmän rådgivning, grundande av företag, utvecklande av företag, internationalisering, kompetent arbetskraft, finansiering, ägarbyte samt företagsetablering.

energy

4. VISION OCH STRATEGISKA FOKUSOMRÅDEN

VISION: Energiska Vasaregionen är en betydande skapare av mervärde för Finland och internationellt

BILD 28. Vasaregionens vision 2020.

För att möjliggöra ovanstående vision bör samarbetet mellan näringslivet, högskolorna och regionen fortgående stärkas så att denna region uppnår ett kunnande och innovations-plattformar av världsklass som är välkända och erkända skapare av mervärde på en global marknad. Samarbetet med Umeåregionen bör även ytterligare förstärkas inom alla sektorer för att så långt som möjligt bilda en gemensam arbets-

marknadsregion och därmed kunna sätta Kvarkenregionen på världskartan.

I det följande behandlas livskraftsstrategins strategiska fokusområden, vilka är internationellt konkurrenskraftiga företag, globalt kunnande, livskraftig verksamhetsmiljö och fungerande, attraktiv service.

4.1 Internationellt konkurrenskraftiga företag

Nordens största energikluster

Vasaregionen har Nordens största energikluster, vilket är starkt och internationellt och avspeglar sig positivt på regionens sm-företag och ekosystem. I och med energiklustret blomstrar regionens näringsliv. Det är viktigt för hela regionen att näringslivet behåller sin ställning på den globala marknaden och därför gör regionen ständigt nya infrastruktursatsningar och möter kraven på behovet av kompetent arbetskraft. Företagen samarbetar mycket inom bl.a. olika forskningsprojekt och regionen gör sitt yttersta för att stöda dessa. Samarbetet mellan näringslivet, högskolorna och regionen stärks ytterligare via olika innovationsplattformar.

Nya tillväxtföretag inom olika branscher

I Vasaregionen finns totalt ca 6 500 företag. Med tanke på regionens utveckling är tillväxten för dessa företag i nyckelställning och också ökande av exporten ytterligare. Trots nedskärningarna i vårt lands nya regeringsprogram finns det ett utbud av olika företagsutvecklingstjänster för diverse situationer och branscher. Det finns dessutom många verktyg som stöder företagets tillväxt och utveckling och för att hitta den rätta lösningen behövs en förmedlarorganisation som ger råd åt företagen. Situationen är bra, de centrala aktörerna söker i samarbete, med tanke på företaget, den bästa lösningen för utvecklande av verksamheten och finansiering av åtgärder.

Vasaregionen har Nordens största energikluster, vilket är starkt och internationellt och avspeglar sig positivt på regionens sm-företag och ekosystem.

För dem som hör till tillväxtföretagskategorin erbjuds också bl.a. Tekes nationella finansieringsmöjligheter. Åtgärder pågår i regionen också för främjande av den lokala verksamheten inom kapitalplacering för att sätta fart på start up-företag och tillväxtföretag. Med anledning av regionens och landskapets goda nationella framgångar är tillgången på regional EU-finansiering jämfört med resten av landet rätt dålig för stödande av företagsspecifika utvecklingsåtgärder. Genom det regionala landsbygdsprogrammet finns dock stöd tillgängliga för investeringar och utveckling inom många branscher och större företag än tidigare. I åtgärdsprogrammet finns utvecklingsåtgärder samlade bl.a. i fråga om handel, företagsverksamhet inom välmåendebranschen, skogs- och trävarubranschen, pålsnärningen, fiskerihushållningen, lantbruks- och livsmedelsbranschen samt turismen. Genom ett mångsidigt näringsliv, branschöverskridande samarbete och utvecklingsåtgärder som förstärker varandra skapas en grogrund för framtida branscher.

Vasaregionens exportandel är på nationell toppnivå. Exporten bygger dock i stor utsträckning på storföretagens leveranskedjor och många sm-företag har inga egna slutprodukter på exportmarknaden. Inom exporten finns sålunda ännu många tillväxtmöjligheter, då man beaktar de olika områdenas underleverantörs-/avtalsstillverkning och serviceexport. Vid främjandet av exporten fungerar samarbetsmodellen Team Finland som en nationell plattform, vilken genomförs av parter från FöretagsFinland/Regionala Företagstjänster i Vasaregionen. Ett centralt delområde för främjande av exporten är energi/cleantech på global nivå, i vilket ingår både slutprodukter, helhetslösningar, underleveranser/komponenter och olika konsultations-/tjänsteprojekter. Finpro förverkligar på nationell nivå tillväxtprogram inom exporten, för vilka 51,3 miljoner euro har reserverats fr.o.m. år 2015. Tillväxtprogram gällande export har inletts inom de flesta nationellt betydande branscherna, varvid man bör sträva efter att utnyttja dem också inom andra branscher än energibranschen. Vasaregionen är ett centralt marknadsföringsområde inom exporten i Norden, speciellt Norge är för närvarande en stark målmarknad. Exportberedskapen förbättras på många sätt bl.a. inom ramen för Energy Vaasa-samarbetet och genom att genomföra exportfrämjande projekt och företagsspecifika åtgärder bl.a. med de internationaliseringstjänster som Viexpo erbjuder.

I samband med utredningen gällande Vasaregionens innovationsprofil lyftes bristen på företagskuvösmiljöer fram som en svaghet. Rådgivningstjänsten för nya företag och stigen för

främjande av entreprenörskap inom utbildningen fungerar bra, men en verksamhet av typen kuvös/accelerator, som stöder en snabb utveckling inom nya företag, saknas i regionen. Detta kunde skapa förutsättningar och synergi för samarbete mellan företagen och snabb utveckling och internationalisering av tillväxtinriktade nya företag. En annan viktig tyngdpunkt är att främja ägarbyten och generationsväxling i företag. Det är viktigt att hålla kvar företag som redan länge har fungerat på marknaden, till exempel till VASEK kommer det årligen i genomsnitt nästan hundra nya kunder som vill ha ägarbyte. Att sporra företaget till tillväxt i samband med ett ägarbyte erbjuder en bra möjlighet att öka antalet tillväxtföretag inom olika branscher.

Världsomspännande företag fattar sina beslut om investeringar och etableringar ur ett globalt perspektiv. Därför bör regionens näringsliv utvärdera sin verksamhet internationellt och nya arbetsplatser bör skapas i en internationell konkurrenssituation. Resurstilldelningen för lockande av investeringar till Vasaregionen är för närvarande ringa. Just nu kan man främst ta hand om de aktörer som själva tar kontakt eller om vilka man får kännedom t.ex. inom ramen för Finpros Invest In Finland-nätverk. I projekt som håller på att starta inom energibranschen och inom Energy Vaasas kommunikation förekommer också proaktiv verksamhet i syfte att främja nyetableringar. Viktigt är också ett kontinuerligt upprätthållande och utvecklande av tomt- och utrymmesutbudet i enlighet med företagens behov.

4.2 Globalt kunnande

Internationellt känd forskning och utbildning

I Vasaregionen finns högklassig utbildning och forskning. Det är viktigt att regionens högskolor urskiljer sig både i den nationella och internationella konkurrensen. Därför bör Vasas alla högskolor sträva efter att bli internationellt ackrediterade och erkända via sin högklassiga forskning inom sina respektive spetskompetensområden.

Tillgången på kompetent arbetskraft i regionen tryggas genom att utbildningen på alla utbildningsstadier utvecklas.

” Tillgången på kompetent arbetskraft i regionen tryggas genom att utbildningen på alla utbildningsstadier utvecklas.

Energiklustret stöds förutom med teknologieriktade åtgärder även genom att utbildningsinnehållet utvecklas, såsom det internationella affärsverksamhetskunnandet, internatio-

nell juridik i anslutning till energifrågor (immaterialrätt) och språkutbildning. Energiklustrets mångsidiga arbetsplatsutbud lockar personer med hög kompetens inom olika branscher.

Med tanke på regionens mångsidiga näringsliv är det mycket viktigt att högskolorna har rätt studieinriktningar och att de erbjuder mångsidiga studieplatser. Högskolornas gemensamma förnyade avtal med Umeå universitet bör stärkas och konkretiseras. Även internationellt forskarutbyte borde uppmuntras och intensifieras. I Vasaregionen bör möjligast många högskolepolitiska resurser som kompletterar varandra förenas [t.ex. bidrag från kommunerna, högskolorna, näringslivet] för att uppnå effektivare helheter. De möjligheter som stiftelser och donationer medför borde beaktas bättre och utnyttjas mera effektivt.

Kompetent arbetskraft inom tillväxtbranscher

Den lokala utbildningens roll är i nyckelställning då det gäller att trygga tillgången på kunnig arbetskraft för regionens behov.

I fråga om den nationella flyttrörelsen går regionen en aning på plus, tyvärr återvänder en stor del av de studerande från andra orter till hembygden efter att de fått sin examen eller så flyttar de till huvudstadsregionen. Detta gäller också utländska studerande, vilka ofta har svårt att få arbetsplatser som motsvarar deras utbildning. I synnerhet då det gäller högskolestuderande är det viktigt att se till att de rotar sig i regionen under studietiden, en central faktor är möjligheten till utförande av arbetspraktik och lärdomsprov utgående från företagets behov. Utmaningen omfattar även att regionen utöver arbete ska erbjuda en attraktiv studie- och boendemiljö för unga vuxna. Nya tillväxtområden utöver landsbygdsområdets näringar kunde vara sociala innovationer och innovationer inom servicebranschen.

Kraftig satsning på företagsamhetsfostran

Med hänvisning till punkt 3.8 Utbildning och forskning ska regionen sträva efter att väcka de ungas intresse för företagande, allt från barn i lågstadiet till högskolestuderande, t.ex. genom Företagsbyn, YES Österbotten/Ung Företagsamhet-verksamheten, West-Coast StartUp, Hanken New Ventures och Vaasa Entrepreneurship Society.

Företagsbyn är en internationellt belönad finländsk utbildningsinnovation, vars utbildningshelhet om samhälle, arbetsliv och företagsamhet är riktad till grundskolans sjätteklassister. Företagsbyns inlärningsmiljö är en miniatyrstad, där eleven arbetar i ett eget yrke och fungerar som konsument och medborgare som en del av samhället. Varje Företagsby genomförs i intensivt samarbete med regionens kommuner och företag. Önskvärt skulle vara att Företagsbyn-verksamheten skulle bli en bestående verksamhet i Vasaregionen.

YES Österbotten är en del av nationella YES-nätverket^[32] YES är ett sakkunnighetsnätverk, som stöder och fortbildar lärare inom företagsamhetsfostran och fungerar som en regional utvecklare inom företagsamhetsfostran, bygger upp samarbetet mellan skola och näringsliv och erbjuder undervisningsmaterial för alla skolstadier. Bakom YES-nätverkets verksamhet finns nationella och internationella politiska linjedragningar som förpliktar skolorna att förverkliga företagsamhetsfostran. YES-nätverket verkar i samarbete med Ung Företagsamhet rf. [UF]^[33] och sköter om UFs regionaltjänster och ordnar evenemang i anslutning till UF-programmen.

West Coast Startup [WCS] är Vasa yrkeshögskolas och Vasa universitets gemensamma kuvös för tillväxtföretagande, vilken betjänar högskolornas studerande och personal. Målet med kuvösen är att hjälpa vid identifiering och utveckling av företagsidéer. WCS som leds av Muova ordnar verksamhet bl.a. i anslutning till företagsamhet, användarorientering samt smidigt utvecklande och testning av idéer.

Hanken New Ventures är en innovationsplattform, vars mål är att uppmuntra och stöda företagsamhet bland Hankens studerande i Vasa. Plattformen ger studerandena redskap att hitta och utveckla nya affärsidéer samt skapa tillväxt och lönsamhet i nya affärsfunktioner. Genom att förena kunskap och existerande resurser i Hankens enheter och Hankens alumninätverk, strävar Hanken New Ventures efter samarbete med regionens näringsliv.

Vaasa Entrepreneurship Society [VES] är en ny förening i Vasa för högskolestuderande, vilken främjar tillväxtföretagsamhet och studerandecentrerad företagsverksamhet. VES ordnar workshoppar samt erbjuder en plattform för idérika högskolestuderande, som vill få hjälp med att föra en idé framåt. Därtill är VES med och stöder studerande företagare med hjälp av praktiska verktyg och nätverk.

4.3 Livskraftig verksamhetsmiljö

Fungerande kommunikationer, logistik och infrastruktur

Vasaregionen utvecklar fortgående logistiken för att tillfredsställa näringslivets och invånarnas behov. Vasaregionen har snabba trafikförbindelser som stöder konkurrenskraften. Väsentligt är att utveckla logistiken som en helhet och med beaktande av alla transportformer: ett mångsidigt näringsliv och industri, vars tillväxt förutsätter mångsidig multimodal logistikservice och -produkter. I och med förenandet av Umeås och Vasas hamnar får man klara stordriftsfördelar som förbättrar hamnarnas konkurrenskraft, minskar investeringsbehovet och främjar marknadsföringen och utvecklandet av trafiken. I och med bolagiseringen ska Kvarkenhamnar Ab ha TEN-T-status, i och med vilket det uppstår större möjligheter för att få EU-stöd. Som bäst utreds förutsättningarna för en LNG-terminal i Vasa.

För närvarande finns i Finland bara fraktflygfält i Helsingfors och Åbo, men i Vasa är utvecklingsobjektet fortsättningsvis möjliggörande av flygfrakt på sikt också från Vasa. För närvarande går den största delen av flygfrakten med långtradare till Mellaneuropa och flyger först därifrån vidare till sina destinationer.

Flerfunktionsterminalen som förbereds i Vasa genomförs så att den senare möjliggör förverkligandet av en flygfraktsstationsplatta och ett fraktgodsbehandlingsområde i fältets norra del. Verksamhetsförhållandena strävar man efter att förbättra kontinuerligt, för att Vasaregionens energiklusters högklassiga produkter i framtiden ska kunna transporteras direkt från hemflygfältet ut i världen.

En innovativ, attraktiv, trivsamt och trygg miljö

Attraktiva Vasaregionen lyckas förena bl.a. boende, service, campus, resecentrum, turistrutter, evenemang, logistikcenter till en kreativ, fungerande och utvecklande helhet samt prioriterar stärkandet av gemensamma regionala satsningar som förebygger invånarnas välmående. Stora satsningar kräver i framtiden än mer regional resursering för att kunna förverkligas och för detta bör nya samarbetsformer hittas. I stadskärnan främjas en mångsidig stadskultur och utvecklandet av trivselt och tryggheten fortgår. Goda livsmiljöer på landsbygden och i skärgården erbjuder också attraktiva bostadsval- och utvecklingsmöjligheter för Vasaregionens invånare.

Lockande av nya företag och investeringar samt kunnig arbetskraft till regionen är viktigt. Marknadsföringen av regionen ska stöda livskraftsstrategins tyngdpunkter över hela linjen. De senaste årens starka betoning av energibranschen och Vasaregionen som Finlands centrum för energiteknologi har burit frukt och regionen skiljer sig redan nu från de övriga stadsregionerna. Den här bilden ska ytterligare stärkas, men budskapet ska utvidgas också till regionens övriga styrkor i enlighet med strategin för regionkommunikation. Speciellt ska saker betonas som inverkar på viljan att flytta: sysselsättning, studiemöjligheter, förutsättningar för företagande samt fritidsmöjligheter som rör alla.

Vasaregionen har en egen kommunikationsstrategi som fungerar som grund för alla åtgärder inom kommunikation och marknadsföring. Åtgärder ska vara genomförda så att nationella och internationella verkningar uppnås. Lokal aktivitet är också viktig, men kommunikationens tyngdpunkt är på den nationella nivån.

Vasaregionens välkändhet som ett energiteknolog centrum bygger på bl.a. aktivt mediearbete, utnyttjande av nationella och internationella nätverk, rekryteringsmarknadsföring och evenemang [t.ex. EnergyWeek]. Vad gäller turistmarknadsföringen är det viktigt att öka välkändheten för varumärket, effektivisera konsumentmarknadsföringen och produktifiering. Vasas högskolor borde satsa på gemensamma mediekampanjer och andra åtgärder [bl.a. synlighet på nätet och mässor] för att locka sökande och därmed stöda regionens näringsliv.

Volymerna för kommunala upphandlingar kan vara synnerligen stora. Det här kan vara en tröskel för småföretag att ge ett anbud. De upphandlande enheterna kan tillsammans med företagorganisationerna stärka små och medelstora företags kunnande i att ge anbud och sålunda förbättra deras konkurrenskraft. Om flera företag slår sig ihop, skulle det både för kommunen som köpare och för företagen öppnas möjligheter till fler anbud. Det är viktigt att småföretagen har möjligheter att konkurrera med större företag i offentliga upphandlingar, speciellt då den privata sektorn fortsätter att växa.

4.4 Fungerande, attraktiv service

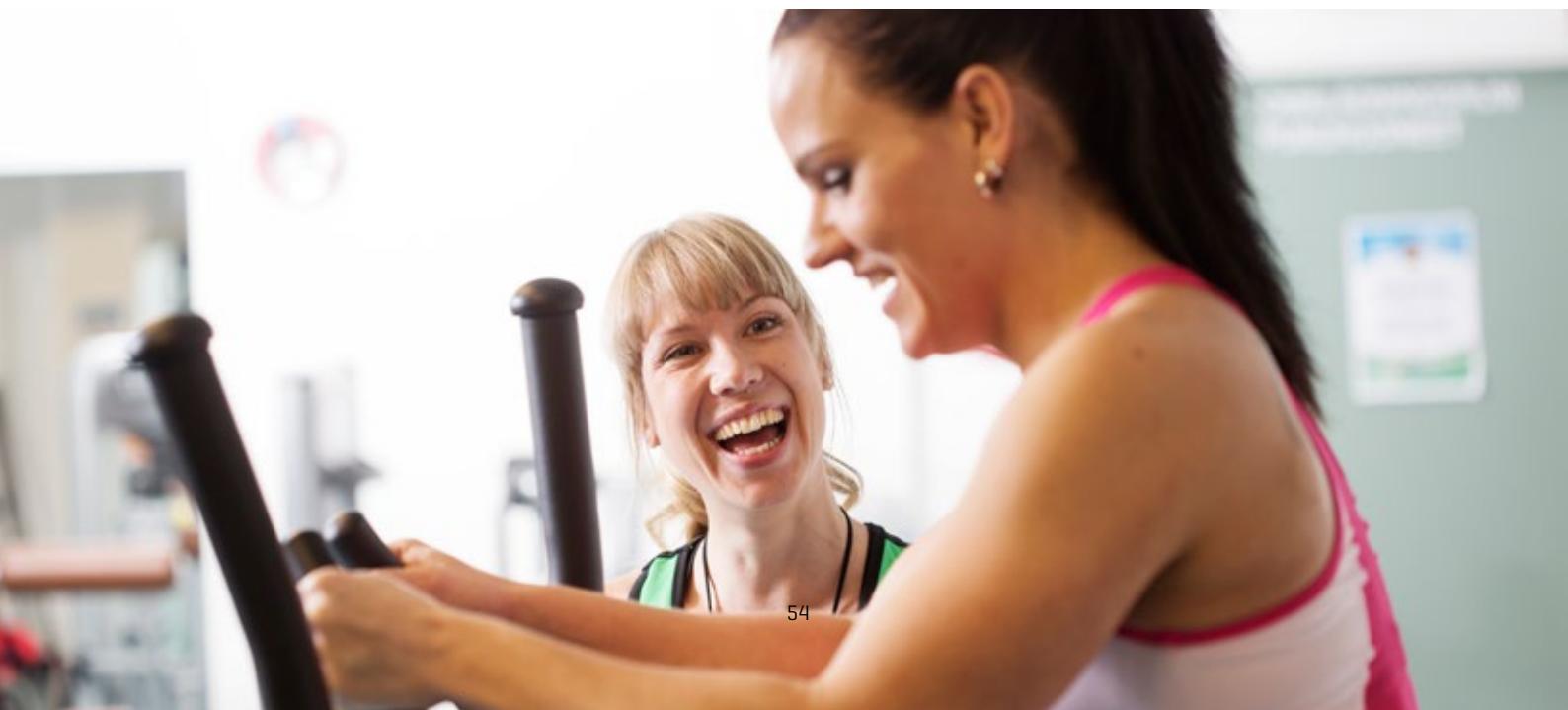
Växande kulturell mångfald och socialt kapital

Internationella Vasaregionen är en stark mångkulturell stadsregion som effektivt integrerar nya invånare. Målet är att det inte ska finnas några geografiska, kulturella, befolkningsgruppsmässiga eller språkliga gränser och att regionens nya invånare på ett genuint sätt kan inlemmas som delar av samhället och arbetslivet. Regionen erbjuder olika former av flerspråkiga inlärningsmöjligheter inom olika utbildningsstadier.

I regionen erbjuds högklassig näringslivsservice på tre språk och det regionala servicesamarbetet är intensivt, därtill ingår utvecklande av stadskulturen som en del i främjande av turism och välfärd.

Välmående och lyckliga invånare

I en nationell jämförelse mår Vasaregionens befolkning enligt undersökningar utmärkt. För att det i regionen även i framtiden ska finnas välmående och lyckliga invånare, ska kommunerna också i fortsättningen svara för ordnandet av basservicen inom kultur och idrott. Upplevelsen av att leva i en omgivning som är trygg för alla ska stärkas. Kommunerna bör även i fortsättningen satsa på frivilliga åtgärder som idrott och kultur för att t.ex. locka fler evenemang till regionen. Aktivt arbete för att få fler internationella kongresser, mässor och evenemang till regionen kan effektiviseras via Visit Vasa och andra aktörers engagemang och samarbete.

Den nya kommunallagen förutsätter att kommunerna även ger medborgarna större inflytande i form av direkt demokrati, vilket åstadkommer nya former av t.ex. olika medborgarråd, vars ställning bör bekräftas inom den kommunala verksamheten på ett nytt sätt.

Social och hälsovårdsreformen har redan pågått länge. Målsättningen är att trygga jämlik, kundinriktad och högklassig social- och hälsovårdsservice för alla invånare. Med reformen stärks också basservicen inom social- och hälsovården, vilken genomförs genom att förnya den offentliga social- och hälsovårdens strukturer, styrning och förvaltning. Vårdsreformen både förbättrar tillgången till service inom primärvården och ökar människornas valfrihet. Hur reformen slutgiltigt påverkar Vasa regionen och bl.a. kommunernas egen serviceproduktion inom stödtjänsterna kan inte fastställas med säkerhet i detta skede.

5. OFFENTLIGA FINANSIERINGS- MÖJLIGHETER VID SIDAN AV KOMMUNERNA

Extern finansiering till regionen är av stor betydelse för regionens utveckling och välfärd. Externa finansieringen kan indelas

i EU-finansiering och nationell finansiering, vilka kort presenteras nedan.

5.1 EU-finansieringsmöjligheter

Europeiska unionens finansiering kanaliseras till regionen via struktur- och investeringsfonder samt separata program.

Av de nationellt förvaltade finansieringarna administrerar Österbottens förbund finansieringen på området från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Ett projekt som finansieras ska enligt Österbottens förbunds riktlinjer ansluta sig till produktion och utnyttjande av ny information och kunskap och sålunda för sin del hjälpa vid genomförandet av landskapsstrategin.

Finansieringen från Europeiska socialfonden (ESF) administreras i NTM-centralerna. Finansiering kan sökas för projekt

som ansluter sig till förbättrande av sysselsättningen och arbetskraftens rörlighet, utbildning, yrkesskicklighet och livslångt lärande eller social delaktighet och bekämpande av fattigdom.

I NTM-centralerna administreras också europeiska landsbygdsfonden samt europeiska havs- och fiskerifonden. Österbottens NTM-central kan lokalt göra beslut inom landsbygdsprogrammet, medan en stor del av andra stödformer numera kräver ett godkännande hos någon annan NTM-central, dit olika ärenden centraliserats.

EU-nivån

Med EU:s separata program genomförs EU:s olika verksamhetssektors (t.ex. miljö, energi, forskning och utveckling, utbildning) målsättningar. I EU:s separata program förutsätts i allmänhet deltagande av minst tre europeiska länder. Ansökningarna sänds i huvudsak direkt till Bryssel och även finansieringsbesluten fattas där. Det till budgeten största separata programmet är EU:s program för forskning och innovation Horisont 2020. Andra är exempelvis Erasmus+, Life och Nätverkens Europa.

I Bryssel finns Västra Finlands Europa-kontor (West Finland European Office, WFEO), som agerar som intressebevakare för regionen, utför olika uppdrag, ger projektstöd och sköter

informationen. WFEO är gemensam regionbyrå för landskapsförbunden i Österbotten, Södra Österbotten, Mellersta Finland och Satakunta. Målsättningen är att samarbetet mellan WFEO och regionen intensifieras.

Speciellt finansieringen via EU:s separata program erbjuder för området många ännu outnyttjade möjligheter. I anslutning till det här har arbete inletts för sammanförande och organisering av ett nätverk av regional EU-projektkompetens och sakkunskap. En EU Affairs Manager har anställts i augusti 2015. Denna person kommer bl.a. att aktivera sökandet av finansiering från EU:s separata program och stöda aktörerna i projektberedningen. Även Vasa stad utvecklar internt sina egna förutsättningar för att styra stora projekt bättre.

5.2 Nordiskt samarbete och Botnia-Atlantica

Till utvecklingsprojekt som genomförs med de andra nordiska länderna kan finansiering sökas från Interreg-programmet Botnia-Atlantica. Botnia-Atlantica-programmet handhas av den Förvaltande myndigheten som är placerad på Länsstyrelsen Västerbotten i Umeå. Sekretariatet har ett lokalkontor på Österbottens förbund i Vasa. Till programmet hör landskapen Mellersta Österbotten, Österbotten och Södra Österbotten i Finland, Västerbottens och Västernorrlands län och Nordanstig kommun i Sverige samt Nordland fylke i Norge. Ur programmet finansieras projekt som ansluter sig till följande teman: att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation, 2] att öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, 3] att

skydda miljön och främja en hållbar användning av resurser, 4] att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinfrastuktur.

Till det nordiska samarbetet kan även användas Nordiska rådets, Nordiska ministerrådets samt ministerrådets underliggande organisationers stödsystem och den projektfinansiering som de erbjuder. En central aktör i det nordiska samarbetet är Kvarkenrådet, som är en av Nordiska ministerrådets offentliga gränsregionala aktörer. Österbottens förbund fungerar som beviljare av finska statens delfinansiering.

5.3 Nationella finansieringsmöjligheter

Den nuvarande regeringen har som mål att lyfta in Finlands ekonomi på ett spår av hållbar tillväxt och förbättrad sysselsättning samt att säkerställa finansieringen av de offentliga

tjänsterna och den sociala tryggheten. Med hjälp av det strategiska regeringsprogrammet genomför regeringen nödvändiga reformer inom fem prioriterade områden:

BILD 29. Regeringens vision: Finland 2025 – uppbyggt tillsammans.

- 1) Sysselsättning och konkurrenskraft, satsning 170 miljoner euro
- 2) Kompetens och utbildning, satsning 300 miljoner euro
- 3) Valfärd och hälsa, satsning 130 miljoner euro
- 4) Bioekonomi och rena lösningar, satsning 300 miljoner euro
- 5) Digitalisering, försöksverksamhet och färre normer (verksamhetssätt), satsning 100 miljoner euro

De strategiska målen konkretiseras i 26 spetsprojekt, varav ett är **Sysselsättning och konkurrenskraft**. Genom regeringens reformer för att främja konkurrenskraften och sysselsättningen skapas förutsättningar för förnyelser, tillväxt och internationalisering i företag. Konkurrenskraften stärks med regeringens företagsamhetspaket, som förbättrar företagets verksamhetsförutsättningar.

Tekes, Sitra och Finlands Akademi

Nationell finansiering kan också sökas hos Tekes, som erbjuder innovationsfinansiering till företag, forskningsorganisationer och producenter av offentliga tjänster. Även ministerierna och Sitra erbjuder nationell finansiering. Sitras finansiering består av projektfinansiering, företagsfinansiering och fondplaceringar. Sitra satsar på projekt som löser ekologiska, sociala och till välfärden anslutna problem.

Även Finlands Akademi finansierar högklassig, innovativ och på nya vetenskapliga genombrott inriktad forskning. Akademiens finansiering bygger på fri konkurrens och obunden kollegial bedömning.

Det är också bra att komma ihåg de finansieringsmöjligheter som olika stiftelser och fonder erbjuder.

6. GENOMFÖRANDE AV STRATEGIN OCH ÅTGÄRDSPROGRAMMET

Arbetsgruppen samverkar med de i åtgärdsprogrammet nämnda aktörerna. Tillsammans ansvarar arbetsgruppen och åtgärdsprogrammets aktörer för att genomförandet fortskrider.

Arbetsgruppen har ingen egen finansiering utan finansieringsfrågorna bör lösas åtgärdsvis.

Arbetsgruppen sammanträder regelbundet och bereder uppföljningen av livskraftsstrategiarbetet som behandlas i kommundirektörsrådet två gånger per år. Kommundirektörsrådet bereder med bistånd av arbetsgruppen livskraftsstrategiarbetet en gång per år för att behandlas i Vasaregionens samarbetsdelegation.

På detta sätt kan kommundirektörsrådet och Vasaregionens samarbetsdelegation ta ställning till konkreta åtgärder som utförs i regionen.

Sammanställningen för VASEKs styrelse täcker alla regionens kommuner, de centrala näringslivsorganisationerna och högskolorna. Styrelsen kan inom ramen för VASEKs ansvarsområde och budget effektivt fatta beslut på regionnivå.

I den nuvarande styrelsesammansättningen för VASEK har de personer som representerar kommunerna ofta valts med tanke på deras starka bakgrund inom näringslivet. Men samtidigt har det uppkommit en situation, där endast tre kommuners kommundirektörer fungerar som ordinarie medlemmar i styrelsen. Därför är det nödvändigt att stärka samarbetet mellan Vasaregionens kommundirektörer och VASEKs styrelse bl.a. vid genomförandet av livskraftsstrategin. Detta kan göras enligt den praxis som under regioncentraprogramtiden konstaterades vara ett bra sätt genom att t.ex. halvårsvis ordna gemensamma möten före VASEKs styrelsemöte samma dag.

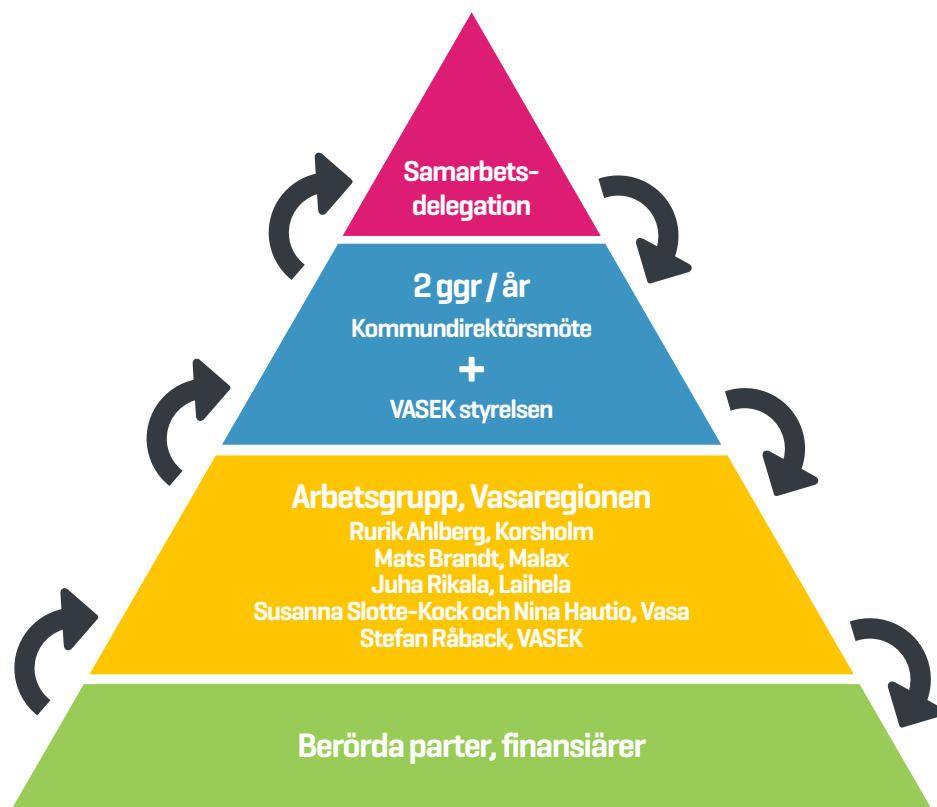

BILD 30. Organisationsmodell för genomförande av Vasaregionens livskraftsstrategi.

7. VILJEYTTRING OCH UNDERSKRIFTER

Vi, som representerar Vasa, Korsholm, Vörå, Malax, Korsnäs, Laihela och Storkyro kommuner, har som mål att tillsammans med Vasaregionens Utveckling Ab VASEK gemensamt utveckla regionens livskraft. Regionens gemensamma framtid bör byggas på respekt för och utveckling av regionens näringsliv, utbildning och forskning samt regionens invånare och deras trivsel.

Vi är ense om att grundförutsättningen för regionens fortsatta framgång är regional, nationell och internationell samverkan.

Vi är övertygade om att ett genuint välmående samhälle bygger på en fruktbar växelverkan mellan stad och landsbygd.

Vi förbinder oss till att följa de riktlinjer vi har enats om i Vasaregionens livskraftsstrategi 2016-2020 och dess åtgärdsprogram.

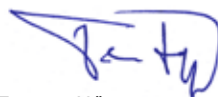
Våren 2016

VASA

Seppo Rapo
Stadsstyrelsens ordf., Vasa

VASA

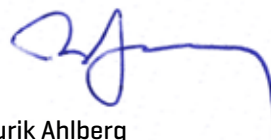
Tomas Häyry
Stadsdirektör, Vasa
Vasaregionens Utveckling Ab VASEK, ordf.

KORSHOLM

Michael Luther
Kommunstyrelsens ordf., Korsholm

KORSHOLM

Rurik Ahlberg
Kommundirektör, Korsholm

VÖRÅ

Stig Svens
Kommunstyrelsens ordf., Vörå

VÖRÅ

Mikko Ollikainen
Kommundirektör, Vörå

MALAX

Håkan Knip
Kommunstyrelsens ordf., Malax

MALAX

Mats Brandt
Kommundirektör, Malax

KORSNÄS

Sven-Erik Bernas
Kommunstyrelsens ordf., Korsnäs

KORSNÄS

Christina Båssar
Kommundirektör, Korsnäs

LAIHELA

Tapio Nyysti
Kommunstyrelsens ordf., Laihela

LAIHELA

Juha Rikala
Kommundirektör, Laihela

STORKYRO

Jaakko Pukkinen
Kommunstyrelsens ordf., Storkyro

STORKYRO

Eino Toivola
Kommundirektör, Storkyro

Vasaregionens Utveckling Ab VASEK

Pekka Haapanen
Verkställande direktör

REFERENSER

- [1] Suomen seutukuntien kilpailukyky 2013 (Turun yliopiston kauppakorkeakoulun Porin yksikkö 2015); Kaupunkien elinvoiman vertailuanalyysi. Suurten ja keskisuurten kaupunkien absoluuttinen ja suhteellinen elinvoima vuosina 2005–2013 (Timo Aro 2015); Vertailuanalyysi suurten kaupunkiseutujen elinvoimasta vuosina 2000–2012 (Timo Aro 2014).
- [2] www.kommunerna.net; Elinvoima tuo elinkeinopolitiikan takaisin kuntiin, 22.5.2014.
- [3] Icke officiellt beslutsorgan, organet sammankommer på basis av en överenskommelse mellan kommunerna. Vasaregionens kommundirektörer (inkl. Närpes, Kaskö, Kristinestad) representerar sina 10 kommuner och samlas regelbundet för att diskutera aktuella ärenden och främja samarbetet.
- [4] Österbottens landskapsstrategi 2014–2017, Österbottens förbund, Peter Siljerud, Futurewise, Institutet för framtidsforskning, Köpenhamn.
- [5] Statsrådets framtidsredogörelse: Välfärd genom hållbar tillväxt. Statsrådets kanslis publikationsserie 18/2013; Sitras megatrender 2014/2015 (10/2014); Peter Siljerud, Futurewise; ALLI-kartasto – Suomen aluerakenteen ja liikennejärjestelmän kehityskuvan pohjustus, MM 2013; ANM 2012. Programvarubranschen. Branschrapport 7/2012. Aavistus.fi; Olli Hietanen, Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskus; Talouselämä 18.2.2013, Jukka Tuomi, forskningschef, Aalto-universitetet.
- [6] Örnsköldsvik, omvärldsanalys 2014.
- [7] Österbottens NTM-central/Regionalekonomisk översikt.
- [8] <http://tietotrendit.stat.fi/mag/article/49/>
- [9] Institutet för framtidsforskning, Köpenhamn.
- [10] Yhdyskuntarakenne ja kasautumisen hyödyt – kilpailukykyä, kasvua ja työllisyyttä kaupunkia tiivistämällä. T&Y talous ja yhteiskunta 3/2014. Seppo Laakso ja Heikki A. Loikkanen; ALLI-kartasto – Suomen aluerakenteen ja liikennejärjestelmän kehityskuvan pohjustus, YM 2013.
- [11] ALLI-kartasto – Suomen aluerakenteen ja liikennejärjestelmän kehityskuvan pohjustus, MM 2013; Tilastokeskus, Statfin & kaupunki- ja seutuindikaattorit; Sustainable Urban Development: Policies in Ageing Societies, OECD; Befolkningens åldrande utmanar välfärdssamhället, Helsingfors stads faktagcentral 2014.
- [12] Institutet för framtidsforskning, Köpenhamn.
- [13] Österbottens närings-, trafik- och miljöcentrals regionala landsbygdsstrategi för åren 2014–2020.
- [14] Till Vasa ekonomiska region hör Vasa, Korsholm, Vörå, Malax och Korsnäs. Till Vasaregionen hör därtill Laihela och Storkyro. Vasa ekonomiska region är landets 11:e största ekonomiska region och Vasaregionen landets 10:e största pendlingsområde.
- [15] Suomen seutukuntien kilpailukyky 2013 (Turun yliopiston kauppakorkeakoulun Porin yksikkö 2015).
- [16] Kaupunkien elinvoiman vertailuanalyysi. Suurten ja keskisuurten kaupunkien absoluuttinen ja suhteellinen elinvoima vuosina 2005–2013 (Timo Aro 2015); Vertailuanalyysi suurten kaupunkiseutujen elinvoimasta vuosina 2000–2012 (Timo Aro 2014).
- [17] Statistikcentralen har frångått sin områdesindelning i stadsregioner och tagit i användning en indelning i pendlingsområden. De statistiska pendlingsområdena har bildats utifrån uppgifter om arbetsplatspendling.
- [18] I Vasaregionens flyttningsrörelse är en betydande del av personerna som klassificeras som immigranter och emigranter finländska medborgare. Till regionen flyttade i medeltal 886 invandrare om året under åren 2009–2014. Av dem var 206 personer (23,3 %) finländska medborgare. Under samma tidsperiod flyttade i medeltal 373 personer om året från regionen till utlandet. Av dem var 261 personer (70 %) finländska medborgare. För de finländska medborgarnas del uppstod alltså ett nettoflyttningsunderskott på i medeltal 55 personer om året under åren 2009–2014. För de övriga nationaliteternas del var nettoflyttningsöverskottet i medeltal 567 personer om året under åren 2009–2014.
- [19] Olen palannut kotiseudulle jäädäkseni – Seinäjoen ja Vaasan muuttoliikkeit. Siirtolaisuusinstituutti 2013.
- [20] Kalkylerna baserar sig på Foredatas prognos landskapsvis.
- [21] Till arbetskraften hör alla de 15–74-åriga personer som arbetar eller är arbetslösa.
- [22] Till Vasa ekonomiska region hör Vasa, Korsholm, Vörå, Malax och Korsnäs, dvs. den är mindre än Vasaregionen.
- [23] På grund av att Statistikcentralens system för företagsstatistik förnyats kan uppgifterna inte jämföras med uppgifter från tidigare år än 2013.
- [24] Kaupunkien elinvoiman vertailuanalyysi. Suurten ja keskisuurten kaupunkien absoluuttinen ja suhteellinen elinvoima vuosina 2005–2013 (Timo Aro 2015).
- [25] Kuntaranking 2015. Elinkeinoelämän keskusliitto.
- [26] För de flesta andra mindre näringsgrenarna (ca 3 300–2 800 arbetsplatser) finns jämförbara uppgifter först efter 31.12.2007. Orsaken är en förändring i Statistikcentralens näringsgrensklassificering.
- [27] Statens ekonomiska forskningscentrals beredningsrapport 17/2013.
- [28] Hubconcepts Oy, Vasas innovationsklusterprofil, slutrapport 31.10.2014 (VASEK, Vasa stad, Tekes).
- [29] Exempel på detta finns bl.a. i Otnäs vid Design Factory, Media Factory och Health Factory.
- [30] Exempel på detta finns vid Helsingfors Greater Promotion och Hong Kong Science and Technology park.
- [31] www.yrityssuomi.fi
- [32] www.yesverkosto.fi
- [33] www.nuoriyrittajyys.fi

FOTON

Mikko Lehtimäki, Katja Lösönen, Ann-Britt Pada, Sami Pulkkinen, Jaakko J. Salo, Esa Siltaloppi, CITEK, Miguel B

KOMMUNALA AKTÖRER SOM DELTAGIT I LIVSKRAFTSSTRATEGIARBETET

Arbeteam
Slotte-Kock Susanna, utvecklingsdirektör, Vasa Hautio Nina, näringslivs- och projektkoordinator, Vasa Råback Stefan, utvecklingsdirektör, Vasaregionens Utveckling Ab VASEK
Arbetsgrupp
Ahlberg Rurik, kommundirektör, Korsholm Alaviitala Mikael, utvecklingsdirektör, Korsholm Brandt Mats, kommundirektör, Malax [11.6.2014-] Båssar Christina, kommundirektör, Vörå [1.1.2011-29.3.2015]/kommundirektör, Korsnäs [1.9.2015-] Haapanen Pekka, verkställande direktör, Vasaregionens Utveckling Ab VASEK Hautio Nina, näringslivs- och projektkoordinator, Vasa Ismark Anita, kommundirektör, Korsnäs [11.9.1995-31.8.2015] Kujala Marketta, projektchef, Vasa Niskala Markku, förvaltningsdirektör/tf. kommundirektör, Vörå [30.3.2015-31.7.2015] Nylén Jonas, specialplanerare, Vasa Ollikainen Mikko, kommundirektör, Malax [1.8.2012-10.6.2014]/kommundirektör, Vörå [1.8.2015-] Rikala Juha, kommundirektör, Laihela Råback Stefan, utvecklingsdirektör, Vasaregionens Utveckling Ab VASEK Slotte-Kock Susanna, utvecklingsdirektör, Vasa Stagnäs Hasse, vik. kommunsekreterare, Malax Toivola Eino, kommundirektör, Storkyro
Statistik
Nylén Jonas, specialplanerare, Vasa
Översättningar och layout
Vasa stads översättningsbyrå samt Vasa stads Grafiska tjänster
I utarbetandet av Vasaregionens livskraftsstrategi har även en omfattande grupp andra aktörer deltagit via utlåtanderunda, workshops, seminarier och diskussionstillfällen. Aktörer som deltagit är bland annat förtroendevalda, kommunala tjänstemän, ungdomsfullmäktige, representanter för näringslivet och utbildnings-/forskningssektorn, utvecklingsorganisationer samt företagarföreningar.

PROCESSBESKRIVNING FÖR VASAREGIONENS LIVSKRAFTSSTRATEGI

2013

2014

6.12.2013

Kommundirektörs-
mötets beslut om
uppgörandet av
strategin

6-10/2014

Forskning kring Vasaregionens
innovationssystem utförd av
Hubconcepts, 47 intervjuer.
Resultaten presenterades
31.10.2014.

9/2014

Mellanrapport/
Kommunindelingsutredning

30.1.2014

Livskrafts-
strategins kick-off
workshop

4.9.2014

Livskraftsstrategins
scenario-seminarium

Benchmarking

**Arbetsgruppens och
arbetsteamets regelbundna
möten 2014-2015**

2015

2016

6/2015

Begäran om utlåtande av kommunerna och berörda parter

11/2015

Framförande till kommundirektörmötet

5/2015

Förslag till utlåtanden (livskraftsstrategin och MAL) framförs på kommundirektörmötet

15.9.2015

Kommunernas utlåtande av strategin

12/2015

Samarbetsdelegation: Godkännande av livskraftsstrategin

1.-3.2016

Godkännande av livskraftsstrategin i kommunerna

ÅTGÄRDSPROGRAM FÖR VASAREGIONENS LIVSKRAFTSSTRATEGI

I livskraftsstrategin finns 4 huvudrubriker (A-D) och under varje huvudrubrik finns 2 tyngdpunkter.

A. Internationellt konkurrenskraftiga företag		B. Globalt kunnande	
A1. Nordens största energikluster		B1. Internationellt känd forskning och utbildning	
A2. Nya tillväxtföretag inom olika branscher		B2. Kompetent arbetskraft inom tillväxtbranscher	
C. Livskraftig verksamhetsmiljö		D. Fungerande, attraktiv service	
C1. Fungerande kommunikationer, logistik och infrastruktur		D1. Väckande kulturell mångfald och socialt kapital	
C2. Innovativ, attraktiv, trygg miljö		D2. Välmående och lyckliga invånare	
I åtgärdsprogrammet ingår endast betydande och/eller konkreta aktiviteter, vilka sätts i prioritetsordning enligt responsen från kommunerna. Åtgärden som ska utvecklas nämns endast i en punkt, d.v.s. där den passar bäst. Programmet uppdateras regelbundet i enlighet med den föreslagna organisationsmodellen.			

Instruktioner:			
Förklaring till trafikljusens färgkoder:		åtgärden påbörjad och framskrider.	
		åtgärden förbereds men bör uppföljas.	
		åtgärden bör aktiveras, annars finns risk för misslyckande.	
Poängsättning av åtgärderna:		poängen 1,2 eller 3 [1 = tämligen viktig, 2 = viktig, 3 = definitivt viktig med tanke på livskraften]	
De åtgärder som fått flest poäng är utmärkta med gul färg.			

A. INTERNATIONELLT KONKURRENSKRAFTIGA FÖRETAG						
TYNGDPUNKTER	ÅTGÄRDER	RESURSER (personer, pengar)	ANSVARSPART	TIDTABELL	POÄNG TOTALT	LÄGE
A1 NORDENS STÖRSTA ENERGIKLUSTER	A1.1 Beredningen av åtgärder startas omedelbart för att säkra Vasaregionens nationella positionering på basen av nya regeringsprogrammets linjedragningar (tillväxt, energi/cleantech/bioekonomi, nya nationella finansieringsinstrument, såsom t.ex. AIKO [= Införande av regionala innovationer och försök]). Även utnyttjande av INKA-programmet och andra TEKES-finansieringsmöjligheter.		Merinova, Vasa stad, VASEK, högskolor, övriga samarbetsparter	2014-2020	33,6	
	A1.2 Fortsättning av tillväxttalsverksamheten nationellt och stärkande av den i regionen.		Vasa stad, VASEK	2016-2018	25,6	
	A1.3 Effektiva utnyttjande ån tidigare av nationell finansiering. a) Arbets- och näringsministeriet b) Tekes c) införande av regionala innovationer och försök (AIKO)-anslag		a) VASEK, Merinova b) Merinova, VASEK c) Österbottens förbund	a) 2016- b) 2016- c) 2016	27,3	
	A1.4 Bättre utnyttjande av EU:s direkta finansiering, Vasaregionens modell med betoning på energibranschen inleds och fördjupas.		Vasa stad, VASEK, Merinova, Österbottens förbund och högskolepartner	2015-2020	34,9	
	A1.5 Befästande av handlingsmodellen för Energy Vaasas kommunikation.		VASEK, Merinova	2015	22,4	
	A1.6 Framjande av energi/cleantech -branschernas export och företagsetableringar.		Merinova, VASEK, Viexpo	2015-2020	27,9	
	A1.7 Stödande av energibranschens start-up och tillväxtföretag som en särskild tyngdpunkt.		VASEK, Merinova		35,1	
	A1.8 Regionens forskning inom energiteknologi och förnybara energikällor stärks.		Vasa universitet, Åbo Akademi, VAMK, Novia, företag		37,1	
	A1.9 Utnyttjande av professurernas finansieringssystem		Kommuner, företag, stiftelser			
	A1.10 Försäljningskompetensen i små och stora företag förbättras. - Sales Café m.m. tillställningar: försäljningskompetensen och nätverken för export stärks.		VASEK, Viexpo, högskolor och yrkeshögskolor, företag	2015-	36,5	

A. INTERNATIONELLT KONKURRENSKRAFTIGA FÖRETAG						
TYNGDPUNKTER	ÅTGÄRDER	RESURSER (personer, pengar)	ANSVARSPART	TIDTABELL	POÄNG TOTALT	LÄGE
A2 NYA TILLVÄXTFÖRETAG INOM OLIKA BRANSCHER	Regionens övriga närings konkurrenskraft främjas					
	A2.1 Regionala, betydande koncentrationer inom handelsbranschen.		Kommunerna, VASEK	2015-2020	24,4	
	A2.2 Välfärdsbranschens nya företagsetableringar och utvecklande av företagets verksamhet på kostnadseffektiva sätt.		Kommuner, VASEK, företag	2015-	29,7	
	A2.3 Utveckling av skogs- och träproduktsbranschen.		Finlands skogscentral, Woodpoint, VASEK, NTM [ELY]	2015-	21,2	
	A2.4 Utveckling av pälsnäringen.		SÖP, Turkistuottajat Oy, kommuner, VASEK	2015-	25,5	
	A2.5 Förverkligande av fiskeribranschens utvecklingsplan 2015-2020.		Österbottens Fiskarförbund, KAG/Leader, VASEK	2015-2020	22,5	
	A2.6 Förverkligande av Visit Vasas strategi.		Visit Vasa, VASEK, kommunerna	2015-	31,8	
	A2.7 Lantbruks- och livsmedelsbranschen, t.ex. närmät.				24,4	
	Regionens företag erbjuds förstklassig rådgivningsservice					
	A2.8 Effektiv rådgivning för nya företag.		VASEK/Startia, TE-byrån	2015-	39,7	
	A2.9 Effektivering av tomt- och verksamhetslokalsutbudet för företag enligt behov.		Kommunerna, Vaasa Parks, VASEK, PYK, privata sektorn	2015-	33,9	

A. INTERNATIONELLT KONKURRENSKRAFTIGA FÖRETAG						
TYNGDPUNKTER	ÅTGÄRDER	RESURSER (personer, pengar]	ANSVARSPART	TIDTABELL	POÄNG TOTALT	 LÄGE
	A2.10 Tryggande av ägarbyten i företag.		VASEK	2015-	36,9	
	A2.11 Rådgivning för företag som internationaliseras.		VASEK, Viexpo, Team Finland	2015-	35,0	
	Lockande av investeringar till regionen					
	A2.12 Effektivering av etableringsservicen Invest in för inhemska och utländska aktörer i samarbete med Invest in Finland [Finpro] och bland lokala aktörer. Nya företag som etablerar sig i regionen bör även stödas i form av regelbunden uppföljning.		VASEK, Vaasa Parks, kommunerna	2016-	28,7	

B. GLOBALT KUNNANDE							
TYNGDPUNKTER	ÅTGÄRDER	RESURSER [personer, pengar]	ANSVARSPART	TIDTABELL	POÄNG TOTALT	LÅGE	
B1 INTERNATIONELLT KÄND FORSKNING OCH UTBILDNING	B1.1 Vasas högskolor strävar efter att bli internationellt ackrediterade.		Högskolor	2016 -	27,6	●	
	B1.2 Vasas högskolor strävar efter att bli internationellt erkända via högklassig forskning.		Högskolor		29,9	●	
	B1.3 Fokusering och uppdatering av utbildningsprogrammen enligt näringslivets och samhällets behov.				38,3	●	
	B1.4 Områdets företag erbjuds förstklassiga och efterfrågade fortbildningsåtgärder.		Områdets högskolor och yrkeshögskolor, skolor på andra stadiet, vuxenutbildning	2016 -	34,0	●	
	B1.5 Utnyttjande av regionens högskolors styrkeområden vid utvecklandet av affärsverksamheten inom energibranschen.		Högskolor, företag, VASEK	2016 -	39,3	●	
	B1.6 Högskolorna intensifierar sitt samarbete.		Högskolor	2016 -	30,7	●	
	B1.7 Skapande av en bestående verksamhetsmodell för en branschövergripande service, med vars hjälp unga personer som riskerar att bli utslagna kommer in på en utbildnings-/ yrkeskapsstyg och via den in i arbetslivet [Ohjälpmo].		Kommunernas social- och hälsovårdsavdelning, skol- och ungdomsvårdsavdelning, TE-byrån, FPA, läroanstalterna och tredje sektorn	2016 -	31,4	●	
	B1.8 De centrala utbildningsenheterna på högskolenivå inom social- och hälsovården samt kompetenscentren inom det sociala området såväl som kommunernas sakkunnigas resurser förenas till en ny helhet för att eliminera överlappningar inom utbildning, forskning och innovationsverksamhet. Målet är att stärka utbildningen inom det sociala området. Syftet med projektplanen för Medibothnia är att skapa förutsättningar för en utbildnings-, forsknings- och utvecklingsenhet inom social- och hälsovården. Utveckla läkarutbildningen tillsammans med sjukvårdsdistriktet, högskolorna m.fl. aktörer			2016 -	24,3	●	

B. GLOBALT KUNNANDE							
TYNGDPUNKTER	ÅTGÄRDER	RESURSER [personer, pengar]	ANSVARSPART	TIDTABELL	POÄNG TOTALT	LÄGE	
B2 KOMPETENT ARBETSKRAFT INOM TILLVÄXTBRANSCHER	B2.1 Förankring av högskolestuderande i regionen.		Högskolor, kommunerna, företagen	2016-	33,1		
	B2.2 Aktivt stärkande av HR-nätverket. Ett huvudmål är att ordna arbetsplatser för makar till nyckelpersoner som rekryteras (HR-nätverk).		HR-nätverk, TE-byrå, företagets HR-personer	2016-	26,7		
	B2.3 Företagsbyn för sjätteklassister i Österbotten/Södra Österbotten/Mellersta Österbotten. Man eftersträvar att göra Österbottens Företagsby bestående.		TAT, kommunerna/VASEK, företag, stiftelser	2016-	28,9		
	B2.4 YES Österbotten koordinerar företagsamhetsfostran på alla skolstadier. En konkret åtgärd är bl.a. UF (Ung Företagsamhet) Ett år som företagare. Verksamheten utvidgas ytterligare vid områdets läroanstalter enligt UF stigen för företagsamhetsfostran.		VVI, Kommuner/VASEK, läroanstalter, Österbottens YES-center	2016-	26,7		
	B2.5 Högskolornas företagsamhetstjänster stöds i samarbete med studentorganisationerna och företagatorganisationerna.		Österbottens YES-center, Vaasa Entrepreneurship Society (VES), Hanken New Ventures, West Coast start-up, VASEK, Vasa stad	2016-	26,6		
	B2.6 Lockande av internationella förmågor till regionen.		VASEK, näringslivet och högskolorna	2016-	29,9		
	B2.7 Enligt NTM-centralens rapport behövs utbildning inom följande branscher: kraftelektronik, simulering, programutveckling och energibranschen. Det föregripande arbetet fortsätter och åtgärder aktiveras enligt behov.		Österbottens förbunds prognostiserings-arbetsgrupp	2016-	28,7		

C. LIVSKRAFTIG VERKSAMHETSMILJÖ						
TYNGDPUNKTER	ÅTGÄRDER	RESURSER (personer, pengar)	ANSVARSPART	TIDTABELL	POÄNG TOTALT	LÄGE
C1 FUNGERANDE KOMMUNIKATIONER, LOGISTIK, INFRASTRUKTUR	C1.1 Målet med projektet Midway Alignment of the Bothnian Corridor är att förbättra transportrutten över Kvarken och stöda det existerande multimodala TEN-T-nätverket.		Kvarkenrådet, Vasa stad och övrigt partnernätverk	2015 -	40,7	●
	C1.2 Hamnens verksamhetsförsäkringar förbättras genom Kvarken Ports.		Vasa stad	2015 -	29,9	●
	C1.3 Ordnande av LNG-terminal/gastillgång.		Vasa stad, industrin, Merinova, VASEK	2015 -	33,1	●
	C1.4 Strategisk utveckling av Vasa flygplats.		Finavia, Vasa stad, kommunerna, VASEK, handelskammaren	2015 -	38,3	●
	GENOMFÖRANDET AV ÖSTERBOTTENS FÖRBUNDS TRAFIKSYSTEMPLAN - 2040		NTM-centralen, kommunerna, Österbottens förbund	2016-2040		
	C1.5 Utvecklande av trafikförbindelserna och genomförande av trafikprojekt.		Österbottens förbund		33,3	●
	a) VÄGTRAFIK - Förbättring av riksväg 3 och riksväg 8. - Strukturella reparationsåtgärder på vägnätet på lägre nivå.				32,3	●
	b) JÄRNVÄGSSTRAFIK - Förbättring av kollektivtrafikförbindelsen Vasa-Seinäjoki.				27,9	●
	c) LOGISTIK OCH FLYGTRAFIK - NLC-Vaasas (Vasaregionens logistikområde) detaljplanering sker i etapper enligt behov. Första etappen har genomförts.		Vasa, Korsholm, Vaasa Parks, KovaLogin Ab, VASEK	2015 -	28,9	●
	d) ÖSTERBOTTENS TILLGÅNGSLIGHET OCH MÖJLIGHETERNA ATT FÄRDAS UTVECKLAS - Resekedjor.				8,0	●
	C1.6 Förbättrande av resekedjorna mellan Vasa och Seinäjoki samt järnvägstrafikens, Vasa flygplats och hamnens tillgänglighet.		Kommunerna, VR, busstrafik- operatörerna	2016 -	31,0	●

C. LIVSKRAFTIG VERKSAMHETSMILJÖ						
TYNGDPUNKTER	ÅTGÄRDER	RESURSER [personer, pengar]	ANSVARSPART	TIDTABELL	PÖÄNG TOTALT	LÄGE
C2 INNOVATIV, ATTRAKTIV, TRYGG OCH TRYGG MILJÖ	C1.7 Främjande av vindkraftsprojekt i regionen.		Kommunerna	2015-2020	27,4	●
	Främjande av upphandlingar i regionen.					
	C2.1 Kompetensen inom offentlig upphandling förbättras.		Kommunerna, Vasaregionens upphandlingsring, företagarorganisationer		27,4	●
	C2.2 Utvecklande av attraktiva boendemöjligheter vad gäller olika boendeformer.		Kommunerna		36,0	●
	C2.3 Utnyttjande av skärgården och stränderna för att öka utbudet av olika boendemöjligheter.		Kommunerna		33,9	●
	C2.4 Utvärderande av möjligheter till rekreations- och fritidsverksamhet speciellt i skärgården och på strandområden (t.ex. rekreationsområden, vandringstruttr o.d.) och information om dessa.		Vasaregionens Turism Ab, Världssarvet i Kvarnen rf, kommunerna, Forststyrelsen, VASEK		28,3	●
	C2.5 Invånarnas säkerhet förbättras ytterligare genom samarbete mellan olika aktörer.		Vasa stad, kommunerna	2015-	24,5	●
	C2.6 Utvärderande av flerspråkiga aktiviteter för ungdomar.		Kommunerna, föreningar	2015-	27,7	●
	C2.7 Främjande av de studerandes möjligheter till motion genom integrering med de lokala föreningarnas verksamhet.		Högskolor, föreningar	2015-	25,5	●
	C2.8 Ordande av festival eller ett liknande större evenemang på hösten då studerandena anländer till staden.		Högskolor, Vasa stad		23,1	●

D. FUNGERANDE, ATTRAKTIV SERVICE						
TYNGDPUNKTER	ÅTGÄRDER	RESURSER [personer, pengar]	ANSVARSPART	TIDTABELL	POÄNG TOTALT	LÄGE
D1 VÄXANDE KULTURELL MÅNGFALD OCH SOCIALT KAPITAL	D1.1 Ett utbud av flerspråkig grundläggande utbildning säkerställs och marknadsförs till stora arbetsgivare i regionen.		Vasa stad, företagen, TE-byrån		29,2	●
	Lockande av evenemang till regionen					
	D1.2 Höghälsigt musik- och kongresscenter som en del av Wasa Station.		Vasa stad, regionens kulturaktörer		24,7	●
	D1.3 Aktivt lockande av möten, mässor, evenemang och turister till regionen.		Visit Vasa, Expo, VASEK, Vasa stad, kommunerna		36,0	●
	D1.4 Koordinering av den regionala kommunikationen och innovativ marknadsföring.		VASEK m.fl.		30,0	●
	D1.5 Marknadsföring och utveckling av landsbygds- och skärgårdsbetonad turism i hemlandet.		Visit Vasa, VASEK		32,4	●
	D1.6 Lokala turisttjänstföretagens utveckling enligt näringslivets behov.		Visit Vasa, VASEK		27,3	●
	D2.1 Stärkande av gemensamma regionala satsningar som förebygger invånarnas välmående.		Kommunerna		31,5	●
	D2.2 Tomtutbud enligt behov. Regionens mångsidiga boendemöjligheter bl.a. i staden och skärgården utnyttjas. [Se Strukturmodellen]		Vasa stad och kommunerna		29,2	●
	D2.3 Planering och regionalt genomförande av det framtida beslutet gällande social- och hälsövård.		Kommuner, samkommuner		32,8	●
Flexibel kommunal service						
D2 VÄLMÅENDE OCH LYCKLIGA INVÅNARE	D2.4 Utnyttjande av elektronisk kommunikation i kommunernas service, t.ex. elektronisk kommunal service 24/7.		Kommunerna		39,0	●

D. FUNGERANDE, ATTRAKTIV SERVICE						
TYNGDPUNKTER	ÅTGÄRDER	RESURSER (personer, pengar)	ANSVARSPART	TIDTABELL	POÄNG TOTALT	LÄGE
	D2.5 För äldre garanteras ett omfattande serviceutbud i staden och kommunerna, t.ex. inom ramen för servicesadelssystemet.		Kommunerna		32,0	●
	D2.6 Ett tillräckligt antal skolpsykologer garanteras i skolorna inom grundläggande utbildning och andra stadiet.		Kommunerna		26,2	●
	D2.7 Ordande av högklassiga idrotts- och kulturrevenemang, bl.a. ishockey, fotboll, musik.		Kommuner, föreningar m.fl.		29,9	●
	D2.8 Kommuninvånarna görs delaktiga i den nya kommunallagens anda.		Kommunerna		29,2	●
	D2.9 Förutseende kvalitetsstyrning [t.ex. bostadsproduktion och energieffektivt byggande].		Vasa stad, kommunerna, VASEK		28,5	●
	D2.10 Kvarkens världsnavar utvecklas nationellt och internationellt som ett betydande turismobjekt, t.ex. Världssporten.		Visit Vasa, VASEK, kommunerna och Korsholms kommun			●

